

แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Guideline for Student Motivation Development to be Activists: A Case Study of the
Faculty of Engineering, Prince of Songkla University

ปณณวัชร วิเทียมฉลัษณ์

Punnawat Vitiamyaluck

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Public Administration

Prince of Songkla University

2563

ชื่อสารนิพนธ์ แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา
 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้เขียน นายปณณวัชร วิเชียมณูลักษณ์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.สิริวิทย์ อิศโร)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.สิริวิทย์ อิศโร)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยรัตน์ ทวีกาญจน์)

.....กรรมการ
(ดร.ฤชชดา เทพยากุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามณี ตระกูลมุกดา)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสารนิพนธ์ แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา
 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้เขียน นายปยุต วัชรวิทย์มณูลักษณ์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตลอดจนการศึกษาแนวทางส่งเสริมให้นักศึกษาก้าวขึ้นมาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ และผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 17 คน และกลุ่มเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 2 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่ให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สอดคล้องกับทฤษฎีด้านแรงจูงใจสมัยใหม่ โดยแบ่งออกเป็นแรงจูงใจภายใน ได้แก่ ความชอบส่วนบุคคลและการความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และความต้องการของผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ยังพบข้อค้นพบเพิ่มเติมที่น่าสนใจในกรณี นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ กล่าวคือ (1) ภูมิถิ่นานามีผลต่อแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา โดยนักกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีภูมิถิ่นานอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จึงมีความต้องการที่จะเข้าสังคม และค้นหากลุ่มเพื่อนใหม่ๆ ที่มีความชอบ และความสนใจคล้ายคลึงกัน (2) รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม (3) การได้รับการดูแลจากรุ่นพี่ผู้จัดกิจกรรม (4) บรรยากาศภายในกิจกรรมที่มีความอบอุ่นเป็นกันเอง และ (5) ความประทับใจครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นแรงจูงใจที่ส่งเสริมให้นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต้องการเป็นนักกิจกรรม เพื่อส่งมอบบรรยากาศและความประทับใจเหล่านี้ ไปสู่นักศึกษารุ่นใหม่ในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา คือ ควรผ่อนปรนหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบขั้นบันได ให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมข้ามชั้นปีได้ตามความเหตุปัจจัย และความพร้อมของนักศึกษา นอกจากนี้ ควรกำหนดคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ดูแลงานด้านกิจกรรมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรม และเพิ่มการจัดสรรสวัสดิการสำหรับนักกิจกรรม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้เพียงพอ เพื่อนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ นักศึกษาสู่การเป็นนักกิจกรรมต่อไป

Title Guideline for Student Motivation Development to be Activists: A Case Study of the Faculty of Engineering, Prince of Songkla University

Owner Punnawat Vitiamyaluck

Field of Study Public Administration

Academic Year 2020

Abstract

This dissertation summarizes the motivations of the students of the Faculty of Engineering, Prince of Songkla University to be activist including the process to encourage students to become the activist in order to develop their potential to be the expected graduate. The qualitative research method is applied with the seventeen student activists and two student affairs officers of the Faculty of Engineering as key informants. The Purposive Sampling is applied for in-depth interview as research tool.

The finding is their motivations have the correlation with the Modern Theories of Motivation; Intrinsic Motivation and Extrinsic Motivation. The Intrinsic Motivations are Personal Interest and Sense of Achievement, Challenge and Self-Development, and Social Recognition. The Extrinsic Motivations are Policies of the Faculty of Engineering to support their development, Influences of friends and Demands of Entrepreneurs. In addition, the interesting findings are also Domicile has the correlation with their motivation. (1) The students without residence in Hat Yai District have more desire of socialization with new groups of friends with mutual interests and attractions, (2) The appropriate style of activities, (3) Cordiality, (4) Support from senior activists which encourage them to convey the same experiences and impression to the next generation. And (5) The first impression towards the activities they involve.

The recommendations are provided for the development of student activities; More flexibility on condition of cocurricular activities to allow students to involve any activities based on their situation and readiness. Not limit by their academic year, Advisory Committee on Student Affairs should be established as advisor to support the student activities and more welfare allocation for the activists including sufficient basic facilities in order to draw their inspiration to be the student activist as expected.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ตามความตั้งใจ ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.ศิริวิทย์ อิศโร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนติดตามตรวจสอบ และให้ข้อคิดแก่ผู้วิจัยโดยเสมอมา รวมทั้ง ดร.ธัญรติ ทวีกาญจน์ และ ดร.ฤชชดา เทพยากุล กรรมการที่คอยให้คำแนะนำ ให้มุมมอง และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งมีส่วนช่วยให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ และสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และแนวคิดตลอดการศึกษาที่ผ่านมา และขอขอบคุณบุคลากรประจำหลักสูตรที่ให้คำแนะนำ คอยติดตาม สอบถามด้วยความห่วงใย และที่ขาดไม่ได้ ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจตั้งแต่แรกเริ่มในการศึกษา ตลอดจนขอบคุณกลุ่มเพื่อนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคสมทบ รุ่นที่ 24 ที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และคอยให้กำลังใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันตั้งแต่วันแรกที่เจอกันจนถึงปัจจุบัน

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุทธ หลีวิจิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีรัตน์ สกุลรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ ราชเพ็ชร คณะผู้บริหาร และคณาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่คอยห่วงใย ให้กำลังใจ ผลักดัน และช่วยให้กระผมได้พัฒนาตนเอง ทั้งด้านแนวคิด ทักษะคิด และการพัฒนากระบวนการทางความคิดอย่างเป็นระบบให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณน้องๆ นักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งสโมสรนักศึกษา ชุมมนุมนักศึกษา ที่ยินดีสละเวลาเพื่อให้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตา แด่บิดา มารดา พี่สาว ภรรยา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ และประสบการณ์อันทรงคุณค่า เพื่อนำไปพัฒนางานที่รับผิดชอบ ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสังคมต่อไป

นายปุ่นณวัชร วิฑีทยมณูลักษณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
รายงานตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหาและปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์	3
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิด และทฤษฎีแรงจูงใจ	7
แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	27
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และนโยบายการพัฒนานักศึกษา	36
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
กรอบแนวคิดการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย	
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	54
ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
แรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นนักกิจกรรม	59
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นนักกิจกรรม	82
แนวทางการพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์	86
สรุปผลการวิจัย	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	95
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก ก ผู้ให้ข้อมูล เพื่อการวิจัย เรื่อง แรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม ของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	115
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	117
ประวัติผู้เขียน	120

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 2.1 กรอบงบประมาณกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	46
ตาราง 2.2 จำนวนห้องปฏิบัติการกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์	47
ตาราง 2.3 สรุปแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจภายในในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	51
ตาราง 2.4 สรุปแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจภายในในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	52
ตาราง 3.1 ข้อมูลกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา จำนวนนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก	55
ตาราง 4.1 จำนวนนักกิจกรรมแยกตามภูมิลำเนา ในพื้นที่ อำเภอลำพูน	80
ตาราง 4.2 จำนวนนักกิจกรรมแยกตามภูมิลำเนา ในพื้นที่ จังหวัดสงขลา	81
ตาราง 4.3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	87
ตาราง 4.4 งบประมาณของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา แยกตามนโยบายการ พัฒนานักศึกษา 4 ด้าน	90
ตาราง 4.5 งบประมาณของชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์ และชุมนุมโรโบติกส์	91
ตาราง 4.6 สถานะห้องปฏิบัติงานของกลุ่มกิจกรรมในปัจจุบัน	92

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพประกอบ 2.1 The Motivational Framework	11
ภาพประกอบ 2.2 ลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs)	12
ภาพประกอบ 2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)	23
ภาพประกอบ 2.4 กรอบงบประมาณกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	47
ภาพประกอบ 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	53
ภาพประกอบ 4.1 งบประมาณของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา แยกตามนโยบาย การพัฒนานักศึกษา 4 ด้าน	90

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถือเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม โดยกำหนดอัตลักษณ์ในการพัฒนานักศึกษาที่มุ่งสู่คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ “I-WiSE” ซึ่งมาจาก 3 ประเด็นหลักคือ 1) Integrity หมายถึง นักศึกษาสงขลานครินทร์ จะต้องมีคุณสมบัติ มีวินัย ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ 2) Wisdom หรือ ใฝ่ปัญญา โดยนักศึกษาสงขลานครินทร์ ต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดเวลา และ 3) Social Engagement หมายถึง การมีจิตสาธารณะ ทั้งนี้ สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยที่ว่า “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” จึงเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยต้องมีกระบวนการพัฒนานักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไป จะสามารถเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคม

สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนานักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะหนึ่งในสังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มุ่งพัฒนาทางการศึกษา วิจัย และการประยุกต์ใช้ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิศวกรรม เพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคม โดยมุ่งผลิตวิศวกรที่คิดเป็น ทำเป็น มีคุณภาพ และมีจริยธรรม กล่าวคือ พัฒนาให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถทางด้านทักษะวิชาการ และด้านทักษะสังคม ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ข้างต้น และยังสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว หน่วยกิจการนักศึกษา กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนภารกิจด้านการพัฒนานักศึกษา จึงได้ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ : พัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการแก่นักศึกษา ให้เป็นเลิศทางวิชาการวิชาชีพ ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ ที่มีการนำ

ความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการแข่งขัน เช่น การแข่งขันรถฟอร์มูล่า การแข่งขันหุ่นยนต์ ระดับอุดมศึกษา ที่นำความรู้ด้านวิศวกรรมเครื่องกล คอมพิวเตอร์ และอื่นๆ มาประยุกต์ใช้

2. ด้านสุนทรียศาสตร์ : พัฒนาสุนทรียศาสตร์ เช่น ศิลปะ ดนตรี และความคิดสร้างสรรค์ให้นักศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดจิตใจอ่อนโยน ตลอดจนรู้จักนำสุนทรียศาสตร์ไปใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการพัฒนาสุขภาพ : พัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย และน้ำใจนักกีฬา เช่น การจัดกีฬาสามัคคี กีฬาน้องใหม่ ฟุตซอลประเพณี (ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน)

4. ด้านจิตสาธารณะ : พัฒนาทัศนคติเชิงบวก ด้านการมีจิตสาธารณะ และการรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา และการช่วยเหลือสังคมเมื่อเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น

เพื่อให้การพัฒนาในด้านต่างๆ มีการกำหนดโครงสร้างการทำงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษารวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาขึ้น โดยส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาการเรียนรู้ทักษะตามด้านต่างๆที่นักศึกษาสนใจ ซึ่งกลุ่มกิจกรรมที่จัดตั้ง จะต้องมิวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เช่น การรวมกลุ่มของนักศึกษาก่อตั้งสโมสรนักศึกษา ชุมนุมพัฒนาสังคม ชุมนุมดนตรี ชุมนุมกีฬา เป็นต้น ทั้งนี้ สโมสรนักศึกษา ถือเป็นกลุ่มกิจกรรมหลัก ที่มีสมาชิกในทีมอยู่ระหว่าง 20 – 40 คน มีหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ตั้งแต่กิจกรรมรับน้องประชุมเชียร์ กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด อีกทั้งยังเปรียบเสมือนพี่เลี้ยงที่คอยแนะแนวทางการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ภายในรั้วมหาวิทยาลัย นอกจากนั้น ยังมีกลุ่มกิจกรรมอื่นๆ ภายในคณะ ได้แก่ ชุมนุมต่างๆ ซึ่งมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 5 – 25 คน

อย่างไรก็ดี แม้ในแต่ละปี คณะวิศวกรรมศาสตร์จะมีกลไกสนับสนุนการจัดทำกิจกรรม โดยจัดสรรงบประมาณ และโครงสร้างการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาที่ชัดเจน ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สมัครเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา เปรียบเทียบตั้งแต่ปีการศึกษา 2557-2562 กลับพบว่าแนวโน้มผู้สมัครเป็นนักกิจกรรมนักศึกษาลดลงทั้งในระดับสโมสรนักศึกษา และชุมนุมนักศึกษา โดยบางปีอยู่ในภาวะวิกฤติ กล่าวคือ ขาดผู้สมัครเข้าเป็นผู้นำกิจกรรม ดังนี้

สโมสรนักศึกษา

- ปีการศึกษา 2557 มีทีมที่ลงสมัคร 2 ทีม
- ปีการศึกษา 2558 มีทีมที่ลงสมัคร 2 ทีม
- ปีการศึกษา 2559 มีทีมลงสมัครรับเลือกตั้งเพียงทีมเดียว
- ปีการศึกษา 2560 มีทีมลงสมัครรับเลือกตั้งเพียงทีมเดียว
- ปีการศึกษา 2561 ไม่มีผู้สมัครรับการเลือกตั้งตามเวลาที่กำหนด โดยคณะฯ ขยายเวลาการรับสมัครไปอีก 1 เดือน จึงมีทีมลงสมัครรับเลือกตั้ง 1 ทีม
- ปีการศึกษา 2562 มีทีมลงสมัครรับเลือกตั้งเพียงทีมเดียว (ทีมเดิมจากปี การศึกษา 2561)

ชุมนุมนักศึกษา

- ปีการศึกษา 2557 มีจำนวน 9 ชุมนุม
- ปีการศึกษา 2558 มีจำนวน 12 ชุมนุม
- ปีการศึกษา 2559 มีจำนวน 6 ชุมนุม
- ปีการศึกษา 2560 มีจำนวน 6 ชุมนุม
- ปีการศึกษา 2561 มีจำนวน 8 ชุมนุม
- ปีการศึกษา 2562 มีจำนวน 7 ชุมนุม

กิจกรรมนักศึกษา ถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยจำเป็นต้องมีผู้นำเพื่อวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรม ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาคมนักศึกษาภายใน ถือเป็นโอกาสให้ นักศึกษา ซึ่งมาจากภูมิปัญญา และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ได้รู้จักกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน อีกทั้ง ยังเป็นการละลายพฤติกรรม และสร้างประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการศึกษาในห้องเรียน ทั้งนี้ แนวโน้มการลดลงของนักกิจกรรมนักศึกษาในระยะเวลาที่ผ่านมา ถือเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็น ถึงภาวะความถดถอยด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา ดังนั้น ปรากฏการณ์การขาดหายไปของนักกิจกรรม จึงเป็นสิ่งที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต้องตระหนักถึงเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม และศึกษางานทางวิชาการต่างๆ ยังไม่มีผู้ใดศึกษาแรงจูงใจเฉพาะสำหรับกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาที่ชัดเจน งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ด้านแรงจูงใจเฉพาะสำหรับกลุ่มนักกิจกรรมนักศึกษา พร้อมทั้งได้เสนอแนะแนวทางที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาก้าวมาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศในอนาคต

1.2 คำถามการวิจัย

1. แรงจูงใจ ให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีแรงจูงใจใดบ้าง
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรมีแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจอย่างไร เพื่อให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษามากขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจ ของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจ ของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้นำข้อมูล และข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อพัฒนาแผนงานหรือกิจกรรมพัฒนาศักยภาพให้นักศึกษา เป็นนักกิจกรรมนักศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อไป

1.5 ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

- 1) นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 17 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสโมสรนักศึกษา และชุมนุมนักศึกษา โดยในการศึกษาครั้งนี้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกลุ่มสโมสรนักศึกษา 9 คน และชุมนุมนักศึกษา 8 คน จาก 139 คน และ
- 2) เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 คน จากจำนวนทั้งหมด 3 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่าง โดยเจาะจงเอาเฉพาะตัวอย่างที่คิดว่าเป็นแบบฉบับตัวแทน และตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยแรงจูงใจภายใน ประกอบด้วย (1) ความชอบส่วนบุคคลและความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก (2) ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง (3) ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม (4) ความต้องการอำนาจและเกียรติยศ และแรงจูงใจภายนอก ประกอบด้วย (5) นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (6) นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ (7) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และ (8) ความต้องการของผู้ประกอบการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่ ธันวาคม 2562 – สิงหาคม 2563

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ ทักษะสังคม และทักษะอื่นๆที่เป็นประโยชน์

นักกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ดำรงตำแหน่งด้านบริหารสโมสรนักศึกษา หรือชุมนุมนักศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ และพัฒนาศักยภาพให้แก่นักศึกษา ตามนโยบายการพัฒนานักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์

กลุ่มกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การรวมตัวของนักศึกษา ที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มอย่างเป็นทางการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ตามนโยบายของคณะฯ

แรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง แรงผลักดันจากภายในตัวนักศึกษา และสิ่งแวดล้อมภายนอก ที่เป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วย

(1) แรงจูงใจภายใน ได้แก่

- ความชอบส่วนบุคคลและการความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก หมายถึง การที่นักศึกษามีความสนใจ มองเห็นคุณค่าของกิจกรรม และแสดงออกทางความสามารถ แสดงออกทางความคิด การพูด การกระทำ ผ่านการทำกิจกรรม

- ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตลอดจนความกล้าที่จะลงมือทำ และเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆที่นักศึกษาไม่เคยได้สัมผัส หรือ พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

- ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม หมายถึง การที่นักศึกษามีความต้องการมีเกียรติ ได้รับการยกย่องและความสนใจจากสังคม

- ความต้องการอำนาจและเกียรติยศ หมายถึง การที่นักศึกษามีได้รับการยกย่อง และการยอมรับจากสังคม โดยตำแหน่งหน้าที่ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้ง เช่น ตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษา ประธานชุมนุม เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นการมีอิทธิพลเหนือ หรือมีอำนาจเหนือบุคคลอื่นๆ

(2) แรงจูงใจภายนอก ได้แก่

- นโยบายการพัฒนา นักศึกษา และการสนับสนุน จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หมายถึง แนวทางการดำเนินการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีสมรรถนะทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และทักษะสังคมผ่านหลักเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

- นโยบายการพัฒนา นักศึกษา และการสนับสนุน จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ หมายถึง แนวทางการดำเนินการของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการพัฒนาศักยภาพให้กับนักศึกษา ด้านทักษะสังคม การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม การมีคุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ ควบคู่ไปกับทักษะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านสุนทรียศาสตร์ ด้านการพัฒนาสุขภาพ และด้านจิตสาธารณะ

- อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง แรงผลักดันที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเกิดมาจากกลุ่มเพื่อนที่มีความชอบ และความสนใจในการทำกิจกรรมเหมือนกัน

- ความต้องการของผู้ประกอบการ หมายถึง การพิจารณา รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเป็นผู้มีทักษะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และทักษะสังคม เพื่อเข้าทำงานในสถานประกอบการ

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีแรงจูงใจ

2.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

2.1.2 ที่มาและการกำเนิดของแรงจูงใจ

2.1.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

2.1.4 องค์ประกอบและปัจจัยอันก่อให้เกิดแรงจูงใจ

2.1.5 ประเภทของแรงจูงใจ

2.2 แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และนโยบายการพัฒนานักศึกษา คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

โดยสามารถแสดงได้ดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีแรงจูงใจ

2.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” (Kidd, 1973) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “to move” อันมีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือ
ชักจูง นำบุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ (To move a person to a course of action)
โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความ แรงจูงใจ ดังนี้

โลเวลล์ (Lovell, 1980 อ้างถึงใน พรทิพย์ วานิชจรูญเกียรติ, 2553) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ

นิตยา เพ็ญศิริรักษา และสุรชาติ ณ หนองคาย (2554) อธิบายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดแรงจูงใจตามลำดับ คือ การกระตุ้น แรงขับ/ชักจูง เป้าหมาย/เป้าประสงค์ และพฤติกรรม

ชร สุนทรายุทธ (2551) ให้นิยามแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการอันตรัยในร่างกาย ถูกกระตุ้นให้แสดงผลบางอย่าง เพื่อไปยังเป้าหมายที่แต่ละบุคคลมีความสน และมีความต้องการ ก่อให้เกิดแรงขับเจตคติจากแรงกระตุ้น เมื่อตอบสนองความต้องการแล้ว ก็จะมีเป้าหมายอื่นต่อไป

ศิริพร จันทศรี (2550) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งต่างๆ ที่มากระตุ้นหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ แรงจูงใจมีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะมีความสุขในการกระทำสิ่งต่างๆ เพราะมีความพึงพอใจโดยตัวของเขาเอง ไม่ได้หวังรางวัลหรือคำชม ส่วนบุคคลที่มีแรงจูงใจภายนอกจะทำอะไรต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น หวังรางวัลหรือผลตอบแทน ดังนั้น แรงจูงใจในการปฏิบัติ หมายถึง การที่ครู โรงเรียนเอกชนมีความปรารถนาหรือความต้องการที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเกิดจากความพึงพอใจจากภายใน ที่เมื่อได้ปฏิบัติงานแล้วมีความสุข ไม่เกิดความเบื่อหน่ายทอดทิ้ง ปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน เป็นผู้รักงาน มีความตั้งใจ เต็มใจ และทุ่มเทในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2550) กล่าวว่า จุดเน้นหรือหลักสำคัญของเรื่องการจูงใจนั้นอยู่ที่ความสามารถในการตอบสนองความต้องการ หรือทำให้เกิดความพึงพอใจ อันเนื่องมาจากความสามารถในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว สิ่งใดก็ตามที่สามารถ ทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้นมาได้ อาจถือว่าเป็นสิ่งล่อใจและสิ่งจูงใจ (Incentive) ซึ่งจะกลายเป็น เป้าหมาย (Goal) ที่บุคคลแสวงหาในองค์กร สิ่งจูงใจหรือเป้าหมายนี้อาจเป็นสิ่งจูงใจ หรือ เป้าหมายทางปฏิฐาน หรือทางบวก (Positive) เช่น การยกย่องชมเชย การยอมรับ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การเพิ่มเงินเดือน หรืออาจเป็นสิ่งจูงใจหรือเป้าหมายทางนิเสธหรือทางลบ (Negative) เช่น การดูว่ากล่าว ตักเตือนสำหรับการทำงานที่ไม่ดี หรือการลงโทษอื่นๆ เป็นต้น สำหรับสิ่งจูงใจหรือ เป้าหมายทางนิเสชนี้มักไม่เป็นสิ่งดึงดูดใจ ผู้ปฏิบัติงานจึงพยายามเลี่ยง โดยไม่สร้างพฤติกรรมใด ๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายทางนิเสชนี้

ธิดา สุขใจ (2548) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจว่า สิ่งใดๆ ที่เป็นแรงผลักดัน หรือแรงกระตุ้น ให้บุคคลปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการทำงานที่ ประสิทธิภาพ ซึ่งมูลเหตุจูงใจที่สำคัญ คือ ความต้องการ ความพึงพอใจในการทำงานจะนำมาซึ่งการ ปฏิบัติที่ดีของบุคลากร ทำให้บุคลากรมีความจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อ ความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ ปัจจัยที่กระตุ้นและโน้มน้าว ให้บุคคลกระทำการใดๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ไปสู่ความสำเร็จ โดยสามารถมีได้ทั้ง แรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีแรงจูงใจภายใน จะมีแนวโน้มที่จะ บรรลุเป้าหมายได้ง่าย เพราะบุคคลที่มีแรงจูงใจภายใน จะมีความสุขในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ได้ หวังผลตอบแทน ปราศจากแรงกดดัน

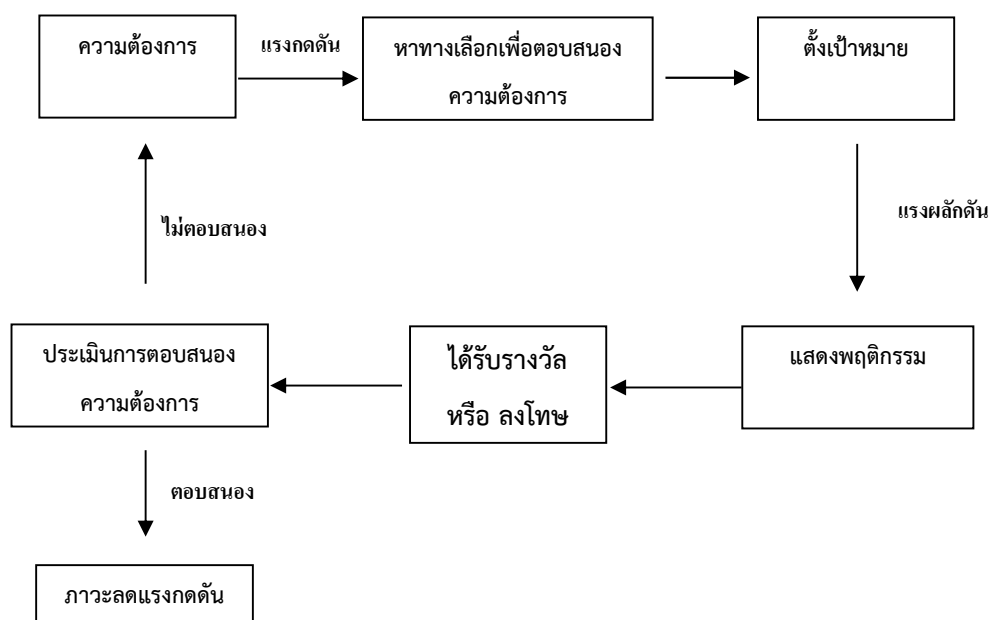
สุชา จันท์ธอม (2540) ให้ความหมายว่า การจูงใจหมายถึงพฤติกรรมที่เป็นการ ตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล เป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดหมายที่ แต่ละบุคคลตั้งเป้าเอาไว้

โดยสรุป แรงจูงใจ จึงหมายถึง ปัจจัยภายในตัวบุคคล ที่ผลักดันให้บุคคลเกิด พฤติกรรมในการทำตามเป้าหมายของตนเอง เพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จ ด้วยความสุข และปัจจัยภายนอกที่เกิดจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกตัวบุคคล

2.1.2 ที่มาและการกำเนิดของแรงจูงใจ

การกำเนิดของแรงจูงใจ จะต้องเริ่มมาจากความต้องการก่อน (Need) ซึ่งถือเป็น ความต้องการทางกายภาพ หรือ ความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งหากความต้องการนั้นยังไม่ได้รับ การตอบสนองตามความคาดหวัง (Unsatisfied Need) จะก่อให้เกิดสภาวะความกดดัน หรือ ความเครียด (Tension) อันเป็นสาเหตุให้เกิดแรงผลักดัน (Drive) ให้บุคคลแสวงหาทางที่จะ ตอบสนองความต้องการ (Search for ways to satisfied need) โดยจะมีวิธีการตอบสนองที่แตกต่าง กัน ในแต่ละบุคคล ทั้งที่คนเราจะเลือกทางเพียงหนทางเดียวที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุดสำหรับแต่ละ บุคคล เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมาย (Choice of goal-direct behaviors) และจะแสดงพฤติกรรมไป ตามเป้าหมายนั้นๆ โดยการแสดงพฤติกรรมจะสามารถแสดงออกมาได้ทั้งพฤติกรรมเชิงบวกและ เชิงลบ ซึ่งหากความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจะทำให้ความกดดันและความเครียดนั้นลดลง โดยกระบวนการที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจนั้นมาจากความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จนทำให้เกิด

สภาวะความตึงเครียด ซึ่งจะเป็นสิ่งเร้าให้เกิดแรงขับภายในตัวบุคคล จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ (พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์, 2545)

ภาพประกอบ 2.1 The Motivational Framework

ที่มา: ดัดแปลงจาก Moorhead,R & Griffin, R.W., 1989

2.1.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

2.1.3.1 ทฤษฎีจูงใจของมาสโลว์ (Maslow'General Theory of Human Motivation)

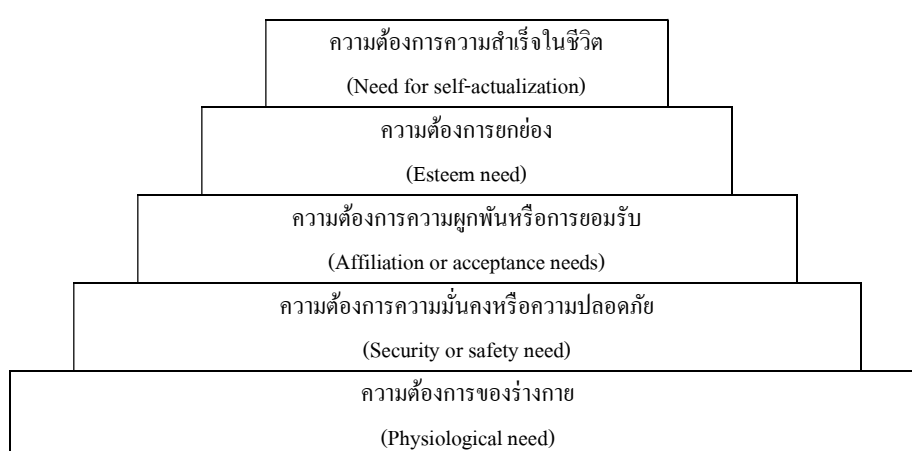
อับราฮัม เอช. มาสโลว์ ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยอธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Need) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ยอมรับกันโดยแพร่หลาย สมมติฐานดังกล่าวมีความเกี่ยวกับ พฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้ (Abraham Maslow, 1954 อ้างถึงใน ธนวรรษ ตั้งสินทรัพย์ศิริ, 2550)

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าสิ่งดังกล่าวมนุษย์มีอยู่แล้วหรือไม่ ขณะเดียวกันความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการอื่นๆเข้ามาแทนที่อยู่เสมอ เกิดเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นวงจรของมนุษย์ที่เริ่มกระบวนการมาตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่มีผลกระทบต่อ การจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ซึ่งความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น ที่จะสามารถ เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรมได้

3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้นความสำคัญ เมื่อความต้องการ ของมนุษย์ในลำดับชั้นที่ต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว จะเกิดกระบวนการกระตุ้นให้เกิดความต้องการระดับสูงกว่า

4. ตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้มีการแบ่งลำดับชั้นของความ ต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ลำดับ จากลำดับต่ำสุดไปสู่ลำดับสูงสุด ดังนี้

ภาพประกอบ 2.2 ลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs)

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545)

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological need)

ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการเพื่อจะอยู่รอดของมนุษย์ ถ้า ความต้องการพื้นฐานที่สุดนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง ร่างกายของมนุษย์ก็ไม่สามารถทำงานได้ หรือไม่สามารถทำงานได้ดีเท่าที่ควร เช่น อากาศ น้ำ อาหาร เป็นสิ่งที่ร่างกายต้องการเพื่อใช้ใน กระบวนการสร้างและสลาย เพื่อให้มนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่ได้ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและที่พัก จะให้ การปกป้องที่จำเป็นกับมนุษย์ จากสภาพอากาศ สิ่งแวดล้อม ภัยอันตราย และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security or safety need)

เมื่อความต้องการทางกายภาพได้รับการตอบสนองในระดับที่พอเพียง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยจะมีอิทธิพลกับพฤติกรรม ถ้าไม่มีความปลอดภัยทางกายภาพ (จากสาเหตุ เช่น อาชญากรรม สงคราม การก่อการร้าย ภัยพิบัติธรรมชาติ หรือ ความรุนแรงใน

เขาได้มีส่วนทำประโยชน์ เพื่อจะรู้สึกว่าคุณค่า ไม่ว่าจะป็นอาชีพ หรือ งานอดิเรก ความไม่สมดุลในความเคารพนับถือ อาจส่งผลให้มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำและรู้สึกด้อยค่า คนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำต้องการการเคารพจากคนอื่นๆ เขาอาจพยายามแสวงหาความมีชื่อเสียง (ซึ่งขึ้นกับผู้อื่น) หมายเหตุ อย่างไรก็ตาม คนจำนวนมากที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ไม่สามารถที่จะแก้ไขความภาคภูมิใจตัวเองได้ง่ายๆ โดยการมีชื่อเสียง ได้รับความเคารพ จากภายนอก แต่ต้องยอมรับตัวเองจากภายใน ความไม่สมดุลทางจิต เช่น โรคซึมเศร้า อาจทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถมีความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ได้ คนส่วนใหญ่มีความต้องการความเคารพและความภาคภูมิใจในตนเองที่มั่นคง มาสโลว์ได้กล่าวถึงต้องการความเคารพนับถือใน 2 ระดับ คือ ระดับล่าง กับระดับสูง ระดับล่าง เป็นความต้องการความนับถือจากคนอื่น ความต้องการสถานะ การยอมรับชื่อเสียง ศักดิ์ศรี และ ความสนใจ ระดับสูง เป็นความต้องการความเคารพตัวเอง ความต้องการความแข็งแกร่ง ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ความมั่นใจในตัวเอง ความเป็นตัวของตัวเอง และ อิสรภาพที่ความต้องการเหล่านี้จัดเป็นระดับสูง ก็เพราะว่า มันขึ้นกับความสามารถภายในมากกว่า ซึ่งได้มาโดยผ่านประสบการณ์ การขาดความต้องการเหล่านี้ อาจทำให้ความรู้สึกต่ำต้อย อ่อนแอ และช่วยตัวเองไม่ได้ หมดหนทาง มาสโลว์ได้หมายเหตุไว้ว่าการแบ่งชั้นความต้องการความเคารพนับถือระดับล่างกับสูงนี้เกี่ยวข้องกันมากกว่าที่จะเป็นการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for self-actualization)

“อะไรที่บุคคลเป็นได้ เขาต้องเป็น” (“What a man can be, he must be.”)

เป็นคำกล่าวของมาสโลว์ที่สรุปความหมายของความต้องการความสมบูรณ์ของชีวิตไว้ ความต้องการนี้ เกี่ยวกับ ศักยภาพสูงสุดของบุคคล และการตระหนักถึงศักยภาพนั้น มาสโลว์อธิบายว่านี่คือความต้องการที่ปรารถนาจะเป็นมากกว่าที่เขาเป็นอยู่ เป็นความปรารถนาที่จะเป็นทุกอย่างที่เขาจะสามารถเป็นได้

2.1.3.2 ทฤษฎีความต้องการของแมกคลีแลนด์ (McClelland's Need Theory)

มนุษย์ทุกคนล้วนต้องมีสังคม ซึ่งแต่ละบุคคลจะต้องการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมที่ตนเองอยู่ ผลของการเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม และการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดแรงจูงใจของแต่ละคน ที่ผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมต่างๆ

เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง (McClelland, อ้างถึงในรังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2548) โดยแบ่งความต้องการดังกล่าวนี้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement : n-Ach)

เป็นความต้องการที่จะกระทำบางสิ่งอย่างเต็มที่และทำให้ดีที่สุด เพื่อความสำเร็จสูงสุด จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จ (n-Ach) สูง จะมีลักษณะเป็นผู้ที่ชอบความท้าทาย ชอบการแข่งขัน และเป็นนักวางแผนที่มีความรับผิดชอบสูง กล่าวที่จะเผชิญกับความล้มเหลวและปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมักจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังต้องการได้รับข้อมูลตอบกลับ (feedback) จากการกระทำ เพื่อประเมินผลงานของตนเอง

2. ความต้องการการมีอำนาจ (Need for Power : n-Pow) เป็น

ความต้องการควบคุมสิ่งรอบตัวต่างๆ และต้องการมีอิทธิพลที่อยู่เหนือกว่าผู้อื่น ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะให้ความสำคัญกับอำนาจมากกว่าประสิทธิภาพในการทำงาน

3. ความต้องการสัมพันธภาพที่ดี (Need for Affiliation : n-Aff)

เป็นความต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ต้องการมีบทบาทในกลุ่ม ต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ต้องการความผูกพันสูง จะชอบสถานการณ์การร่วมมือกันมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้าง และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น มีความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในตนเอง และมีแนวโน้มที่จะยอมตามความปรารถนาหรือบรรทัดฐานของผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับความรู้สึก และจิตใจของผู้อื่นเสมอ

2.1.3.3 ทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของเมอร์เรย์ (Murray)

ความต้องการเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งหากความต้องการมีมากพอ จะก่อให้เกิดแรงกระตุ้นภายในตัว แต่ในบางครั้งความต้องการอาจเกิดมาจากสภาพแวดล้อมก็ได้ กล่าวคือความต้องการสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในตัวบุคคลและสภาพแวดล้อม ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์สามารถสรุปได้ดังนี้ (Murray, อ้างถึงใน โยธิน ศันสนยุทธ , 2530)

1. ความต้องการที่จะเอาชนะ โดยการแสดงออกถึงความก้าวร้าว (Need for Aggression) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะโดยไม่สนต่อสิ่งกีดขวาง มีการต่อสู้ การทำร้ายร่างกาย และจิตใจ เช่น การใช้วาจาเพื่อทำร้ายผู้อื่นๆ เป็นต้น
2. ความต้องการเอาชนะต่ออุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะต่ออุปสรรคต่างๆ ด้วยความพยายามให้มากขึ้น เช่น การขยันที่จะทำให้ประสบความสำเร็จเพื่อลบล้างคำดูถูก เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) ความต้องการชนิดนี้เป็นความต้องการที่จะยอมรับความพ่ายแพ้ ยอมรับคำวิจารณ์ หรือ ยอมรับการดูถูกโทษ
4. ความต้องการที่จะป้องกันตนเอง (Need for Defendant) เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิจารณ์ การตำหนิติเตียน ถือเป็น การป้องกันจิตใจตนเอง โดยการพยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน
5. ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการที่จะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางใดๆ เพื่อให้ตัวของตัวเอง
6. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวัง
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการได้รับสัมพันธ์อันดีจากผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่ เอาอกเอาใจ และเป็นที่ยอมรับ
8. ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะผ่อนคลายจากความเครียดในเรื่องต่างๆ
9. ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) ความต้องการที่จะนำตนเองออกมาจากผู้อื่น ไม่มีพันธะใดๆ ไม่สนใจผู้อื่น
10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (Need for Succorance) ความต้องการให้บุคคลอื่น เห็นอกเห็นใจ สงสารตนเอง และต้องการความช่วยเหลือ
11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Need for Nurture) เป็นความต้องการที่จะปฏิบัติสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือให้ผู้อื่น ได้ผ่านพ้นวิกฤต ปัญหาต่างๆ

12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการให้ผู้อื่นทราบถึงเรื่องราวของตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจชื่นชมในเรื่องราวของตนเอง

13. ความต้องการมีอำนาจ (Need for Dominance) เป็นความต้องการมีอิทธิพลอยู่เหนือผู้อื่น สามารถออกคำสั่งผู้อื่นได้

14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า (Need for Deference) เป็นความต้องการที่ยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า นิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนด้วยความเต็มใจ

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Need for Avoidance of Inferiority) ต้องการหลีกเลี่ยงการกระทำต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความละอายใจ รู้สึกอับอาย ล้มเหลว

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance Harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษโดยการคล้อยตามและยินยอม

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness)

19. ความต้องการรักษาชื่อเสียง เป็นความต้องการที่จะปกป้อง และคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี ความดีงามของคนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ

20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคล

2.1.3.4 ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อสร้างใจ (Motivating language theory)

ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อสร้างใจ (Motivating language theory) เป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงระหว่างแรงจูงใจ องค์กร และการสื่อสาร อธิบายถึงลักษณะการสื่อสารที่แตกต่างกันของผู้ผู้นำ เพื่อการสร้างแรงจูงใจในองค์กร อันจะนำองค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จ โดยใช้ลักษณะการสื่อสารทั้ง 3 ประเภท (Sullivan, 1988 อ้างถึงใน Justin Mahutga, 2019) ซึ่งในที่นี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจูงใจนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้เปรียบเสมือนผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายงานที่ชัดเจนในการพัฒนาและขับเคลื่อนกิจกรรมนักศึกษา การสื่อสารที่มีประสิทธิผลจึงมีความสำคัญที่จะจูงใจให้นักศึกษากลุ่มนี้มีปฏิสัมพันธ์ และ

มีส่วนขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ โดยลักษณะการสื่อสารทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย

1. การใช้ภาษาบอกถึงทิศทาง (Perlocutionary) เป็นการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจในแนวทางการทำงาน ลดความคลุมเครือ ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ร่วมงาน อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

2. การใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรง (Locutionary) คือการสื่อสารที่สื่อถึงความหมายอย่างตรงตัว และมีความชัดเจน เพื่อให้ผู้รับฟังสามารถเข้าใจถึงความหมาย นำไปสู่การปฏิบัติ

3. การใช้ภาษาที่แฝงเจตนา และมีอารมณ์ร่วม (Illocutionary) ก่อให้เกิดการปฏิบัติ ภายใต้เงื่อนไขทางสังคม เช่น การขอร้อง การสั่งการ การเตือน การขู่ เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาบอกถึงทิศทาง (Perlocutionary) มีส่วนช่วยให้มนุษย์สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างงานที่ได้รับมอบหมาย และเป้าหมาย ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายของงาน การใช้ภาษาที่แฝงเจตนา และมีอารมณ์ร่วม (Illocutionary) จะช่วยให้ให้มนุษย์ทราบและเข้าใจถึงคุณค่าของงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างพันธะผูกพันแก่ผู้ร่วมงาน เข้าไว้ด้วยกัน การใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรง (Locutionary) จะช่วยสร้างแบบแผนองค์ความรู้ความเข้าใจ ที่ก่อให้เกิดโครงสร้างของงานอย่างเป็นระเบียบแบบแผน

การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างภาระงานและเป้าหมาย (จากการสื่อสารแบบ perlocutionary) และการเข้าใจคุณค่าของตนเอง (จากการสื่อสารแบบ illocutionary) อาจจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแบบแผนความรู้ความเข้าใจ (cognitive schema) ยิ่งขึ้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากแต่ละกระบวนการแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการสร้างแรงจูงใจในจากทฤษฎีนี้

J. Mayfield and Mayfield (2009) ได้เชื่อมโยงการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจเข้ากับเรื่องผลลัพธ์ขององค์กร ซึ่งในที่นี้เปรียบเสมือนผลลัพธ์จากการทำกิจกรรมเป็นผู้นำนักศึกษา หรือนักกิจกรรมนักศึกษา โดยกล่าวว่า ถ้อยคำภาษาที่จูงใจมีผลต่อผลลัพธ์ โดยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน

หนึ่งในข้อสมมติฐานของทฤษฎีการสื่อสารเพื่อสร้างจูงใจ (Motivating Language Theory) คือ ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากการสื่อสารเพื่อสร้างจูงใจต่อผลงาน จะมีผลจากพฤติกรรมของผู้นำด้วย หากการสื่อสาร และพฤติกรรมไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พฤติกรรมจะ

เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากกว่าการสื่อสาร ทั้งนี้ Holmes and Parker ทดสอบสมมติฐานด้วยการวัดความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นเครื่องแสดงการสื่อสารเพื่อจูงใจ พบว่า การกระทำได้อย่างที่พูด (Walk and talk alignment) เป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นต้องเกิดขึ้นก่อนการสื่อสาร กล่าวก็คือ หากผู้นำต้องการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน ผู้นำจะต้องกระทำได้อย่างที่พูด อีกสมมติฐานหนึ่ง คือ การใช้ลักษณะการสื่อสารทั้ง 3 ประเภทร่วมกัน จะก่อให้เกิดแรงจูงใจมากกว่าการใช้เพียง 1 หรือ 2 ประเภท สมมติฐานพื้นฐานสุดท้ายของทฤษฎีนี้คือ การสื่อสารของผู้นำมีผลต่อแรงจูงใจของผู้ร่วมงาน ในขณะที่งานวิจัยมากมายพูดถึงการสื่อสารที่แรงจูงใจในบทบาทต่างๆ และผลกระทบต่อองค์กร แต่กลับไม่เคยมีการทดสอบอย่างแน่ชัดถึงสมมติฐานข้อสุดท้าย เพื่อจะทดสอบความว่าการสื่อสารมีผลต่อแรงจูงใจของผู้ร่วมงานหรือไม่

งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณที่รวบรวมจากตัววัดการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจ เพื่อแสดงถึงผลต่อผลลัพธ์ขององค์กรอย่างไร ซึ่งมักจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงาน, ประสิทธิภาพของผู้นำ, การสื่อสารของผู้นำ, และความพึงพอใจในการสื่อสารของผู้ร่วมงาน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบจำลองแบบไม่เป็นทางการเพื่อแสดงผลกระทบของถ้อยคำภาษาที่จูงใจที่มีต่อผลลัพธ์ขององค์กร ถ้อยคำภาษาที่จูงใจมีผลกระทบเชิงบวกและโดยตรงต่อผลการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงาน นวัตกรรมของพนักงาน ทักษะคิดของพนักงาน ต่อการมาทำงาน ประสิทธิภาพของพนักงาน ประสิทธิภาพในการบังคับบัญชา แรงจูงใจภายใน พฤติกรรมการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพของพนักงาน และการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมการทำงานที่สร้างสรรค์ ทั้งยังมีผลกระทบทางอ้อมต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผ่านความมีประสิทธิภาพของพนักงาน ความพึงพอใจในงาน แรงจูงใจภายใน รวมถึง การขาดงานผ่านทักษะคิดที่มีต่อการมาทำงาน และพฤติกรรมการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรผ่านแรงจูงใจภายใน ผลการศึกษาเหล่านี้เป็นหลักฐานสำคัญและชัดเจนว่า การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นแก่องค์กร ตลอดจนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กร ให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น

จากการศึกษาทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา นักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา และรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาเปรียบเสมือนองค์กรหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ผ่านการจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ซึ่งกลุ่มกิจกรรมปฏิบัติงานด้วยจิต

สาธารณะ ไม่ได้ต้องการแสวงผลกำไร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจอื่นๆข้างต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทฤษฎีดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจนักศึกษาให้เป็นกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่อไป

2.1.3.5 ทฤษฎีแรงจูงใจในสถาบันการศึกษา

ความอยากรู้อยากเห็น เป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ส่งผลกระทบต่อความคิด และทัศนคติ ส่วนบุคคล กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต หากต้องการจะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน บุคคลจะต้องรู้สึกคุณค่าที่จะเรียนรู้ ตลอดจนรู้สึกได้ถึงความสุข และสนุกไปกับการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาในระดับแรงจูงใจที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จในระยะยาว

ความอยากรู้อยากเห็น เป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาได้แสวงหาประสบการณ์ และองค์ความรู้ใหม่ๆ เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่เคยพบเจอ และมักจะท้าทายด้วยการคาดหวังการที่จะประสบความสำเร็จ

ระดับแรงจูงใจของนักศึกษาสะท้อนให้เห็นในการมีส่วนร่วมในสภาพแวดล้อมต่างๆ นักศึกษาที่มีระดับแรงจูงใจสูงจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น มีความคิดและทัศนคติต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ดี มีความสุขโดยไม่หวังผลตอบแทน ขณะเดียวกันสำหรับนักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้อัตโนมัติ มักจะพึ่งพารางวัล หรือ ผลตอบแทน เพื่อกระตุ้นให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่พวกเขาอาจจะรู้สึกไม่สนุก

Malone & Lepper (1987) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจ โดยแบ่ง 7 ประการ คือ ท้าทาย (Challenge) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ควบคุม (Control) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (Fantasy) การแข่งขัน (Competition) ความร่วมมือ (Cooperation) และความตระหนัก (Recognition)

การศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยานักศึกษา ไม่เพียงแต่มุ่งความสนใจเพียงพัฒนาการทางความคิดเท่านั้น แต่ยังให้ความสนใจถึงแรงจูงใจ และความชอบส่วนตัวของนักศึกษานักศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการส่งเสริมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน ได้มีการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแรงจูงใจสำหรับการพัฒนานักศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยออกเป็น 5 ทฤษฎี ดังนี้

(1) ทฤษฎีแรงจูงใจภายในและภายนอก Ryan & Deci (2000) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจ ซึ่งอธิบายว่าแรงจูงใจภายใน ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กล่าวคือ นักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ ชื่นชอบ โดยไม่ได้คาดหวังผลตอบแทน โดยมีปัจจัย ความท้าทาย ความอยากรู้อยากเห็น จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่สำคัญในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายใน หากปัจจัยดังกล่าวได้ผสมรวมกับทัศนคติที่ดี องค์ประกอบที่เหมาะสมเหล่านี้ จะสามารถช่วยรักษาแรงจูงใจให้คงอยู่ในระยะยาวได้

Pérez-López & Contero (2013) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจและพบว่าแรงจูงใจภายในและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญและเชิงบวก แรงจูงใจจากภายในสามารถชี้ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อความสนุกสนาน ความท้าทาย และการเปิดประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ห่างไร่ชูงแรงกดดัน หรือ การบังคับโดยไม่คาดหวังผลตอบแทนใดๆ

ในขณะที่แรงจูงใจภายนอก อธิบายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาที่คาดหวังผลตอบแทนต่อตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของผลตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ หรือ เข้าร่วมส่วนร่วมการการบังคับ และกลัวการลงโทษ ซึ่งแรงจูงใจจากภายนอกจะสามารถใช้ได้ผลกับนักศึกษาเพียงแค่ในระยะเริ่มต้นเท่านั้น แม้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆจะดูไม่สนใจในความคิดของพวกเขาก็ตาม อย่างไรก็ตามเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนานักศึกษาให้มั่นคงและยั่งยืนด้วยแรงจูงใจคือการพัฒนาแรงจูงใจภายนอกให้เกิดเป็นแรงจูงใจภายใน

แม้ว่าแรงจูงใจภายนอกสามารถจุดประกายความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมในระดับสูงได้ แต่ก็ไม่ได้เพียงพอต่อการรักษาความมุ่งมั่นดังกล่าวไว้ได้นาน การพัฒนาแรงจูงใจอย่างยั่งยืนจึงเป็นความท้าทายที่น่าสนใจ สำหรับการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักศึกษามีความรู้สึก และต้องพัฒนาตนเองทักษะความรู้ เพื่อประโยชน์ของตนเอง

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า แรงจูงใจสำหรับนักศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้จากความรู้สึก และทัศนคติที่ดีของตนเอง นำไปสู่การสร้างแรงจูงใจในตนเองในระดับที่สูงขึ้น และแรงจูงใจภายนอก เป็นแรงกระตุ้นเบื้องต้นที่ดึงดูดให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นแรงจูงใจสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม

(2) ทฤษฎีการตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination Theory) กล่าวถึงแรงจูงใจภายในและภายนอกเพิ่มเติม อธิบายการควบคุมตนเอง โดยแรงจูงใจภายนอกสะท้อนถึงการควบคุมพฤติกรรมภายนอก และแรงจูงใจ โดยธรรมชาติเกี่ยวข้องกับควบคุมตนเองที่แท้จริง

ซึ่งแรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา และแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของพฤติกรรมส่วนบุคคล

ทฤษฎีการตัดสินใจด้วยตนเองพัฒนามาจากทฤษฎีย่อยอื่น ๆ อีก 5 ทฤษฎี ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน

(1.1) ทฤษฎีการประเมินความรู้ความเข้าใจ (the Cognitive Evaluation Theory) อธิบายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีบทบาทและส่งเสริมต่อแรงจูงใจภายใน

(1.2) ทฤษฎีการอยู่ร่วมกัน (Organismic Integration Theory) การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

(1.3) ทฤษฎีเชิงสาเหตุ (Causality Orientations Theory) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับแรงบันดาลใจ ไปสู่สถานะที่สร้างแรงบันดาลใจ

(1.4) ทฤษฎีความต้องการทางด้านจิตวิทยาขั้นพื้นฐาน (Basic Psychological Needs Theory) ซึ่งจำแนกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประการ ทางหลักจิตวิทยา ความต้องการสิทธิเสรีภาพ ความต้องการมีอำนาจ และความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมแรงจูงใจความก้าวหน้า และความเป็นอยู่ที่ดีในหมู่มุมนักศึกษา (Gagne & Deci, 2014)

(1.5) ทฤษฎีเป้าหมาย (Goal Contents Theory) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของความต้องการพื้นฐาน และความต้องการ ตามเป้าหมายที่ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

(3) ARCS Model (Attention, Relevance, Confidence, Satisfaction)

เป็นทฤษฎีจูงใจที่ประกอบด้วยความตั้งใจ ความรู้สึกเกี่ยวพัน ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจ โดยใช้องค์ประกอบเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความตั้งใจ จากนั้นจึงสร้างความรู้สึกร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาความคาดหวัง ผลความสำเร็จ และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการเรียนรู้ และไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจ (Keller, 2008)

(4) ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory)

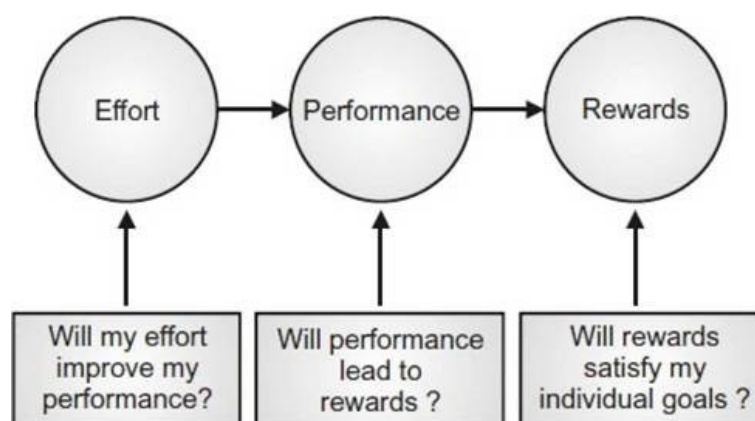
ปัจจุบันทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคมนำไปประยุกต์ใช้ในหลากหลายด้าน เช่น การศึกษา การสื่อสาร รวมถึงด้านจิตวิทยา โดยทฤษฎีดังกล่าว กล่าวถึง การได้มาซึ่งความรู้โดยการสังเกตโดยตรง การมีปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์ และอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม ทั้งจากการสื่อสาร

ในชีวิตประจำวันไปจนถึงการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ต และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม สภาพแวดล้อมทางสังคมและปัจจัยภายในตัวบุคคล (Bryant & Oliver, 2002)

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura, 1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคล และสิ่งแวดล้อม บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ เลียนแบบจากตัวแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกต พฤติกรรมของตัวแบบการตอบสนองและปฏิภิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบสภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ ตลอดจนคำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ ซึ่งกระบวนการเลียนแบบของเด็ก ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) 2. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) 3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) และ 4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) มีความเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะเมื่อตัวแบบ (Models) แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับรางวัลเขาจะทำตามและยึดเอาบุคคลที่กระทำพฤติกรรมเป็นต้นแบบตัวแบบจึงเป็นแรงใจให้เขาแสดงพฤติกรรมต่างๆ

(5) ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายว่าสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ที่สามารถกระตุ้นให้พนักงานสร้างความคาดหวังของผลสำเร็จ รวมถึงการคาดหวังถึงผลตอบแทน และระดับความพยายามที่ใช้ไปว่าสัมพันธ์กับผลปฏิบัติงานได้อย่างไร กล่าวโดยสรุป คือ เป็นแรงจูงใจในการเลือกปฏิบัติตามความคาดหวังของผลลัพธ์ (Bauer et al., 2016)

ภาพประกอบ 2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

ที่มา: Bauer et al., 2016

ในบริบทสถาบันการศึกษา หมายถึง ความพยายามของนักศึกษาที่จะทำไปสู่ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่ดีหรือดีขึ้น ตามด้วยความเชื่อมั่นว่าปฏิบัติงานของนักศึกษาจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่เป็นที่น่าพอใจ และประการสุดท้ายคือคุณค่าของ ผลตอบแทนเป็นที่น่าสนใจ และสนับสนุนเป้าหมายของนักเรียน

2.1.4 องค์ประกอบและกระบวนการที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ทำให้เกิดการศึกษเกี่ยวกับแรงจูงใจ ทั้งนี้ จันท์ ชุ่มเมืองปัก (2546) แบ่งองค์ประกอบของสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจเป็นไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล เพราะแต่ละคนมีความแตกต่างกัน (Individual Difference) เช่น กรรมพันธุ์ นิสัย อารมณ์ ความต้องการ ผิวพรรณ เป็นต้น แต่ธรรมชาติที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของแรงจูงใจ คือ

1.1 แรงขับ (Drive) เป็นความตึงเครียดทางร่างกาย ที่จะทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อลดความตึงเครียดนั้นๆ เช่น ความหิวกระหาย ความรู้สึกทางเพศ เป็นต้น แรงขับเหล่านั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเพื่อลดแรงขับดังกล่าว

1.1.2 แรงขับภายในร่างกาย (Primary Drive) เป็นแรงขับขั้นปฐมภูมิจากภายในร่างกาย ซึ่งเกิดจากภาวะร่างกายที่ขาดสมดุล จนเป็นผลให้เกิดความรู้สึกต่างๆ

1.1.3 แรงขับภายนอกในร่างกาย (Secondary Drive) แรงขับในระดับทุติยภูมิ เป็นแรงขับที่เกิดจากภายนอกในร่างกาย ความต้องการด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญา เช่น อยากรับสมาชิกวุฒิสภา ความต้องการเป็นผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งความต้องการเหล่านี้ล้วนเกิดมาจากภายนอกในร่างกาย ซึ่งแต่คนไม่เท่ากัน และสามารถเป็นได้ทั้งด้านบวกและลบ

1.2 ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นความรู้สึกไม่สบายใจ และเป็นกลไกการตอบสนองของร่างกายตามธรรมชาติของมนุษย์ที่คาดหวังบางสิ่ง บางอย่าง และยังไม่สามารถทำได้ตามที่ตนเองคาดหวังเอาไว้

2. สถานการณ์ต่างๆ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ในแต่ละบุคคลที่ต่างกัน จะส่งผลให้เกิดการตอบสนองการกระทำที่แตกต่างกัน เช่น การที่นักศึกษามีที่อยู่อาศัยในตำแหน่ง

ที่ตั้งติดถนนใหญ่ มีผู้คนขวักไขว่ รถแล่นเสียงดัง สภาพแวดล้อมดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านหนังสือ เป็นต้น

ฟวงเพชร วัชรอยู่ (2537) กล่าวว่า กระบวนการของแรงจูงใจ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกัน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นความต้องการ (Needs Stage)** สภาพวะการขาดสมดุลทางความต้องการที่เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลขาดสิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆ ภายในร่างกายทำหน้าที่ไปตามปกติ สิ่งนี้อาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตจึงทำให้เกิดแรงขับและเกิดแรงกระตุ้น

2. **ขั้นแรงขับ (Drive Stage)** สภาพวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้เกิดแรงขับเมื่อเกิดแรงขับแล้วบุคคลจะเกิดความกระวนกระวายใจ รู้สึกไม่มีความสุข ไม่สามารถนิ่งเฉยได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการในการคิดค้นพยายามหาวิธีการ ที่ทำให้เกิดการตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นเพื่อผลักดันให้ตนเองไปบรรลุสู่จุดหมายตามที่ต้องการ เช่น การออกกำลังกาย จะทำให้เกิดความกระหาย และสิ่งที่สามารถตอบสนองความกระหายดังกล่าวได้ในขณะนั้น คือ การดื่มน้ำ โดยบุคคลจะพยายามหาทางที่จะดื่มน้ำได้ โดยการพักการออกกำลังกาย เพื่อตอบสนองความต้องการ

3. **ขั้นพฤติกรรม (behavior stage)** เป็นขั้นที่เกิดแรงขับอย่างมาก เมื่อเกิดความกระวนกระวายขึ้นมา สิ่งนั้นจะกลายเป็นเป็นแรงผลักดันไปสู่พฤติกรรมที่แสดงออกมาร่างรุนแรง หรือ มากน้อยแตกต่างกันออกไป เช่น คนที่กระหายน้ำมาก จะแสดงพฤติกรรมในการดื่มน้ำมาก โดยการดื่มน้ำหมดอย่างรวดเร็ว หรือ ดื่มน้ำในปริมาณที่มาก ขณะเดียวกันสำหรับคนที่มีความกระหายน้ำน้อย จะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยอาจจะดื่มน้ำอย่างช้าๆ ในปริมาณที่น้อยกว่า

4. **ขั้นลดแรงขับ (drive reduction stage)** เป็นขั้นสุดท้ายที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ จะทำให้แรงผลักดันลดลงไปสู่สภาวะสมดุล

2.1.5 ประเภทของแรงจูงใจ

การจูงใจ (Motivation) เป็นการที่บุคคลเกิดความความต้องการในสิ่งหนึ่งภายในจิตใจ อันก่อให้เกิดความเครียด ความกดดัน ที่ต้องการที่จะได้สิ่งๆนั้น จึงเกิดกระบวนการที่บุคคลพยายามหาวิธีตอบสนองความต้องการนั้นๆ โดยนักจิตวิทยาได้แบ่งแรงจูงใจมี 2 ประเภท (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541) ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นแรงผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ เป็นต้น ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อการแสดงออกเชิงพฤติกรรม คนที่มีแรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความสุขในการปฏิบัติงาน เพราะเกิดจากความพึงพอใจส่วนบุคคล ไม่ได้หวังรางวัลหรือคำชมเชย จึงมีแรงผลักดันที่จะทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็มที่ ไม่รู้จักเบื่อหน่าย จะปฏิบัติงานด้วยความรัก มีความกระตือรือร้น แม้การกระทำดังกล่าวจะไม่มีใครเห็นก็ตาม ลักษณะของผู้ที่มีการกระทำอันเนื่องมาจากแรงจูงใจภายในจะเป็นผู้ที่กระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยไม่ต้องคอยหวาดวิตก หรือกังวลว่าใครจะคิดอย่างไรกับตน ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นผู้ที่สามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่าย และยังเป็นที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกันกับ อารี พันธุ์มณี (2546) ที่ให้ความหมายของแรงจูงใจภายในว่า เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด หรือ ทักษะคติของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541) ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจภายใน ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) ความต้องการมีอยู่ภายในตัวทุกคน ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงขับ ที่จะแสวงหาบางสิ่งเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ และความต้องการของตน
2. ทักษะคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเป็นตัวช่วยในการกระตุ้นการแสดงพฤติกรรมของแต่ละคนให้เหมาะสม
3. ความสนใจพิเศษ (Special Interest) หมายถึง ความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ จนทำให้เกิดการเอาใจใส่ในสิ่งนั้นมากกว่าปกติ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งที่ผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

นอกจากนี้ อารี พันธุ์มณี (2546) ที่ให้ความหมายของแรงจูงใจภายนอกว่าเป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปรียัญญา

บัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การแข่งขัน การดิเคียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย อันจะเป็นสิ่งเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2541) ซึ่งให้ความหมายว่าสภาวะที่บุคคลได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอก และทำให้มองเห็นถึงเป้าหมาย จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือแสดงพฤติกรรม

2.2 แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

2.2.1 นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน

นักศึกษาเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาระดับชั้นมัธยมไปสู่การศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะมีอายุระหว่าง 17 - 26 ปี ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มคนใน “Generation Z” (วิทยา ชีวรุโณทัย, 2555) ซึ่งนักศึกษาวัยนี้เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกรอบตัวที่ได้รับพัฒนาแล้วอย่างจริงจัง และมีประสิทธิภาพมีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยี และสามารถเรียนรู้ได้เร็ว การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างเปิดกว้างไร้พรมแดน และสามารถรับรู้ข้อมูล มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานร่วมกับชีวิตประจำวันในการค้นหาข้อมูล ติดตามข่าวสาร เข้าถึงสื่อบันเทิง การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โดยกลุ่มคนในวัยนี้มักใช้เวลาอยู่กับโลกออนไลน์ เสมือนว่าเป็นโลกจริงอีกใบ ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาวัยนี้จึงมีความกระตือรือร้นมีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก สนใจในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ตลอดจนมีความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ตนเองคิดว่าสมควรจับปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามยุคตามสมัย ซึ่งความคิดเห็นมักจะแตกต่างกับความคิดของผู้ใหญ่ในปัจจุบัน จนนำไปสู่การ สร้างแรงกระตุ้นให้นักศึกษาลุกขึ้นเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

Palley (2012) ได้กล่าวว่า กลุ่มคนใน Generation Z จะมีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีอยู่ในระดับเชี่ยวชาญ และคนกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่ในโลกของระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง เชื่อมต่อเข้าสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต หรือ อุปกรณ์อื่นๆ อยู่ตลอดเวลาจึงไม่สามารถแยกออกระหว่างโลกความเป็นจริง และโลกในสังคมออนไลน์ได้ รวมทั้งการเลี้ยงดูของผู้ปกครองในปัจจุบันนั้น เป็นลักษณะของการเลี้ยงดูโดยใช้อุปกรณ์สื่อสาร ซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างไร้ขอบเขต จึงเป็นเหตุทำให้กลุ่มคนในวัยนี้จึงมีระบบ และวิธีการความคิด ที่มีลักษณะเฉพาะตัว นำไปสู่การก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย และเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

เกรล (Grail Research, อ้างถึงใน นิพนธ์ ชาญอัมพร และชาติรี ได้ฟ้าฟูล, 2558) นิยามว่ากลุ่มคน Generation z คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปีคริสตศักราช 1995-2010 และเป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากกว่าคนรุ่นเก่า

Ivanova,A. and Smrikarov.A. (2009) เรียกคนกลุ่ม Generation z อีกชื่อหนึ่งว่า “The Digital Kids” คือ ผู้ที่เกิดระหว่างปีคริสตศักราช 1994-2004 ได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ปกครองซึ่งอยู่ในกลุ่ม Generation X ดังนั้นกลุ่มคน Generation Z จึงมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญในการพึ่งพาตนเอง และให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมน้อยกว่ากลุ่มคน Generation Y การเกิดในยุคสมัยที่คาบเกี่ยว ทำให้กลุ่มคน Generation Z ต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับรุ่นอื่นๆ

นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันถือเป็นวัยรุ่นใน Generation z ผู้ซึ่งเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เชื่อมต่อโลกทั้งใบไว้ด้วยกัน ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลสื่อสารได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นำไปสู่การเกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมีความเป็นสากลมากขึ้น

สถาบันการศึกษาควรตระหนักถึง ความแตกต่างระหว่างวัยความแตกต่างทางความคิด และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้ข้อมูลให้ความรู้แก่นักศึกษา ซึ่งในอดีตการให้ความรู้มักจะเป็นการป้อนข้อมูลตามหลักสูตรโดยนักศึกษาเป็นเพียงผู้รับเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นการเรียนการสอนแบบป้อนข้อมูลทางเดียวจะไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาแก่นักศึกษาสังคม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาและสถาบันการศึกษา เหล่านี้ล้วนแต่จะเป็นผลเสียต่อประเทศชาติในระยะยาวเพราะนักศึกษาถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญและเป็นผู้กำหนดรูปแบบยุคสมัยใหม่ของสังคมในอนาคต

2.2.2 ลักษณะวัยรุ่น Generation Z

ผลการศึกษาโครงการ "Meet the Zers" ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความลึกซึ้งซับซ้อนและความจริงที่น่าค้นหาของคน Gen Z ของบริษัท สตามิน่า เอเชีย ได้ให้คำจำกัดความของ Generation Z ว่า เป็นผู้ที่เกิดระหว่างปี 2538 - 2553 เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีลักษณะเหมือนกันทั่วโลก คนกลุ่มนี้ใช้ชีวิตเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต อุปกรณ์สื่อสาร และอยู่ในสังคมโลกออนไลน์มาตั้งแต่วัยเด็ก ถือเป็นคนยุคดิจิทัลแบบแท้จริง และยังมีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้โลกออนไลน์เป็นช่องทางสื่อสารหลัก กลุ่มคนรุ่นใหม่มีส่วนสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ

ตลอดเวลา ไม่ว่าจะด้วยความต้องการความท้าทาย เพื่อข้ามขีดจำกัดทางเทคโนโลยีไปอีกชั้น พวกเขามีความต้องการที่จะท้าทายกับสถานะปัจจุบันในแง่ของคุณค่า ธรรมชาติ เทคโนโลยี

วัยรุ่น Generation Z เป็นกลุ่มวัยรุ่น ที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กและวัยรุ่น ซึ่งพวกเขาจะมีกิจกรรมเชิงสังคมผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต สังคมออนไลน์ต่างๆ ซึ่งสถานที่วิ่งเล่นในปัจจุบันของวัยรุ่นปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากการวิ่งเล่นในสนามสู่การเล่นอยู่หน้าจอ ซึ่งในบางครั้งพวกเขามักจะได้รับข้อมูลมากเกินไป โดยมีทั้งข้อมูลที่เป็นจริงและไม่เป็นความจริง (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2550)

Sladek และ Grabinger (2014) “Generation Z” การลงท้ายด้วยภาษาอังกฤษตัวสุดท้ายเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของการถูกกำหนดบทบาท ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งด้านการแสดงออก ความคิด การปฏิบัติที่มีความแตกต่างจากคนรุ่นอื่น คนกลุ่มนี้จะมีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และถูกหล่อหลอมมาจากวิกฤตการณ์ต่างๆทั่วโลก ที่เกิดขึ้นในวัยของเขา เช่น ปัญหาสงคราม ความรุนแรง ความขัดแย้ง ความตกต่ำของเศรษฐกิจครั้งใหญ่ และเหตุปัจจัยอื่นๆ เหล่านี้ส่งผลให้ Generation Z มีความระมัดระวัง และเน้นการปฏิบัติมากกว่าคนรุ่นอื่นๆ อีกทั้งยังเต็มไปด้วยแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนโลกใบนี้ให้เป็นยุคใหม่

McQueen (2011) ได้แบ่งลักษณะเด่นของกลุ่มคน Generation Z ไว้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นเลิศทางเทคโนโลยี (Tech Savvy) เด็กทารกส่วนใหญ่ ที่มีอายุต่ำกว่า 1 ขวบ ใช้เวลาเฉลี่ย 1 ชั่วโมง 20 นาที อยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ นอกจากนี้เด็กวัยหัดเดินอายุ 2 ขวบจำนวนมาก ใช้เวลาอยู่กับแอปพลิเคชันที่ผู้ปกครองดาวน์โหลดมาเพื่อให้พวกเขาเล่นโดยเฉพาะ ทำให้เด็กในวัยนี้จะมีประสบการณ์อยู่ในบ้านมากกว่าการออกไปเล่นนอกบ้าน ความบันเทิง และการละเล่นสำหรับเด็กกลุ่มนี้จะอยู่แต่กับวิดีโอเกม อินเทอร์เน็ต โดยใช้เวลาส่วนมากขณะตื่นจจจอยู่กับหน้าจอ

2. การเป็นผู้ใหญ่ก่อนกำหนด (Prematurely mature) การเรียนรู้และเปิดรับประสบการณ์ของเด็ก Generation Z มากกว่าเด็กในวัยเดียวกันจาก Generation ก่อนอยู่ประมาณ 1-2 ปี รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และการอิมตัวของสื่อถือเป็นปัจจัยในการลดช่วงวัยของความไร้เดียงสา เด็กช่วงวัยนี้จะเอาว่าเป็นเป้าหมายในการทำการตลาดแบบยิ่งช่วงวัย

3. ถูกเอาใจ (Pamered) การมีจำนวนพี่น้องที่น้อยกว่า Generation ก่อน การลดจำนวนบุตรในครอบครัวเหลือเพียง 2 คน ส่งผลให้ความสนใจ ความรัก และทรัพยากรต่างๆ

ในครอบครัวมุ่งไปยังเด็ก การได้รับการปฏิบัติที่ราวกับเจ้าชาย และเจ้าหญิง ส่งผลให้เกิดความเอา
แต่ใจตนเอง จึงทำให้การประนีประนอม การทำงานเป็นทีมร่วมกันผู้อื่นๆ ตลอดจนการการแข่งขัน
ไม่ใช่วิสัยของเด็กใน Generation Z

4. การมีอำนาจ (Empowered) เด็กกลุ่มนี้มักถูกเรียกว่า ประชาชนตัวน้อย
เนื่องจากถูกคาดหวังว่าจะเป็นเด็กที่มีความสามารถในการตัดสินใจ การควบคุมตนเอง และการใช้
เหตุผลในระดับเดียวกับผู้ใหญ่

5. ไม่ชอบการเสี่ยง (Risk Averse) เด็กกลุ่มนี้จะถือว่าความเสี่ยงเป็นสิ่งที่
ยอมรับไม่ได้ และมองว่าความเสี่ยงนั้นจะนำไปสู่ความล้มเหลว ความผิดหวัง ในอนาคต ซึ่งการ
หลีกเลี่ยงความเสี่ยงนั้น จะเป็นอุปสรรคในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขาดความกล้าที่จะพัฒนาตนเอง
ไปสู่การเป็นเจ้าของกิจการ เด็กกลุ่มนี้จึงมีแนวโน้มสูงที่จะเป็นผู้ที่กลัวความล้มเหลว

6. ได้รับการปกป้อง (Protected) เด็กในรุ่นนี้เติบโต ภายใต้สภาพแวดล้อม
ที่ปลอดภัย ได้รับการ บกพร่องและป้องกัน ภัยอันตราย อย่างเต็มที่จากผู้ปกครอง ตามสัญญาตาม
การปกป้องลูกโดยธรรมชาติซึ่งต่างจาก เจเนอเรชันอื่น ที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างอิสระ
จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีแนวโน้มว่า ผลของการกระทำของเด็กเจเนอเรชันนี้ ไม่ว่าจะถูกหรือผิด จะ
ได้รับ การปกป้องและคุ้มครองอย่างเต็มที่จากผู้ปกครอง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย
ดังนั้นผู้ปกครอง จำเป็นต้องรักษาสมดุล ตลอดจนการปล่อยให้เด็กได้รับประสบการณ์จากผลการ
กระทำของตนเอง เพื่อที่จะเรียนรู้และเติบโตอยู่ในสังคม ได้อย่างดี

2.2.3 พฤติกรรมของวัยรุ่น Generation Z และบทบาททางสังคม

ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวล้วนมาจาก
กลุ่มคนใน Generation ใหม่ โดยเฉพาะ Generation Z ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจุดประเด็น ที่ทำให้
สังคมได้มองเห็นมุมมองใหม่ๆ และได้สร้างกิจกรรมต่างๆ เพื่อสื่อสาร ให้สังคมได้รับรู้ถึงความคิด
ทัศนคติ การกระทำต่างๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมให้พัฒนาตามยุคสมัย

กลุ่มคน Generation Z จะให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียม ของ
คนในสังคม โดยต้องการที่จะให้ทุกคนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าของความเสมอภาค ไม่มีข้อจำกัด
ทางอายุ ชาติพันธุ์เพศ และอื่นๆ นอกจากนี้ กลุ่มคน Generation Z ถือเป็นศูนย์กลางของนวัตกรรม
มีความต้องการทำทนายตัวเองและพัฒนาศักยภาพของตนเองในการแก้ปัญหาใหม่ๆ อยู่เสมอ และ

เป็นผู้ที่มีความคิดนอกกรอบ การที่ไม่มีการกำหนดค่านิยมที่เป็นกรอบให้กับตนเอง ทำให้การใช้ชีวิตของผู้คนใน Generation Z มีอิสระในการตัดสินใจมากขึ้น มีความกล้าที่จะเรียนรู้ และเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ๆ โดยไม่กังวลว่าการตัดสินใจ และกระทำของตนจะเป็นสิ่งที่แตกต่าง นำไปสู่ความขัดแย้ง

กรณีศึกษาที่มีกลุ่มนักเรียนอายุ 15-18 ปีที่เรียกตัวเองว่า “นักเรียนเลว” ได้แสดงออกเชิงสัญลักษณ์ โดยการให้เด็กผู้หญิงคนหนึ่งนั่งและผูกตัวติดไว้กับเก้าอี้ในที่สาธารณะ พร้อมติดป้ายให้ผู้ที่ผ่านทางมาได้ตัดผมของเด็กผู้หญิง ภายใต้แคมเปญว่า #เลิกบังคับหรือจับตัด ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ต้องการจะแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ให้สังคมทราบถึงการละเมิดสิทธิเสรีภาพ และสภาพความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบัน ที่นักเรียนไทยต้องพบเจอเป็นเรื่องปกติ จากเหตุการณ์ข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งหนังสือชักชวนความเข้าใจในข้อปฏิบัติ และสิทธิเสรีภาพของนักเรียนตามระเบียบเรื่องทรงผม ที่ระบุไว้ชัดเจนว่าต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกกฎเกี่ยวกับทรงผม

ผู้คนในสังคมต่างมองว่าการเป็นเหมือนคนอื่น การเป็นแบบเดียวกันเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคม แต่หากคนใดคนหนึ่งมีสิ่งที่ผิดไปจากคนอื่นเพียงเล็กน้อย ก็จะทำให้สังคมเริ่มมีข้อกังวล แต่ในสังคมยุคปัจจุบัน ความแตกต่างคือความปกติ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และมีแนวความคิดเป็นของตัวเองได้ เพราะทุกคนในสังคมล้วนมีความเท่าเทียมกัน

จากพฤติกรรมของ Generation Z ที่ให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพทางความคิด การแสดงออก ความเท่าเทียมในสังคม การออกจากกรอบแนวคิดเดิมๆ ที่ส่งต่อมารุ่นต่อรุ่น ตลอดจนความกล้าหาญที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม พร้อมสร้างยุคสมัยที่ไม่มีใครอาจคาดเดา ดังนั้นคนในสังคมจึงต้องปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นี้ เพื่อขับเคลื่อนสังคมไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อไป

นอกจากนี้พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนที่น่าสนใจ กลุ่มคน Generation Z ดังนี้

1. สมาร์ทโฟน คือ อวัยวะที่33 สมาร์ทโฟน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ถือเป็นอวัยวะชิ้นใหม่ล่าสุดของคนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคน Generation Z ที่จำเป็นตอบสนองการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน โดยมองว่าสังคมออนไลน์ ไม่ได้เป็นสังคมเสมือนจริง แต่เป็นสังคม และโลกแห่งความจริงอีกใบหนึ่ง

2. เต็มไปด้วยข้อมูลและสถิติที่เป็นห่วงอนาคต กลุ่มคน Generation Z เป็นผู้ที่สามารถรับข้อมูลข่าวสารทั่วโลกผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างอิสระ ไร้ขีดจำกัด รวมถึงสถิติที่สำคัญสำหรับการคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจในการกระทำได้อย่างรวดเร็ว และไม่ชอบการรอบคอบ ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีควมวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต และหน้าที่การงานของตนเอง โดยมีแนวโน้มในการตัดสินใจเลือกงานที่ได้รับผลตอบแทนสูง มากกว่าการเลือกงานที่ตนเองชื่นชอบ

3. เชื่อมต่อโลกและวัฒนธรรม กลุ่มคน Generation Z เป็นผู้เปิดกว้างทางความคิด และพร้อมที่จะยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่างจากทุกมุมโลก สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้คนทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย และยังเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดี แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวความชอบที่ตนเองสนใจ โดยไม่ได้มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ สีผิว อายุ ศาสนา และความเชื่อประเพณี เป็นต้น

4. ทำเพื่อตนเองเป็นลำดับแรก มีผลการศึกษาที่ว่าหากกลุ่มคน Generation Z ได้เงินมาจากแหล่งใดก็ตาม จะมีแนวโน้มที่จะใช้เงินนั้นตอบสนองความต้องการของตนเองก่อน เก็บออม โดยประมาณ 10% จะใช้จ่ายเพื่อการกุศล แต่ทั้งนี้คน Generation Z ก่อนข้างจะรู้สึกมีส่วนร่วมกับการสถานะของครอบครัว จะพิจารณาว่าจะซื้ออะไร หรือจะทำอะไรเพื่อช่วยครอบครัวประหยัดมากขึ้น มีนิสัยที่จะพยายามทำอะไรด้วยตนเองมากขึ้น เรียกร้องสิทธิ์ตัวเอง ชอบอิสระเสรี รู้จักเก็บออมเพื่ออนาคตมากขึ้น อย่างไรก็ตามพฤติกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยพื้นฐานของแต่ละคนด้วย

5. ทำหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และความอดทนต่ำ การเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีขั้นสูง และระบบเครือข่ายที่เชื่อมโลกทั้งใบไว้แค่ปลายนิ้ว ทำให้กลุ่มคน Generation Z มีความสามารถในการทำหลายสิ่งได้ในเวลาเดียวกัน เช่น การทำการบ้านพร้อมกับดูหนัง ฟังเพลง และอื่นๆ พร้อมๆกัน ถึงแม้ว่าจะมองว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ในบางมุมการทำงานหลายอย่างอาจทำให้สมาธิที่จดจ่อกับการกระทำเรื่องใดเรื่อง วมถึงประสิทธิภาพที่ลดน้อยลงไป โดยไม่รู้ตัว ด้วยเหตุนี้ การอบรมกลุ่มคน Generation Z จึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฝึกสมาธิ และไม่ยึดติดกับสังคมออนไลน์มากเกินไป

6. ยังคงมีความต้องการความรัก และความห่วงใย ถึงแม้การสื่อสารในปัจจุบันจะเป็นการสื่อสารผ่านทางช่องทาง Social Media เป็นหลัก และยังสามารถแสดงอารมณ์ผ่านทางอีโมติคอนได้ตามความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อ แต่ในบางข้อความนั้นอีโมติคอนก็ไม่สามารถ

แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ส่งสาร ได้อย่างแท้จริง การแสดงความรัก ความห่วงใย ซึ่งเป็นพื้นฐาน ความต้องการของมนุษย์ จึงยังมีความจำเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการจึงต้องยอมรับการ เปลี่ยนแปลง และปรับตัวเข้ากับสังคมในปัจจุบันให้เกิดความสมดุล

7. ความเร็ว บุคคลตัวอย่างผู้สร้างแรงบันดาลใจที่ทุกจะมีอายุใกล้เคียงกัน เช่น ดารา ศิลปิน นักธุรกิจวัยรุ่นที่ประสบความสำเร็จ และด้วยเทคโนโลยีที่มีความสะดวกรวดเร็ว ทำให้กลุ่มคน Generation Z จะไม่ชอบอะไรที่เชื่องช้า เชื่อว่าตนเองสามารถทำได้ทุกอย่าง และจะ ประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นครอบครัวจึงควรชี้แนะให้กลุ่มคน Gen นี้รู้จักการสั่งสม ประสบการณ์เพื่อให้ได้มาเพื่อความสำเร็จ

8. นักตั้งคำถาม ทุกการกระทำต้องการคำอธิบายมากขึ้น ต้องมีหลักการ และเหตุผลที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ ต้องการเข้าใจในทุกเรื่องใน อยากมีส่วนร่วมในครอบครัว ต้องการตัดสินใจเลือกใช้ชีวิตด้วยตนเอง (แม้จะสับสนและกลัวอนาคตก็ตาม) ดังนั้นจึงจึงมีความ กล้าคิดกล้าและกล้าถามมากกว่าคนรุ่นก่อน ผู้ใหญ่จึงควรเปิดโอกาสให้ Gen นี้ แสดงออกทาง ความคิดในเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งมีคำอธิบายเสมอ เพราะหากไม่พอใจสำหรับคำอธิบาย เขาก็จะไป หาคำอธิบายจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจจะมั่วที่ถูกต้องและไม่เหมาะสม ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ ได้คิด สอนการแสดงเหตุผลอย่างถูกต้อง อธิบายอย่างตรงไปตรงมาให้มากขึ้น

9. หากความรู้ได้ทุกที่ การศึกษาหาความรู้ในยุคปัจจุบัน จะเน้นผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น การเรียนแบบบรรยายจึงไม่ได้เป็นที่นิยมสำหรับกลุ่ม คน Generation Z ด้วยการเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้อย่างไม่จำกัด ดังนั้นผู้ประกอบการศึกษา และใช้งาน ระบบอินเทอร์เน็ตมาให้มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือและป้องกันอันตรายจากอินเทอร์เน็ต

2.2.4 ปัจจัยที่ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของวัยรุ่น Generation Z

Sladek and Grabinger (2014) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนในการช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของ กลุ่มคน Generation Z ไว้จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

1. การสร้างตัวตนบน โลกอินเทอร์เน็ต เพราะวัยรุ่น Generation Z จะให้ ความสำคัญกับโลกอินเทอร์เน็ตไม่ต่างกับโลกในชีวิตจริง ถ้าหากสิ่งที่ไม่ได้มีตัวตนบนโลก อินเทอร์เน็ต ก็จะเสมือนว่าไม่มีอยู่จริงบนโลกนี้เช่นกัน

2. ให้สิทธิ์และเสียงให้การแสดงความคิดเห็นแก่พวกเขา วัยรุ่น Generation Z เป็นผู้ที่มีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เสียงของพวกเขาจะดังเพียงพอเท่ากับผู้ใหญ่ พวกเขาต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แต่ในขณะที่เดียวกันผู้ใหญ่กับเพิกเฉยต่อพวกเขา พวกเขาจึงมีความต้องการที่จะแสวงหาอยู่ในสถานที่ที่ผู้คนยอมรับฟังความคิดเห็นของพวกเขา เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคม ด้วยเหตุนี้การอนุญาตให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้ใหญ่และไม่มองพวกเขาเป็นเพียงแค่อุปกรณ์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ร่วมกัน

3. สร้างข้อตกลงร่วมกันในชุมชน วัยรุ่น Generation Z เป็นผู้ที่มีความมั่นใจเปี่ยมล้น รวมถึงทักษะสมัยใหม่ที่พวกเขาเชื่อว่าสามารถเปลี่ยนแปลงโลกใบนี้ได้ พวกเขาจึงให้การยอมรับแก่บุคคลที่พร้อมรับฟังความคิดเห็น และพร้อมจะสนับสนุนพวกเขาในการสร้างความแตกต่างในสังคม

4. สร้างการมีส่วนร่วมผ่านสมาร์ทโฟน ในปัจจุบันช่องทางการสื่อสารแบบดั้งเดิมไม่สามารถตอบสนองการเข้าถึงของวัยรุ่น Generation Z ได้อีกต่อไป เนื่องจากพวกเขาจะใช้เวลาอยู่กับสมาร์ทโฟน และอุปกรณ์สื่อสารสมัยใหม่อยู่แทบจะตลอดเวลา

5. ให้เวลาที่ยืดหยุ่น เนื่องจากวิถีชีวิตในปัจจุบันของวัยรุ่น Generation Z มักจะไม่ได้ตรงตามเวลา และต้องการความยืดหยุ่นสูง

6. ให้ข้อมูลเหตุผล เป้าหมายแก่พวกเขา ถึงแม้พวกเขาจะมีอิสระในการทำงาน ขณะเดียวกันพวกเขาก็ยังต้องการทราบว่าสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่นั้น คืออะไร ทำให้กับใคร เพื่ออะไร การบอกให้พวกเขาได้รับรู้ถึงเป้าหมาย จะช่วยให้พวกเขาสามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. การแจ้งผลลัพธ์ให้ทราบ การเติบโตมาพร้อมกับวิดีโอเกม ซึ่งพวกเขาจะรับถึงทราบผลลัพธ์ในทันทีที่เสร็จสิ้นการเล่นเกมนั้นๆ ทำให้เขาซาซิม และคาดหวังกับการรับทราบผลตอบกลับแบบทันที ไม่ใช่เพราะเขาตั้งตัวเองเป็นศูนย์กลาง แต่พวกเขาจำเป็นต้องทราบถึงความสำเร็จของเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อประเมินผลว่าคุ้มค่ากับการกระทำต่อไปหรือไม่ และจะทำใดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ผลลัพธ์ดีขึ้น

8. สร้างการทำงานเป็นทีม วัยรุ่น Generation Z มักจะเป็นผู้ให้ความเห็นเป็นประจำในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการให้ความเห็นในครอบครัว เพื่อน แม้กระทั่งคนแปลก

หน้าในโลกอินเทอร์เน็ต ในขณะที่เดียวกันหากพวกเขาต้องการความช่วยเหลือ ก็มักจะมุ่งไปยังสังคมออนไลน์เป็นลำดับแรกเสมอ การสร้างความสัมพันธ์เป็นทีมจึงมีความสำคัญในการช่วยเหลือเขา

9. การให้ความสำคัญในการให้ความรู้ วัยรุ่น Generation Z ยังขาดพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล พวกเขาพึ่งพาเทคโนโลยีในการสื่อสารมากจนเกินไป และให้ความสำคัญกับทักษะดังกล่าวค่อนข้างน้อย และไม่เห็นถึงความจำเป็นในการใช้งานในชีวิตประจำวัน โดยการจับคู่ประกบเป็นพี่เลี้ยงให้กับ วัยรุ่น Generation Z จะเป็นทางออกที่ดีให้การพัฒนาทักษะให้แก่พวกเขา ความเป็นพี่เลี้ยงจะเชื่อมต่อ และอุดช่องว่างระหว่างวัย ตลอดจนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันแก่พวกเขา

2.2.5 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักศึกษา

นักศึกษาทุกคนล้วนแล้วแต่มีแรงจูงใจอยู่ในตนเอง เพื่อพัฒนาและตอบสนองความต้องการของตนเอง และพร้อมที่จะได้รับแรงกระตุ้นจากปัจจัยภายนอก เพื่อเพิ่มแรงขับ และผลักดันไปสู่จุดมุ่งหมายของแต่ละคน เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยควร ต้องศึกษาและค้นหาวิธีการในการส่งเสริมแรงจูงใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการจัดกิจกรรมต้อง มีวัตถุประสงค์ที่ตอบสนองความต้องการภายในของนักศึกษา โดยแท้จริง สำเนาวั ขจรศิลป์ (2538) เสนอแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมนักศึกษาเพื่อสร้างแรงจูงใจดังต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษาควรศึกษาสภาพและปัญหาในมุมมองต่างๆ เพื่อใช้ในการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักศึกษา ให้เหมาะสมกับ สภาพสังคมของแต่ละสังคม
2. การสร้างแรงจูงใจให้กับอาจารย์ เพื่อเข้ามาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมของมหาวิทยาลัย
3. ควรจัดประชุมสัมมนาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแจ้งถึง นโยบายวิธีการทำงาน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดและ มุมมองในการพัฒนานักศึกษา
4. ควรจัดประชุมสัมมนานักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการทำงาน รวมถึงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มกิจกรรมอย่างชัดเจน
5. จัดอบรมนักกิจกรรมเพื่อให้มี ลักษณะของการเป็นผู้นำ

6. ควรปรับปรุงระเบียบข้อบังคับของสโมสรนักศึกษาหรือกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา ให้มีความทันสมัยกับยุคปัจจุบันอยู่เสมอ
7. จัดสรรงบประมาณ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้มีความเหมาะสมเพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา
8. ในกรณีที่กลุ่มกิจกรรมนักศึกษายังไม่มีความพร้อม ควรพัฒนาให้มีความเหมาะสมเสียก่อนเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
9. ควรมีมาตรการเพื่อให้กลุ่มกิจกรรมปฏิบัติตามระเบียบอย่างสม่ำเสมอ
10. สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกิจกรรมและนักศึกษา กลุ่มอื่นๆอย่างสม่ำเสมอ
11. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างทั่วถึง
12. ควรจัดให้มีการประเมินผลกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา
13. ควรนำผลประเมินจากกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาในปีก่อนๆมาใช้สำหรับการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาในปีต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และนโยบายการพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีเจตนารมณ์ตั้งแต่แรกเริ่มที่จะให้เป็นมหาวิทยาลัยหลักของภาคใต้ ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต วิชา บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาคนเพื่อให้เป็นกำลังหลักของสังคม และยึดตามแนวทางการจัดการศึกษาของชาติที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มหาวิทยาลัยจึงจัดการศึกษาตามแนวทาง พัฒนาการนิยม (Progressivism) คือการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน เพื่อให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และปรับตัวได้ดีตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของการเรียนรู้ และพัฒนา จากความต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง กระบวนการที่ต้อง ลงมือปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน และจากแนวคิดที่ว่า การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้จึงไม่ได้หยุดอยู่เพียงภายในมหาวิทยาลัยแต่จะดำเนินไปตลอดชีวิต การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยจึงมุ่งเน้นถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นนำสู่ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome Based Education) โดยการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถตอบสนอง หลักการกล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมหรือการปฏิบัติ (Active learning) ที่หลากหลาย โดยเฉพาะการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem-based Learning) การใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) และการเรียนรู้โดยการบริการสังคม (Service Learning) และยึดพระราช ธรรมนูญของสมเด็จพระบรมราชชนก “ขอให้ถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” เป็นแนวทางในการดำเนินการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถือเป็นสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นแหล่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม ออกสู่สังคม โดยกำหนดอัตลักษณ์ในการพัฒนา นักศึกษา คือ “I-WiSE” ซึ่งมาจาก 3 ประเด็นหลักคือ

I ย่อมาจาก Integrity หมายถึง นักศึกษาสงขลานครินทร์ ต้องมีความ ซื่อสัตย์ มีวินัย ทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ คุณสมบัติด้านความซื่อสัตย์และการมีวินัยถือว่าเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นและจำเป็นสำหรับทุกคนที่ใช้ชีวิตในโลกนี้อย่างมีความสุขได้

Wi ย่อมาจาก Wisdom หมายถึง ใฝ่ปัญญา นักศึกษาสงขลานครินทร์ต้องมีทักษะการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เข้าใจในเนื้อหาตามสาขาที่นักศึกษาเลือกเรียนมาให้มากที่สุด ซึ่งการที่เป็นคนใฝ่ปัญญานั้น ไม่ใช่เฉพาะการเรียนในห้องเท่านั้น แต่การสร้างปัญญาสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ยิ่งในโลก Digital Society ถ้าเรามีความสนใจและมีทักษะการเรียนรู้ที่ดี แม้กระทั่งจบการศึกษาแล้ว เรายังคงต้องมีการขวนขวายและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

SE ย่อมาจาก Social Engagement หมายถึง การมีจิตสาธารณะ ซึ่งคุณสมบัติ นี้สามารถสื่อถึงปณิธานของสงขลานครินทร์ได้เป็นอย่างดี นั่นคือ “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” นักศึกษาต้องพยายามแสดงตนให้เห็นถึงความเป็นคนที่มีความใจกว้าง ให้ความช่วยเหลือคนรอบข้าง สังคม เพราะการที่เราอยู่ได้หมายถึงสังคมต้องอยู่ได้เช่นกัน

เพื่อการสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะ สังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดนโยบายให้นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีจะต้องผ่าน

การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตามแผนการพัฒนา นักศึกษาตามประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดนโยบายให้นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ที่เข้าศึกษา ในปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป ทุกคณะทุกวิทยาเขต ต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม หลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา จึงจะได้รับการเสนอชื่อ เพื่อขอเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร โดย นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีจำนวน หน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วม ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตามแผนการพัฒนานักศึกษาตลอดหลักสูตรแบบ ขึ้นบันได ทั้งนี้ เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษามีแนวทางที่ชัดเจน มหาวิทยาลัยฯ จึงกำหนดโครงสร้างหลักสูตรกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา ที่นักศึกษาต้องเข้าร่วม ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมมหาวิทยาลัย กำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมตามชั้นปี โดยกำหนดให้เข้าร่วมชั้นปีละ ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยชั่วโมง ดังนี้

1.1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นเตรียมความพร้อม (Learner Awareness)

Y 101 หลักสูตร Freshmen Orientation กำหนดขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาได้รู้จัก มหาวิทยาลัย เกิดความรักและภาคภูมิใจในสถาบันมากขึ้น และเพื่อให้ นักศึกษารู้จักสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ การปรับตัวให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมี ความสุข โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการปฐมนิเทศและเตรียมความพร้อม ทางวิชาการสำหรับนักศึกษาใหม่ จำนวน 6 หน่วย ชั่วโมง โครงการไหว้ครุมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง โครงการร่วมร้อง เพลงสถาบัน “PSU University Cheering” จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และ โครงการ/กิจกรรมตาม ที่ วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y101 หลักสูตร Freshmen Orientation

Y 102 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมการเรียนแบบวิถี อุดมศึกษา กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษารู้จักตนเองและมีเป้าหมายชีวิต สามารถ

ปรับตัวกับการเรียนในรูปแบบของมหาวิทยาลัย และการเรียนแบบ Active Learning และเพื่อให้ นักศึกษารู้จักการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง นอกห้องเรียน เช่น โครงการ/กิจกรรม ตามที่ วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y 102 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมการเรียนแบบวิถีอุดมศึกษา

Y103 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมอยู่ร่วมในโลก สังคมพหุวัฒนธรรม กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษาได้เข้าใจตัวตนของตัวเอง ท่ามกลางสังคมที่มีความแตกต่าง เข้าใจและเห็นความงดงามของการอยู่ร่วมกับเพื่อนต่างวัฒนธรรม และเพื่อให้ นักศึกษาเคารพศรัทธาของสังคม มีความซื่อสัตย์และมีวินัย โครงการ/กิจกรรม ที่ ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการร่วมแรง ร่วมใจ นื่องใหม่ บำเพ็ญ จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง โครงการเปิดโลกกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 3 หน่วย ชั่วโมง พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมภิบาล “บัณฑิตไทยไม่โกง” จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และโครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y103 หลักสูตรการเตรียมความพร้อม อยู่ร่วมในโลกสังคมพหุวัฒนธรรม

1.1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นการเรียนรู้ชุมชน เรียนรู้สังคม

(Community and Cultural Engagement)

Y201 หลักสูตรการเข้าสู่ชุมชนและการเรียนรู้ชุมชน กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษารู้จักการเตรียมตัวเองเข้าสู่ชุมชน สังคม ให้ นักศึกษา รู้จักการใช้เครื่องมือ และสามารถเขียนโครงการในการทำงานร่วมกับชุมชนได้ และเพื่อให้ นักศึกษาสามารถลงพื้นที่เรียนรู้ ทำงานร่วมกับชุมชนได้ โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดย ส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการค่ายเรียนรู้ชุมชน เรียนรู้สังคม จำนวน 9 หน่วยชั่วโมง โครงการสานสัมพันธ์วัฒนธรรมถิ่นใต้ จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง โครงการ ศึกษาฐานพื้นที่ต้นแบบ จำนวน 6 หน่วยชั่วโมง และโครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะ กำหนดใน Y201 หลักสูตรการเข้าสู่ชุมชนและการเรียนรู้ชุมชน

Y202 หลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำ กำหนดขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาได้ฝึกกระบวนการทำงานเป็นทีม พัฒนาบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ ตามที่ดี พัฒนาทักษะการบริหารจัดการ และเพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานโดยใช้วงจร คุณภาพ (PDCA) ได้แก่ โครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y202 หลักสูตร พัฒนาภาวะผู้นำ

Y203 หลักสูตรทักษะการใช้ชีวิตกำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการบริหารเวลา เกิดจิตสาธารณะ ได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อบ่มเพาะพระราชปณิธานขอให้ถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการวันถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง โครงการจัดอบรมจริยธรรม คุณธรรม จิตอาสา หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 6 หน่วยชั่วโมง โครงการบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในโอกาสสำคัญ กิจกรรมลูกพระบิดาจิตอาสา จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และโครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y203 หลักสูตรทักษะการใช้ชีวิต

1.1.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ชั้นการสัมผัสโลกกว้าง (Global Discovery)

Y301 หลักสูตรการเป็นพลเมืองโลก (Civic Education) กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้เป็นพลเมืองโลก และเพื่อการเรียนรู้ความเท่าทันกับโลกและการเปลี่ยนแปลง โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการ ASEAN Week จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และโครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y301 หลักสูตรการเป็นพลเมืองโลก (Civic Education)

Y302 หลักสูตรส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษา (Student.Mobility) กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนทั้งในและต่างประเทศ และเพื่อการเรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมกับนักศึกษาต่างชาติ โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตหาดใหญ่ เช่น โครงการ Backpacking Trip ต่างประเทศ จำนวน 9 หน่วยชั่วโมง และโครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y 302 หลักสูตรส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษา (Student Mobility)

Y303 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะสากล กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักศึกษา มีคุณลักษณะความเป็นสากล เช่น มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ มีความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมต่างประเทศ ได้แก่ โครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะกำหนดใน Y303 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะสากล

1.1.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชั้นความพร้อมสู่วัยทำงาน (Job Orientation) ซึ่งสามารถปรับขยายเป็นชั้นปีที่ 4-6 หลักสูตรปริญญาตรีตามที่คณะกำหนด

Y401 หลักสูตรทักษะการเป็นผู้ประกอบการ กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาให้เรียนรู้ช่องทางการประกอบอาชีพ และเพื่อการเรียนรู้การสร้างและเป็นผู้ประกอบการได้ โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตขนาดใหญ่ เช่น โครงการทักษะการเป็นผู้ประกอบการ โครงการ “นักธุรกิจน้องใหม่” จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และ โครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะ กำหนดใน Y401 หลักสูตรทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

Y402 หลักสูตรเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงาน กำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาสู่โลกแห่งการทำงาน เปิดมุมมองของนักศึกษาสู่โลกแห่งอาชีพ และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและคุณธรรม จริยธรรมก่อนเข้าสู่การทำงาน โครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการจัดโดยส่วนกลาง กองกิจการนักศึกษา วิทยาเขตขนาดใหญ่ เช่น โครงการนัดพบแรงงาน จำนวน 3 หน่วยชั่วโมง และ โครงการ/กิจกรรม ตามที่วิทยาเขต และคณะ กำหนดใน Y402 หลักสูตรเตรียมความพร้อมสู่โลกการทำงาน

กรณีนักศึกษาไม่ได้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ตามที่หลักสูตรกำหนดในประเภท กิจกรรมมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมตามชั้นปี นักศึกษาจะต้องติดต่อกอง กิจการนักศึกษาแต่ละวิทยาเขต เพื่อขอรับสิทธิ์ให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ให้ครบตามที่ โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรฯ กำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมตามชั้นปี โดยกำหนดให้เข้า ร่วมชั้นปีละ ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 40 หน่วยชั่วโมง

1.2 กิจกรรมเลือกเข้าร่วม กำหนดให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ ตามความสนใจ จำนวนไม่น้อยกว่า 60 หน่วยชั่วโมง ซึ่งมีจำนวน 7 ด้าน ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะและการบำเพ็ญ ประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสำนึกเพื่อสังคมส่วนรวม กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรม เพื่อคนด้อยโอกาส กิจกรรมด้านอาสาสมัคร กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2.2 กิจกรรมเสริมสร้างความซื่อสัตย์มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ กิจกรรมในลักษณะส่งเสริมค่านิยมที่ดีมีความซื่อสัตย์ มีวินัย ทั้งต่อตนเอง สังคม และ ประเทศชาติ กิจกรรมเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ การพึ่งพาตนเองตามแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

1.2.3 กิจกรรมเสริมสร้างสติปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะวิชาการและวิชาชีพ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดและการเรียนรู้ที่ดี ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะคอมพิวเตอร์ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการใช้ชีวิตการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะทางอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาชีพ

1.2.4 กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาสุขภาพ และนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพ กาย และใจ กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมกีฬา การพัฒนาสมาธิ การพัฒนาจิตใจ และกิจกรรมนันทนาการ

1.2.5 กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและศาสนา ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริม ทำนุบำรุง อนุรักษ์ เผยแพร่ สืบสาน สร้างสรรค์ และปลูกฝังค่านิยม ที่ดีด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมส่งเสริมความภาคภูมิใจในความเป็นไทย กิจกรรมทางศาสนา

1.2.6 กิจกรรมเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย และความภูมิใจในสถาบัน ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และการเป็นพลเมืองดี กิจกรรมส่งเสริมความภาคภูมิใจในสถาบัน การแต่งกายถูกระเบียบ กิจกรรมแสดงออกถึงความสามัคคี กลมเกลียวภายในคณะ ระหว่างคณะ และวิทยาเขต กิจกรรมวันสำคัญของมหาวิทยาลัย

1.2.7 กิจกรรมส่งเสริมความเป็นนานาชาติและเสริมสร้างสมรรถนะสากล เช่น กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในความเป็นนานาชาติ ด้านสังคม ภาษา และวัฒนธรรม กิจกรรมเปิดโลกทัศน์สู่สากลเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาคมอาเซียน กิจกรรมเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและความหลากหลายในมิติต่างๆ กิจกรรมประชุมวิชาการนานาชาติของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน กิจกรรม IMT-GT Varsity Carnival

2. การกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาตามข้อ 1.1 ให้เป็นไปตามมหาวิทยาลัยหรือวิทยาเขตที่นักศึกษาสังกัดได้กำหนดไว้

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาตามข้อ 1.2 ให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวจะต้องได้รับการอนุมัติ/เห็นชอบจากหน่วยงานกิจการ นักศึกษาที่สังกัด จึงจะถือได้ว่าเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4. การดำเนินงานและหลักเกณฑ์การเทียบค่าประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรม โครงสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษา ทุกคณะ ทุกชั้นปี สามารถรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้ง เป็น กลุ่มกิจกรรมที่บริหารงาน และจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ ที่นักศึกษาให้ความสนใจ ดังต่อไปนี้

องค์การบริหาร องค์การนักศึกษา มีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางของนักศึกษา ในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลจัดสรรงบประมาณแก่กลุ่มชมรมนักศึกษา 4 ฝ่าย รวมถึงกิจกรรมส่วนกลางของมหาวิทยาลัยร่วมมือระหว่างกองกิจการนักศึกษา และสโมสรนักศึกษาประจำคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย

สถานักศึกษา คือ องค์กรหนึ่งของนักศึกษา ที่ถูกแต่งตั้งขึ้นโดยมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะดูแลการดำเนินกิจกรรมต่างๆของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย องค์กรนักศึกษาเพื่อการศึกษานั้นเอง บทบาทหน้าที่ ควบคุมดูแลการทำงานขององค์การบริหารองค์กรนักศึกษา ชมรมต่างๆรวมถึงสโมสรนักศึกษาคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย พิทักษ์สิทธิ์ต่างๆของนักศึกษา พิจารณาจัดสรรงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

ชมรมในสังกัดองค์การบริหาร องค์การนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้

1. ชมรมด้านบำเพ็ญประโยชน์

ชมรมการศึกษาเพื่อสังคม	ชมรมสาธารณสุขสัมพันธ์	ชมรมอาสาพัฒนา
ชมรมโรตาแรคท์	ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	

2. ชมรมด้านศิลปวัฒนธรรม

ชมรมขับร้องประสานเสียง	ชมรมคริสเตียน	ชมรมดนตรีสากล
ชมรมดนตรีไทย	ชมรมนาฏรักษ์	ชมรมผู้นำเชียร์
ชมรมพุทธศาสน์	ชมรมมุสลิม	ชมรมสันตนาการ
ชมรมศิลปะการเต้นรำ	ชมรมเสียงตามสาย	

3. ชมรมด้านกีฬา

ชมรมซอฟท์บอลและเบสบอล	ชมรมตะกร้อ	ชมรมบริดจ์
-----------------------	------------	------------

ชมรมบาสเกตบอล	ชมรมฟุตบอล	ชมรมฟุตบอลล
ชมรมยิงปืน	ชมรมรักบี้ฟุตบอล	ชมรมวอลเลย์บอล
ชมรมว่ายน้ำ	ชมรมเทนนิส	ชมรมศิลปะป้องกันตัว
ชมรมหมากระดาน	ชมรมเทเบิลเทนนิส	ชมรมเปตอง
ชมรมแบดมินตัน		

4. ชมรมด้านวิชาการ

ชมรมคอร์ป"ฉัน"ไม่ขอรับ	ชมรมนักศึกษาวิชาทหาร	ชมรมผู้ประกอบการนักศึกษา
ชมรมภาษาจีน	ชมรมภาษามลายู	ชมรมภาษาอังกฤษประยุกต์
ชมรมวาทศิลป์	ชมรมวิเทศสัมพันธ์	ชมรมศิลปะการถ่ายภาพ
ชมรมสันติศึกษา	ชมรมบ้านวัยใส	ชมรมเสรีชน คนประชาธิปไตย

นโยบายการพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้ความสำคัญในการพัฒนานักศึกษาตามอัตลักษณ์ ผ่านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพให้นักศึกษา ทางด้านทักษะสังคม แนวทางการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม การมีคุณธรรมจริยธรรม จิตสาธารณะ ควบคู่ไปกับทักษะทางด้านวิชาการ วิชาชีพ คณะฯตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงกำหนดให้หน่วยกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นหน่วยงานที่พัฒนานักศึกษาด้านทักษะสังคม รับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ จัดการบริหารและสวัสดิการที่ดี เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่นักศึกษา พัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านร่างกาย จิตใจ ทักษะคิด และสติปัญญา โดยส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ : พัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการแก่นักศึกษา ให้เป็นเลิศทางวิชาการวิชาชีพ ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ ที่มีการนำความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการแข่งขัน เช่น การแข่งขันรถฟอร์มูล่าระดับอุดมศึกษา ที่นำความรู้ด้านวิศวกรรมเครื่องกล และอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ การแข่งขันหุ่นยนต์ ที่นำความรู้ด้านวิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ และอื่นๆ มาประยุกต์ใช้

2. ด้านสุนทรียศาสตร์ : พัฒนาสุนทรียศาสตร์ เช่น ศิลปะ ดนตรี และความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล ตลอดจนรู้จักนำสุนทรียศาสตร์ไปใช้ในชีวิตด้วยเหตุผล และความรู้สึกต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการพัฒนาสุขภาพ : พัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย และน้ำใจนักกีฬา เช่น การจัดกีฬาสามัคคี กีฬาน้องใหม่ ฟุตบอลประเพณี (ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน)

4. ด้านจิตสาธารณะ : พัฒนาทัศนคติเชิงบวก ด้านการมีจิตสาธารณะ และการรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา และการช่วยเหลือสังคมเมื่อเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น

เพื่อการพัฒนาดังกล่าว คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษารวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาการเรียนรู้ทักษะตามด้านต่างๆ ที่สนใจ และจะต้องสอดคล้องกับแนวทางนโยบายในการพัฒนานักศึกษา เช่น การจัดตั้งสโมสรนักศึกษา ซึ่งถือเป็นกลุ่มกิจกรรมหลัก มีหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในคณะฯ ตั้งแต่กิจกรรมรับน้องประชุมเชียร์ กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด อีกทั้งยังเปรียบเสมือนพี่เลี้ยงที่คอยแนะแนวทางการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ภายในรั้วมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มกิจกรรมในนามชุมนุม ที่จัดตั้งขึ้นตามความถนัดหรือ ความสนใจในแต่ละด้าน เช่น ชุมนุมพัฒนาสังคม สำหรับผู้ที่มีความสนใจในกิจกรรมออกค่ายบำเพ็ญประโยชน์ ชุมนุมดนตรีสากล สำหรับผู้ที่มีความสนใจทางด้านดนตรีสากล ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์ สำหรับผู้ที่มีความสนใจทางด้านเครื่องยนต์ การออกแบบโครงสร้างรถฟอร์มูลาร์ เป็นต้น กลุ่มกิจกรรมดังกล่าวล้วนจัดตั้งขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โดยในปัจจุบันปีการศึกษา 2562 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีกลุ่มกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ จำนวนทั้งสิ้น 8 กลุ่มกิจกรรม ดังนี้

(1) สโมสรนักศึกษา : จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาตามนโยบายพัฒนานักศึกษา ทั้ง 4 ด้าน และเป็นกลุ่มกิจกรรมหลักในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

(2) ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์ : ชุมนุมทางวิชาการและวิชาชีพ นำความรู้ทางด้านวิศวกรรมหลากหลายสาขา เช่น สาขาวิศวกรรมเครื่องกล เมคาทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และสาขาวิชาอื่นๆ มาประยุกต์เพื่อพัฒนาออกแบบ และสร้างรถแข่งฟอร์มูลาร์ในระดับนานาชาติ

(3) ชุมนุมพัฒนาสังคม : ชุมนุมด้านจิตสาธารณะ นำองค์ความรู้ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ทุกสาขาวิชา เพื่อพัฒนาแหล่งชุมชนที่ยังขาดโอกาส อีกทั้งเป็นกลุ่มกิจกรรมที่จัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกสาธารณะในกับนักศึกษา ในรูปแบบกิจกรรมค่ายอาสา ค่ายบำเพ็ญประโยชน์

(4) ชุมนุมวิชาการ : ชุมนุมด้านวิชาการ ให้ความรู้ในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนน้อย หรือ นักศึกษาที่ต้องการพัฒนาทักษะวิชาการ

(5) ชุมนุมกีฬา : ชุมนุมด้านการพัฒนาสุขภาพ จัดแข่งขันกีฬาต่างๆ เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกาย ความสามัคคี และการมีน้ำใจนักกีฬา

(6) ชุมนุมดนตรีสากล : ชุมนุมด้านสุนทรียศาสตร์ พัฒนาทักษะด้านดนตรีสากล

(7) ชุมนุมดาวเทียม : ชุมนุมด้านวิชาการ ศึกษาการทำงานของระบบดาวเทียม และประยุกต์ความรู้ทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้า เพื่อสร้างสรรค์ดาวเทียมที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

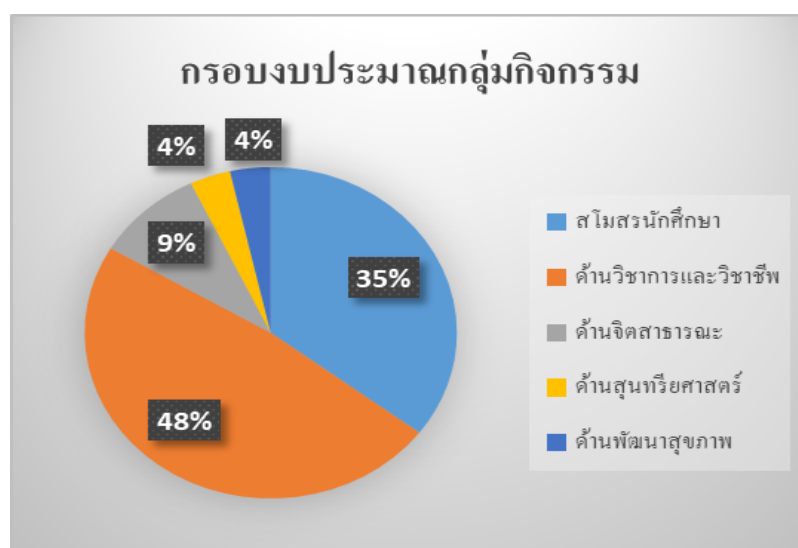
(8) ชุมนุมโรโบติกส์ : ชุมนุมทางวิชาการและวิชาชีพ นำความรู้ทางด้านวิศวกรรมเครื่องกล และเมคราทรอนิกส์ มาประยุกต์เพื่อพัฒนาสร้างหุ่นยนต์ อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก อีกทั้งยังส่งเสริมการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ยังสนับสนุนงบประมาณ และสวัสดิการอื่นๆ สำหรับกลุ่มกิจกรรมประจำปี เพื่อพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

งบประมาณ

กลุ่มกิจกรรม	จำนวนเงิน
สโมสรนักศึกษา	300,000
ชุมนุมการออกแบบฯ	300,000
ชุมนุมพัฒนาสังคม	80,000
ชุมนุมโรโบติกส์	80,000
ชุมนุมกีฬา	30,000
ชุมนุมดนตรีสากล	30,000
ชุมนุมดาวเทียม	15,000
ชุมนุมวิชาการ	15,000
รวม	850,000

ตาราง 2.1 กรอบงบประมาณกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาพประกอบ 2.4 กรอบงบประมาณกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สวัสดิการอื่นๆ

- หอพักนักศึกษา นักกิจกรรมจะได้รับสิทธิในการจองหอพักสำหรับนักกิจกรรมก่อนการจองหอพักนักศึกษาทั่วไป และสามารถใช้อัตราค่าบริการย้อนหลังบริเวณหอพักนักศึกษาได้
- อาคารกิจกรรม ได้รับการจัดสรรห้องปฏิบัติงานสำหรับกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา โดยปัจจุบันคณะวิศวกรรมศาสตร์มีกลุ่มกิจกรรม จำนวน 8 กลุ่มกิจกรรม และมีกลุ่มกิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรห้องสำหรับปฏิบัติงาน ดังนี้

กลุ่มกิจกรรม	ห้องปฏิบัติงาน
สโมสรมนักศึกษา	✓
ชุมนุมการออกแบบฯ	✓
ชุมนุมพัฒนาสังคม	✓
ชุมนุมดนตรีสากล	✓
ชุมนุมโรโบติกส์	✗
ชุมนุมกีฬา	✗
ชุมนุมดาวเทียม	✗
ชุมนุมวิชาการ	✗

ตาราง 2.2 จำนวนห้องปฏิบัติการกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

- ยานพาหนะ นักกิจกรรมจะได้รับสิทธิ์ในการขอใช้ยานพาหนะประจำคณะฯ สำหรับการปฏิบัติงาน โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์มีบริการยานพาหนะ ได้แก่ รถบัส 1 คัน , รถตู้ 4 คัน , รถกระบะ 2 คัน และรถ SUV 2 คัน

- ห้องประชุมและห้องเรียน นักกิจกรรมจะได้รับสิทธิ์ในการขอใช้ห้องเรียน หรือ ห้องประชุม สำหรับการจัดกิจกรรม หรือ การประชุมนักกิจกรรมโดยสามารถใช้ได้จนถึงเวลา 22.00 น. และสามารถใช้เวลาได้ตามความเหมาะสม

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

Idham Razak และคณะ (2019) ได้ศึกษาถึง เครื่องมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย โดยพบว่า บรรยากาศในการสื่อสาร การสื่อสารของผู้นำ และการสื่อสารของผู้ตาม ล้วนเป็นการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจให้กับทุกคนในองค์กร และมีผลต่อการดำเนินงานในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

กนกวรรณ เสงนุกูล (2556) ที่ได้ศึกษาทัศนคติและปัจจัยจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาของคณะกรรมการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำนั้นจะเข้าร่วมทุกกิจกรรมที่คณะกรรมการจัดขึ้น เพราะมีความชอบส่วนตัว เป็นผู้ที่รักในการทำกิจกรรม ชอบช่วยเหลือสังคม และเหตุผลที่ทำให้กิจกรรมเพราะว่าได้ช่วยเหลือสังคม และส่วนรวม ได้ผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน ได้พบปะเพื่อนใหม่ๆ ได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ได้รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สนุกกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ควรมีรูปแบบที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน กิจกรรมหลากหลาย และตอบโจทย์วัตถุประสงค์ มีเวลากระชับไม่ควรเกิน 21.00 น. การเป็นผู้นำกิจกรรมจะเริ่มจากการสนใจและมีทัศนคติต่อกิจกรรม

อนุ เจริญวงศ์ระชัย (2552) ได้ศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจประเภทต่างๆ ความแตกต่างของแรงจูงใจระหว่างเพศและประเภทชมรมที่สังกัดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 342 คน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะโครงสร้างองค์ประกอบแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีความสอดคล้องกับ โครงสร้างองค์ประกอบที่ได้พัฒนามาแล้วในสังคมตะวันตก

ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติคือการให้คุณค่า การทำความเข้าใจ หน้าที่การงาน การเข้าสังคม การปกป้องตนเอง และการสนองความต้องการของตน แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา ได้แก่ความต้องการในการพัฒนาความสามารถของตน (การทำความเข้าใจ) ความต้องการการยอมรับของสังคม (การสนองความต้องการของตน) และการเห็นคุณค่าในการทำความดีให้กับสังคม (การให้คุณค่า) นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมชมรมที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาหญิงมีแรงจูงใจสูงกว่านักศึกษาชาย

มนัส นิสวัสดิ์ (2547) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วยแรงจูงใจที่นิสิตใช้เพื่อตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม 4 ปัจจัย คือ

1. แรงจูงใจด้านการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นตัวกระตุ้นหรือ ความคาดหวังที่นิสิตตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากต้องการมีเพื่อนต้องการเป็นที่รู้จักทั้งในและนอกคณะ ตลอดจนต้องการเป็นที่รู้จักทั้งสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน

2. แรงจูงใจด้านการช่วยเหลือสังคม หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นแรงกระตุ้นหรือ ความคาดหวัง ที่นิสิตตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากต้องการนำความรู้ทางวิชาการ ไปช่วยเหลือสังคม หรือการเข้าร่วมกิจกรรม จิตสาธารณะเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม

3. แรงจูงใจด้านการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นแรงกระตุ้นหรือความคาดหวังที่นิสิตตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากในชั้นเรียน ต้องการใช้ความสามารถที่ตนเองมีให้ได้มากที่สุด เพื่อพัฒนาตนเองพัฒนาทักษะความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

4. แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง สิ่งเร้าที่เป็นแรงกระตุ้นหรือ ความคาดหวังที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อต้องการนำประสบการณ์ จากการทำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ทำให้มีโอกาสในการหางานได้มากขึ้น พัฒนาเส้นทางอาชีพตนเองให้ดีขึ้น ตลอดจนเป็นพื้นฐานที่จะทำให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ฝากจิต คุนุรัตน์ (2545) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งและมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม ได้พบและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา วันเวลา และสถานที่ที่มีความเหมาะสมมาก

2. สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรม คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ อาจารย์ให้ความสำคัญเฉพาะบางกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง

3. นักศึกษาต้องการได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดกิจกรรม และให้จัดเฉพาะกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจ

4. ผลของการจัดกิจกรรมทำให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ได้ศึกษาแนวคิดที่สนับสนุนการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน พบว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่ประสานชีวิตจากสังคมในบ้านสู่สังคมมหาวิทยาลัยที่กว้างขึ้น ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในเบื้องต้น

ปัญญา ซื่อสัตย์ (2542) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษาพบว่าจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษานั้นมีไม่เพียงพอ ความร่วมมือ และประสานงานของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานชุมชนมีน้อยจนเกินไป เกิดช่องว่างระหว่างวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่น ความกดดันจากการศึกษาทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

Al-karni (Al-karni, 1987, อ้างถึงใน ปัญญา ซื่อสัตย์, 2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้ศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ที่อยู่นอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย King Saud University พบว่าปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้ศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม คือ ประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาความเป็นผู้นำ การเข้าใจถึงปัญหาสังคม และชุมชน ได้ประโยชน์ทางวิชาการ สำหรับปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม คือ กิจกรรมไม่มีความน่าสนใจ กิจกรรมใช้เวลานานจนเกินไป เกิดความรู้สึกอายนในการเข้าร่วมกิจกรรม

โดยสรุป จากการทบทวนวรรณกรรม และเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยแบ่งแรงจูงใจที่เป็นตัวแปรในการศึกษาออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ประกอบด้วยตัวแปรย่อยดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจภายใน หมายถึง แรงผลักดัน หรือ แรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล ความคิด ความสนใจ และมองเห็นถึงคุณค่าในสิ่งที่กระทำ ที่ทำให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แก่ ความชอบส่วนบุคคลและการความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และความต้องการอำนาจและเกียรติยศ

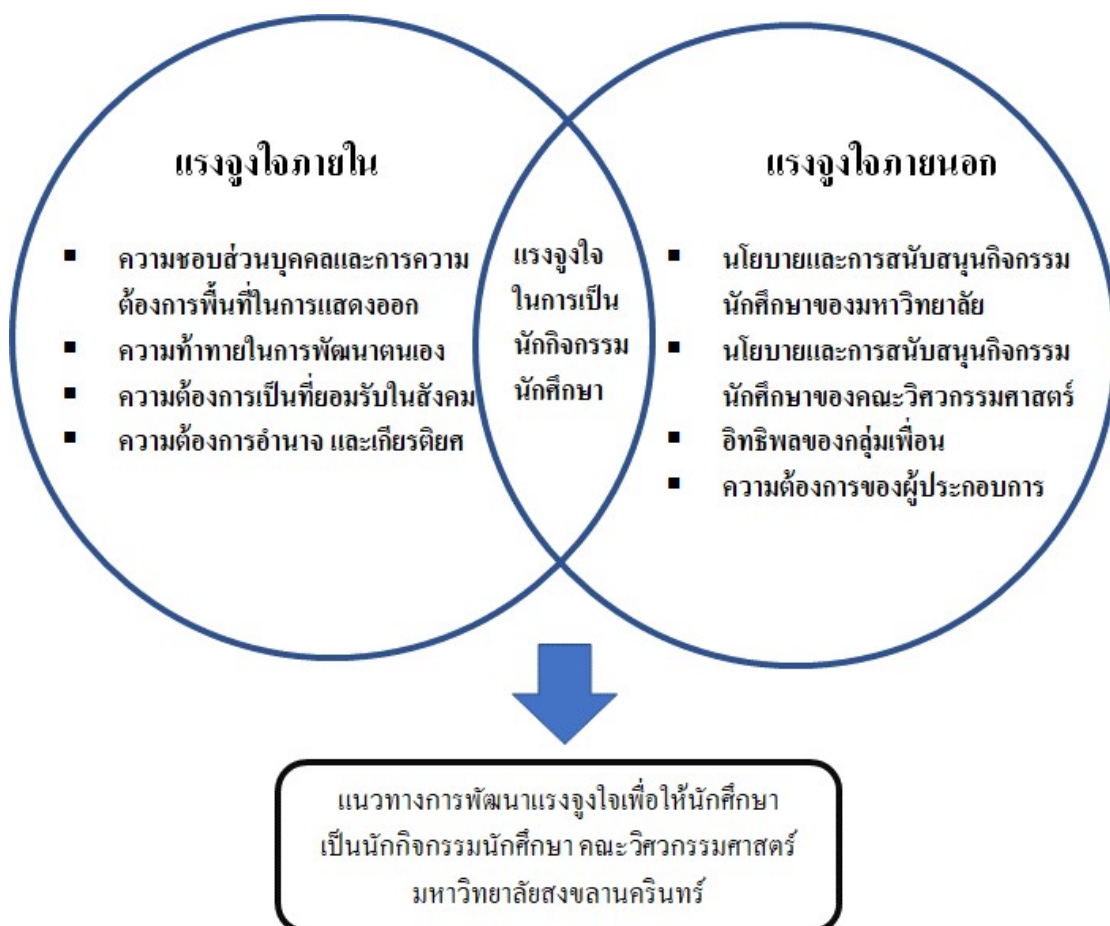
2. แรงจูงใจภายนอก หมายถึง แรงกระตุ้นจากภายนอกที่ทำให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แก่ การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องนโยบาย การพัฒนานักศึกษา งบประมาณที่สนับสนุนให้กับกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ตลอดจนความต้องการของผู้ประกอบการที่ต้องการนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษา

ตาราง 2.3 สรุปแนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจภายในในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แรงจูงใจ	ทฤษฎีจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) (ค.ศ. 1950)	ทฤษฎีความ ต้องการของ แมกคลีลแลนด์ (McClelland's Need Theory) (ค.ศ. 1940)	ทฤษฎีความ ต้องการตาม แนวความคิด ของเมอร์เรย์ (Murray) (ค.ศ. 1938)	ทฤษฎี แรงจูงใจใน สถานศึกษา	ทฤษฎีการ สื่อสารเพื่อ สร้างจูงใจ (Motivating language theory) (ค.ศ.1988)	Feldman Newcomb (ค.ศ.1973)	นโยบายการ สนับสนุน การจัด กิจกรรม ของสถาบัน	งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง
แรงจูงใจภายใน								
ความชอบส่วนบุคคลและการความ ต้องการพื้นที่ในการแสดงออก				✓				✓
ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓			✓
ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม	✓	✓	✓	✓				✓
ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศ		✓	✓	✓				

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพ

ภาพประกอบ 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากกลุ่มเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) นักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 17 คน และ (2) เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า ได้แก่ ข้อมูลจากแผนกลยุทธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2561-2564 ข้อมูลนโยบายการพัฒนานักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ผ่านกิจกรรม 4 ด้าน บนเว็บไซต์หน่วยกิจการนักศึกษา งานวิจัย หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในงานวิจัย (Key Informants) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ประกอบด้วย (1) นักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 17 คน จากจำนวน 139 คน และ (2) เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 คน จากเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 3 คน สำหรับนักกิจกรรมนักศึกษาแบ่งเป็นกลุ่มสโมสรนักศึกษา และชุมนุมนักศึกษา โดยหลักเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

นักกิจกรรมนักศึกษา จะเลือกสัมภาษณ์นักศึกษาคณะบริหารในกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยแบ่งเป็น

- **สโมสรนักศึกษา** จำนวน 9 คน จากสมาชิกสโมสรนักศึกษาทั้งหมด 35 คน
- **ชุมนุมนักศึกษา** จำนวน 8 คน จากสมาชิกชุมนุมทั้งหมด 104 คน

ตาราง 3.1 ข้อมูลกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา จำนวนนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรม	จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก
สโมสรนักศึกษา	35 คน	9 คน
ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์	20 คน	1 คน
ชุมนุมโรโบติกส์	7 คน	2 คน
ชุมนุมดาวเทียม	22 คน	1 คน
ชุมนุมวิชาการ	5 คน	-
ชุมนุมพัฒนาสังคม	15 คน	1 คน
ชุมนุมดนตรีสากล	15 คน	2 คน
ชุมนุมกีฬา	20 คน	1 คน
รวมทั้งสิ้น	139 คน	17 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interview) โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการเตรียมคำสำคัญ เนื้อหาเฉพาะมาใช้ในการสัมภาษณ์ แต่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้พูดเนื้อหาอื่น แต่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ เพื่อไม่ให้เนื้อหาระหว่างการสัมภาษณ์มีมากจนเกินไป นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้ข้อมูลในมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. ในฐานะที่เป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษา ท่านมีแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้อยากเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ท่านเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้างต่อการสร้างความร่วมมือ และการขับเคลื่อนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของคณะ และมหาวิทยาลัย
3. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรทั้งในระดับคณะ และมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการกระตุ้นจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมศึกษามากขึ้น

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

- (1) การศึกษาข้อมูลการพัฒนา นักศึกษาผ่านกิจกรรมนักศึกษา ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวม รวมถึงดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงนโยบายจากผู้บริหารที่ดูแลงานด้านกิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
- (2) ทำหนังสือขออนุญาตการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา เพื่อศึกษาข้อมูลด้านการพัฒนานักศึกษา และขออนุญาตสัมภาษณ์นักกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้ทราบถึงแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- (3) นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลเชิงนโยบายจากผู้บริหาร ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักกิจกรรมนักศึกษา มาประกอบการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัย

ทั้งนี้ การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพของการศึกษานี้มี 2 วิธีหลัก คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

1.การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเผชิญหน้าตัวต่อ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้การสัมภาษณ์เดี่ยวแบบเผชิญหน้า โดยผู้สัมภาษณ์สอบถามผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถาม (Interview Guideline) ที่วางไว้ แนวคำถามนี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ที่ต้องการถาม รูปแบบการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นการสนทนากันตามธรรมชาติ จากประเด็นคำถามที่ตั้งไว้ผู้สัมภาษณ์อาจแตกเป็นคำถามย่อยได้อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ตอบได้ให้ความเห็นจนครบถ้วนและชัดเจนพอ

การเตรียมการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1) ด้านผู้สัมภาษณ์ เตรียมแนวคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ซึ่งมีหลักในการเตรียมพอสรุปได้คือ วัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และข้อคำถาม โดยเขียนคำถามหลักเหล่านั้นในลักษณะคำถามเปิด แยกคำถามหลักออกเป็นคำถามย่อยให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้ไม่ลืมประเด็นในขณะสัมภาษณ์

2) ด้านผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ในที่นี้ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรู้เรื่องดีเกี่ยวกับประเด็นที่จะสัมภาษณ์ เนื่องจากการสัมภาษณ์เชิงลึกต้องใช้เวลาค่อนข้างมากเพื่อให้ได้ข้อมูลลึกซึ้งตามที่ต้องการ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Document Review) การศึกษานี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลจากแผนกลยุทธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2561-2564 ข้อมูลนโยบายการพัฒนานักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ผ่านกิจกรรม 4 ด้าน บนเว็บไซต์หน่วยงานการนักศึกษา งานวิจัย หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้อง

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2549 : 130) ในการวิจัยนี้ใช้สืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องควบคู่กับการสัมภาษณ์และนำมาเทียบเคียงเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักกิจกรรมนักศึกษา ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา และข้อมูลเชิงนโยบายจากผู้บริหารที่ดูแลงานด้านกิจการนักศึกษา การเก็บข้อมูลจากทั้ง 3 แหล่งข้อมูลดังกล่าว เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนการนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้จัดระเบียบข้อมูล ที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เริ่มต้น โดยจัดระเบียบของเนื้อหา ด้วยการจัดทำดัชนีของข้อมูลตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย หลังจากนั้นจึงเชื่อมโยงข้อมูลเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อสรุปผลข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการเชิงบรรยาย (Descriptive Research) (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2562)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา และแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่เป็นนักกิจกรรมคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีตำแหน่งในสโมสรนักศึกษา และชุมนุมนักศึกษา จำนวน 17 คน และเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 คน ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาทิศทางนโยบายด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ตลอดจนรายงานประจำปี รายงานงบประมาณ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนองานวิจัยเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

- 4.1 แรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นนักกิจกรรม
- 4.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นนักกิจกรรม
- 4.3 แนวทางการพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 4.4 สรุปผลการวิจัย

4.1 แรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นนักกิจกรรม

ในการศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นนักกิจกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษาจำนวน 2 คน ตัวแทนนักกิจกรรมจากสโมสรนักศึกษา จำนวน 9 คน และตัวแทนจากชุมนุมนักศึกษา จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจที่ให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม ออกเป็น 2 ประเภท คือแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ดังนี้

4.1.1 แรงจูงใจภายใน

จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจภายในที่อยู่ในตัวบุคคล และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In dept Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยจะนำเสนอ 4 ประเด็น ดังนี้

(1) ความชอบส่วนบุคคลและความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก

นักกิจกรรม ทุกคนล้วนมีความชื่นชอบ และความสนใจในคุณค่าของกิจกรรมต่างๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากการศึกษาตามหลักสูตร โดยการเข้าร่วมหรือจัดกิจกรรมนั้นเปรียบเสมือนพื้นที่อิสระ ที่เปิดกว้างให้ตนเองได้แสดงออกทางถึงสิทธิเสรีภาพ ได้แสดงความสามารถ ความคิด การพูด ตลอดจนการกระทำ ซึ่งการได้แสดงออกเหล่านี้เป็นส่วนเติมเต็มความสุขส่วนบุคคลของตนเอง

“...เป็นคนที่ชอบ ในการร่วมกิจกรรมมากตั้งแต่มัธยมต้น ด้วยเหตุผล คือ สนุก ได้เจอมิตรภาพใหม่ๆ ความรู้...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

“...ชอบทำกิจกรรม รู้สึกเป็นการผ่อนคลายจากการเรียนที่ดีมาก เหมือนเติมเต็มบางสิ่งในใจ และยังทำให้จิตใจสงบ...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...เป็นคนที่ชอบในการทำกิจกรรมมาตั้งแต่เรียนประถม มักจะเป็นตัวแทนในหลายๆงาน รู้สึกเหมือนมีพื้นที่ที่ได้แสดงออก จึงคิดว่ามาตั้งแต่จำความ ได้ จนมาถึงมหาวิทยาลัย...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...ชอบร่วมกิจกรรมต่างๆ แต่ที่พิเศษจริงๆ คือ กิจกรรมสาธารณะ และกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี ยกดนตรีให้เป็นลำดับหนึ่ง ดนตรีทำให้ได้ฝึกสมาธิ เพราะการแกะเพลงมันต้องจดจ่อ และต้องเก็บรายละเอียดมาก ที่สำคัญมันมีความสุขกว่าเรียนในห้อง...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...ชอบเข้าร่วมการแข่งขัน ในกิจกรรมตอนมัธยมปลายอยู่บ่อยครั้ง เป็นความชอบส่วนตัว...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมดาวเทียม)

“...ชอบจัดกิจกรรมกีฬาโดยเฉพาะฟุตบอลตั้งแต่ยังเด็ก สมัยเรียนมัธยมต้นจนถึงมหาวิทยาลัย...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมกีฬา)

(2) ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง

ข้อมูลจาก แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) และข้อมูลจากนโยบายการพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผ่านกิจกรรมนักศึกษา ต่างก็มุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาให้จบการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะทางวิชาการ วิชาชีพ และทักษะสังคม พร้อมกันนี้ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษา สามารถรวมกลุ่ม เพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มกิจกรรม ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ เพื่อเอื้อให้นักศึกษาสามารถจัดหรือร่วมกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพ ตามด้านที่ตนเองสนใจได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นักกิจกรรม และเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทุกคนให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ ที่อยู่นอกเหนือจากการศึกษาตามหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเห็นว่าการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ควบคู่ไปกับทักษะทางวิชาการถือ เป็นความท้าทายความสามารถ เป็นการยกระดับศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้น การได้เรียนรู้ ลองผิดลองถูก เปิดรับประสบการณ์ และองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

“...การจัดกิจกรรม เป็นการเปิดโอกาสให้นักกิจกรรมได้เรียนรู้ที่จะวางแผน และการคิดอย่างเป็นระบบ นอกจากการจัดกิจกรรมจะเป็นการพัฒนาทักษะให้แก่ นักกิจกรรมแล้ว นักกิจกรรมก็ต้องคำนึงถึงนักศึกษาที่เข้าร่วมด้วยว่าจะจัดในรูปแบบใดจึงจะสามารถพัฒนานักศึกษาทุกคนพร้อมกันได้ ในวงกว้าง ซึ่งถือเป็นการท้าทายหนึ่งที่ยาก...” (เจ้าหน้าที่ กิจการนักศึกษาคณะที่ 1)

“...ได้ฝึกฝนทักษะการเข้าสังคม เพราะประสบการณ์ไม่มีขาย ถ้าอยากได้ต้องลงมือทำ และเป็นการฝึกแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ดังคำกล่าว วิชาการทำให้คน มีงานทำ แต่กิจกรรมทำให้คนทำงานเป็น...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...มีความรู้สึกลอยอยากพัฒนาตนเองให้มากขึ้น ส่วนตัวเป็นคน อหิวาต์ดี เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นวัยที่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ในตอนต้น จึงคิดว่าควรจะต้องพัฒนาตนเองให้มากขึ้นกว่าเดิม จึงตัดสินใจร่วมเป็นอนุสโมสรนักศึกษา และเป็น สโมสรนักศึกษาในปีถัดไป เพื่อจะได้เพิ่มทักษะการติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่ บุคลากร อาจารย์ ภายในคณะฯ จนหลังจากหมดวาระจากสโมสรฯ จึงตัดสินใจเข้าร่วมชุมนุมพัฒนาสังคม เพื่อต่อ ยอดทักษะสื่อสาร และอื่นๆ เนื่องจากชุมนุมพัฒนาสังคม จะมุ่งเน้นสู่ชุมนุมต่างจังหวัด โดยเฉพาะ

ชนบท จึงทำให้ได้เรียนรู้ ประสบการณ์จริงๆ การจัดการความขัดแย้ง การวางแผนและคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมชุมพัฒนาสังคม)

“...นักกิจกรรมหรือผู้นำกิจกรรมนั้น ได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ภายใต้อาการองคร่วมที่ต้องนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ คำว่า “ผู้นำ” ลือให้เห็นถึงว่า เป็นบุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ทำตาม จนสำเร็จวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...การได้พัฒนาตัวเอง คิดว่าการเป็นนักกิจกรรมจะทำให้ได้เรียนรู้ทักษะและความท้าทายใหม่ๆ ในระดับที่สูงขึ้นกว่ามัธยม เช่น การบริหารเวลาทั้งเรียนและกิจกรรม เป็นความท้าทายที่ดีว่าจะทำอย่างไรให้เกิดความสมดุล นอกจากนี้ได้ฝึกการวางแผน สโมสรฯต้องออกแบบวางแผนโครงการ และนำเสนอต่อคณะฯเป็นการยกระดับทักษะตนเองให้สูงขึ้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา)

“...การทำกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ทักษะที่หาไม่ได้จากห้องเรียน การวางแผนโครงการกิจกรรม วางแผนกำลังคน เงิน และงาน และการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ เป็นการฝึกตนเองให้มีความพร้อมก่อนทำงานได้ดี...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...ได้ฝึกฝนตนเอง การเรียนให้ห้องอาจารย์สอนเพียงสร้างหุ่นยนต์อย่างไร โค้ดโปรแกรมแบบไหน แต่การได้เป็นผู้จัดกิจกรรม เช่น จัดแข่งหุ่นยนต์ระดับภาคได้ การได้เห็นหุ่นยนต์ของ มหาวิทยาลัยอื่นๆ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แบบที่เราไม่รู้ตัว และระหว่างแข่งยังได้ฝึกการวางแผนเรื่องเงิน เรื่องการวางโปรแกรมแข่งขันให้สอดคล้องกับสถานที่และจำนวนผู้แข่งขันอย่างไรจึงจะเหมาะสม...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมชุมโรโบติกส์)

“...ได้ฝึกการทำงานร่วมกับคนอื่น ที่อาจจะมีความรู้ในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน และสามารถมาทำงานด้วยกันเพื่อเป้าหมายเดียวกันได้...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมชุมดาวเทียม)

“...การเล่นกีฬา และกิจกรรม ถือเป็นฝึกการทำงานเป็นทีม การไว้ใจ แบ่งหน้าที่ทำงานกับผู้อื่น ...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมชุมกีฬา)

(3) การเป็นที่ยอมรับของสังคม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยส่วนใหญ่เห็นว่า นักกิจกรรมเป็นผู้นำ และตัวแทนนักศึกษา ที่เป็นกระบอกเสียง ในการเรียกร้องสิทธิของนักศึกษา ตลอดจนเป็นตัวแทนในการตัดสินใจนำความเป็นอยู่ สิทธิเสรีภาพของเพื่อนนักศึกษาไปยังทิศทางที่เหมาะสม เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนได้รับประโยชน์สูงสุด

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเอกสารการแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ในการบริหาร และการดำเนินกิจกรรมทั้งส่วนมหาวิทยาลัย และคณะฯ นักกิจกรรมจะได้รับการแต่งตั้งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการ ร่วมกับคณาจารย์และบุคลากร เพื่อเป็นตัวแทนนักศึกษา ในการเสนอข้อคิดเห็นในมุมมองของนักศึกษา เช่น คณะกรรมการจัดกิจกรรม ม.อ. วิชาการ และคณะกรรมการอื่นๆ เป็นต้น

“... นักกิจกรรมที่เป็นผู้นำกิจกรรมจะเป็นที่ยอมรับในสังคม มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้นำกิจกรรม สนับสนุนด้วยเหตุดังนี้ การที่นักศึกษาที่เป็นผู้นำกิจกรรมถูกยอมรับในสังคมได้มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้นำหรือกลุ่มผู้นำกิจกรรม เพราะว่าการที่นักกิจกรรมหรือผู้นำกิจกรรมนั้นได้เรียนรู้และฝึกทักษะในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ภายใต้อาภาระงค์รวมที่ต้องนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ คำว่า “ผู้นำ” นั้นสื่อให้เห็นถึงว่า เป็นบุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ทำตาม จนสำเร็จวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ “ผู้นำ” คือ “ภาวะ” ที่คนเรานั้นต้องสั่งสมประสบการณ์ ไม่ได้มีมาอย่างสมบูรณ์แบบในตัวบุคคล ตั้งแต่แรกเกิด บางคนมีพฤติกรรมเชิงผู้นำแต่ขาดทักษะการเจรจาในเชิงผู้นำ บางคนมีทักษะในเชิงผู้นำแต่ขาดจรรยาบรรณในเชิงของผู้นำ หากพูดในมุมมองของผู้นำกิจกรรม การถูกยอมรับในสังคมล้วนมีมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้นำกิจกรรมอย่างแน่นอน เพราะกลุ่มของนักศึกษาที่เป็นผู้นำกิจกรรมนั้นส่วนเรียนรู้ทักษะที่มากกว่าวิชาชีพ นั่นคือ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ นี่คือนี่ที่แตกต่างจากกลุ่มของนักศึกษาทั่วไป สิ่งที่ถูกขัดเกลามาจากการทำกิจกรรมตรงนี้ จะทำให้กลุ่มผู้นำกิจกรรมก้าวเข้าสู่สังคมได้หลายรูปแบบ ปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และถูกยอมรับในสังคมนั้นๆ ได้มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้นำกิจกรรมอย่างแน่นอน...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“... คิดว่านักกิจกรรมเป็นที่ยอมรับมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักศึกษา ภายใต้นิยามของคำว่ายอมรับ คือ การไว้วางใจให้เป็นผู้แทนนักศึกษา ในการเสนอความคิดเห็นและกระทำต่างๆ...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...เป็นที่ยอมรับ เพราะหน้าที่หนึ่งของนักกิจกรรม คือ การเป็นผู้รักษาสีทึบให้เพื่อนนักศึกษาทุกคน...” (นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรนักศึกษา) เช่นเดียวกับ นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา ที่กล่าวว่า “...นักกิจกรรมเป็นคนตัวแทนของนักศึกษาในการปกป้องสวัสดิการต่างๆ...”

“...เป็นที่ยอมรับมากกว่า ทั้งนี้มากเพียงใด ขึ้นอยู่กับการวางตัวของผู้นำกิจกรรมนักศึกษว่าสามารถเป็นกระบอกเสียง หรือ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนนักศึกษามากน้อยเพียงใด...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...เป็นที่ยอมรับกว่าในระดับปานกลาง การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง กลุ่มกิจกรรม และนักกิจกรรมกระทำในชื่อเสียงของสถาบัน ซึ่งเป็นบทบาทที่หาไม่ได้จากนักศึกษาทั่วไป จึงคิดว่ามีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับ...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...นักกิจกรรมเปรียบเสมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคณะฯ บ่อยครั้งที่นักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม มีความประสงค์จะติดต่อสอบถาม ขอข้อมูลต่างๆ กับเจ้าหน้าที่ ทั้งเรื่องชั่วโมงกิจกรรม เรื่องทุนการศึกษา เรื่องการลงทะเบียน และอื่นๆ แต่กลับไม่กล้าที่จะติดต่อโดยตรงด้วยเหตุผลใดก็แล้วแต่ นักกิจกรรม คือ กลุ่มคนที่นักศึกษานึกถึงเป็นลำดับแรก ในการเป็นตัวกลางสื่อสารผ่านมายังคณะฯ...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล)

อย่างไรก็ดีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนเห็นว่า การเป็นนักกิจกรรมไม่ได้เป็นที่ยอมรับมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม เพราะนักกิจกรรมเป็นเพียงนักศึกษารธรรมดาทั่วไป ที่ใช้เวลาว่างกับการเข้าร่วมหรือจัดกิจกรรมเท่านั้น

“...ไม่เสมอไป นอกจากไม่ค่อยจะเป็นที่ยอมรับแล้ว ผู้นำกิจกรรมนักศึกษามักจะเป็นที่ระบายนของสังคมอยู่เสมอ...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...ไม่ เพราะว่าเป็นนักศึกษาที่เป็นนักกิจกรรม กับ นักศึกษาที่ไม่ได้เป็นผู้นำกิจกรรมก็เป็นนักศึกษาเหมือนกัน เป็นเรื่องของวางตัวอย่างไรให้เป็นที่ยอมรับของสังคม บางครั้งผู้นำกิจกรรมบางคนปฏิบัติงานอยู่เบื้องหลังทำให้สังคมไม่รับรู้ถึงที่กระทำ สำหรับผู้นำกิจกรรมที่มีการวางตัวที่ดี พร้อมปรับ และ รับฟังทุกเรื่อง ไม่ยึดถือผลประโยชน์ ก็จะทำให้เป็นที่ยอมรับในสังคมได้เหมือนกัน...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...ไม่เกี่ยว ในฐานะที่เป็นผู้จัดการกิจกรรมมองว่านักศึกษาที่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมในทุกกิจกรรม ทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความตั้งใจ และเต็มใจก็เป็นนักศึกษาที่ได้รับการยอมรับในสังคมไม่แตกต่างไปกับผู้นำกิจกรรมเลย เพียงแต่ผู้นำกิจกรรมเป็นตัวหลักในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จจึงทำให้เป็นที่รู้จักและสามารถติดต่อได้ง่ายเท่านั้นเอง...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

(4) ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศ

จากการศึกษาข้อมูลทุกขุมได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีอำนาจ ชื่อเสียงและเกียรติยศ ที่เป็นแรงจูงใจภายในของตัวบุคคล และเอกสารระเบียบข้อบังคับสโมสรนักศึกษาและชุมนุมฯ ที่กำหนดให้นักกิจกรรมจะได้รับการบันทึกประวัติข้อมูลตำแหน่ง ตลอดจนได้รับเกียรติบัตร เชิดชูเกียรติแก่ผู้นำนักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนพบว่าแรงจูงใจดังกล่าว ไม่มีความสอดคล้อง และไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษา เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

“...การมีตำแหน่งบริหารชุมนุมในเอกสารทรานสคริป อาจจะดูน่าเชื่อถือในการสมัครงาน แต่เป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น เพราะการที่ตนตัดสินใจเข้ามาเป็นนักกิจกรรม ไม่ได้มองถึงการมีตำแหน่ง” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...ไม่เคยคำนึงถึงเรื่องตำแหน่งต่อท้ายชื่อ และไม่ทราบว่าเป็นใบรายงานกิจกรรมจะมีการระบุ...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...การรับตำแหน่งไม่ได้มีผลกับการมาเป็นนักกิจกรรมอย่างแน่นอน เนื่องด้วยปณิธานแรกเริ่มของการก้าวมาเป็นนักกิจกรรมคือการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำคุณประโยชน์เพื่อส่วนรวม เพื่อสังคม ไม่ได้หวังตำแหน่งที่พึงจะได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดหวัง...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

เช่นเดียวกับ นักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา ที่กล่าวว่า “...การเป็นนักกิจกรรมนั้นมาเพียงเพราะใจอยากทำ ไม่ได้มีความคิดในเรื่องตำแหน่งแต่อย่างใด...”

“...ไม่ว่าจะมีตำแหน่งด้านบริหาร คณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการ ทุกคน คือนักกิจกรรม ต้องร่วมกันทำงาน ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองถนัด จึงไม่ใช่ เหตุผลและแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...เป็นนักกิจกรรมมา 3 ปี ทุกครั้งที่ตัดสินใจลงสมัคร หรือ จัดตั้ง ชุมนุม การเลือกตำแหน่งเป็นสิ่งที่ทำในขั้นตอนเกือบสุดท้าย ปัจจัยหลักมีเพียงความ ชอบและความ สนุกเท่านั้น ส่วนอื่นๆเป็นผลพลอยได้เท่านั้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...ไม่มีผล เข้ามาด้วยความชอบ อยากมีเพื่อน และต้องการพัฒนา ตนเอง...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ เช่นเดียวกับนักกิจกรรม อีก 8 คน)

ผลจากการศึกษาข้อมูลแรงจูงใจภายใน ทั้ง 4 ประเด็น ซึ่งได้จากการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In dept Interview) ประกอบกับการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจภายใน ที่มีความสอดคล้องกัน พบว่า ความชอบส่วนบุคคล และความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง และความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นแรงจูงใจภายใน ที่นักกิจกรรมให้ความสำคัญ ในขณะที่ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศนั้น ไม่ได้จัดว่าเป็น แรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

4.1.2 แรงจูงใจภายนอก

จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจภายนอก ตัวบุคคล และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา และนักกิจกรรมนักศึกษา ที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัย จะนำเสนอ 5 ประเด็น ดังนี้

(1) นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา และนักกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้ ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยฯ ว่าเป็นแรงจูงใจใน การเป็นนักกิจกรรม พร้อมให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า นโยบายพัฒนาฯแบบขั้นบันได เป็นการจำกัดสิทธิ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เพราะแต่ละบุคคลมีเหตุปัจจัยในช่วงเวลาที่ สามารถเข้าหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน

ในขณะที่นักกิจกรรมบางส่วน ยังเห็นว่านโยบายดังกล่าวเหมาะสมต่อการพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานในการเข้าสังคม อันเป็นการเตรียมความพร้อมสู่วัยทำงาน ในอนาคต ตลอดจนเป็นการยืนยันว่านักศึกษา ทุกคนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยฯ ล้วนเป็นผู้มีทักษะพื้นฐานครบในทุกด้านที่บัณฑิตพึงมี

“...คิดว่าเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าร่วมกิจกรรม แต่ไม่ได้มีผลต่อแรงจูงใจในการเป็นสโมสรนักศึกษา...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...ไม่เกี่ยวข้อง เพราะนโยบายดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ บังคับให้เข้าร่วมกิจกรรม แต่ไม่ได้บังคับให้เป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล) ซึ่งสอดคล้องกัน นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม ที่กล่าวว่า “...ประกาศดังกล่าวอาจจะ เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม เป็นการบังคับให้เข้า ไม่ได้บังคับให้เป็นนักกิจกรรม...”

“...แนวทางกิจกรรมเสริมหลักสูตรของมหาวิทยาลัยฯ จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักที่จะเรียนรู้และวางแผน นอกจากนี้แผนกิจกรรมแบบขั้นบันได จะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะพื้นฐานได้ครบทุกด้าน...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...แนวคิดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการเตรียมพร้อมให้นักศึกษาเตรียมพร้อมสู่วัยทำงาน ทั้งด้านสังคม จิตอาสา และภาษา แต่ในทางปฏิบัติกิจกรรมที่รองรับหลักสูตรนั้นยังมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้แผนที่ประกาศไว้ต้นเทอม ไม่ได้เป็นไปตามแผน...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยฯ เป็นหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่การทำความเข้าใจค่อนข้างยาก ผู้เกี่ยวข้องควรอธิบายให้เข้าใจอย่างง่าย และกิจกรรมนั้นก็มีไม่เพียงพอและไม่หลากหลายเท่าที่ควร...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“... 100 ชั่วโมง มีความเหมาะสม กิจกรรมบังคับเลือกให้อิสระแก่นักศึกษา แต่กิจกรรมยังไม่หลากหลาย บางครั้งนักศึกษาต้องขอเข้าร่วมกับคณะอื่นๆ เนื่องจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีไม่เพียงพอต่อการเข้าร่วม...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...การแบ่งหลักเกณฑ์กิจกรรมออกเป็นด้านๆเป็นหมวดหมู่เป็นสาระแบบนี้ถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะจะได้เป็นอีกตัวช่วยหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของนักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ ทักษะต่างๆที่ไม่สามารถหาได้ในตำราเรียนหรือในห้องเรียนทำให้นักศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...ตนเองเป็นนักศึกษาที่ใช้เกณฑ์แบบเก่า แต่เท่าที่ทราบมีความเห็นว่าการกิจกรรม Y (กิจกรรมแบบขั้นบันได) เป็นการจำกัดเสรีภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา โดยไม่ควรกำหนดผู้เข้าร่วมตามชั้นปี...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

“...ถ้าเทียบกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบเก่า ถือว่ามหาวิทยาลัยฯให้เสรีภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมบังคับเลือกมากขึ้น สำหรับกิจกรรมแบบขั้นบันไดนั้น มีการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมน้อยจนเกินไป...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งหมด ควรให้นักศึกษามีอิสระในการเข้าร่วม...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

“...ในการจัดกิจกรรมบางครั้งโดยเฉพาะกิจกรรมจิตอาสาที่มีชั่วโมงกิจกรรมจำนวนมาก จึงมีนักศึกษาเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้การเข้าร่วมดังกล่าวมีเหตุผลเพียงต้องการชั่วโมงกิจกรรมเท่านั้น ผู้เข้าร่วมบางคนไม่ได้มาทำด้วยจิตสาธารณะอันแท้จริง จึงเกิดปัญหาในการทำงานบ่อยครั้ง...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...มหาวิทยาลัยฯควรปรับตัวและเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษารุ่นใหม่ ควรปล่อยอิสระโดยไม่กำหนดชั่วโมง” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...การถูกกำหนดกิจกรรม 100 ชั่วโมง ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพียงเพราะต้องเข้าให้ครบไม่ได้มีจิตใจอยากเข้าร่วมอย่างแท้จริง ทั้งนี้กิจกรรมแบบขั้นบันได โดยเฉพาะ Y3 นั้นมีกิจกรรมไม่เพียงพอ...” (นักกิจกรรมคนที่ 14, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...กิจกรรม Y ทำให้เกิดบรรทัดฐานที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันบางครั้งสามารถจัดผู้เข้าร่วมได้ครบตามจำนวนนักศึกษา สำหรับคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น มีกิจกรรม ไม่เพียงพอต่อความต้องการ...” (นักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา)

(2) นโยบายการพัฒนาการศึกษาและการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับนโยบายการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของคณะฯ และมีผลต่อแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม โดยมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การมีอาคารกิจกรรมหรือห้องปฏิบัติการสำหรับกลุ่มกิจกรรม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงาน และการพักผ่อนหรือช่วงเปลี่ยนรายวิชาจากการเรียน นอกจากนี้สิทธิ์ในการจองห้องประชุม ห้องเรียน และสิทธิ์พิเศษในการจองหอพัก รวมถึงการใช้รถจักรยานยนต์ภายในบริเวณหอพัก ล้วนเป็นแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม

“...เป็นแรงจูงใจระดับกลาง การมีอาคารสโมสรเป็นที่อาศัยระหว่างเปลี่ยนวิชาเรียน เป็นแรงจูงหนึ่งที่ทำให้อยากเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...การมีสโมสรฯไว้พักผ่อน เปลี่ยนบรรยากาศในการอ่านหนังสือ การทำ การบ้าน การดูหนังสือ การได้ใช้ยานพาหนะในหอพักและการได้จองหอพักก่อนนักศึกษาทั่วไป เป็นแรงจูงใจส่วนหนึ่งสำหรับการประกอบการตัดสินใจ...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

เช่นเดียวกับนักกิจกรรมคนที่ 5 7 8 และ 9 จากสโมสรนักศึกษา ยังให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า สโมสรนักศึกษาเปรียบเสมือนหอพัก และบ้านอีกหลังสำหรับพักผ่อน การอ่านหนังสือ และการทำกิจกรรมต่างๆ

“...การได้สิทธิ์พิเศษหลายๆอย่างจากคณะฯ ซึ่งนักศึกษาทั่วไปเข้าถึงได้ยาก เช่น การขอใช้ห้องประชุม เพื่อการประชุมแบบทางการ หรือ การขอใช้ห้องเรียนสำหรับการดูหนังสือสำหรับสมาชิกชุมนุมนั้น เป็นหนึ่งในแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมกีฬา)

“...การสนับสนุนจากคณะฯในส่วนของห้องสำหรับกลุ่มกิจกรรม เป็นแรงจูงใจ เนื่องจากตนเองเป็นนักดนตรี การมีห้องซ้อมให้ใช้งาน โดยคณะฯสามารถอนุมัติให้ใช้ในเวลาที่เหมาะสม รวมถึงการใช้เป็นสถานที่ที่พักผ่อนเวลาว่างจากการเรียน มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

อย่างไรก็ดีผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของคณะฯ และไม่ได้มีผลต่อแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม โดยเห็นว่าการสนับสนุนดังกล่าวนั้น เป็นสวัสดิการพื้นฐานของนักกิจกรรม ที่พึงได้ จึงไม่ได้นำมาเป็นแรงจูงใจในการเลือกเป็นนักกิจกรรม

นอกจากนี้นักกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสวัสดิการขั้นพื้นฐานของการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้จำแนกศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และจำแนกประเด็นการนำเสนอเป็น 2 ประเด็น คือ งบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม และสถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

(2.1) งบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม

นักกิจกรรมส่วนใหญ่เห็นว่า การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมจากคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น มีความเพียงพอต่อความต้องการในระดับที่เหมาะสม

“...การสนับสนุนงบประมาณจากทางคณะฯ ค่อนข้างเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละปี โดยบางครั้งการอนุมัติงบประมาณค่อนข้างล่าช้า จึงทำให้มีผลกระทบในบางกรณี...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมชนดนตรีสากล)

“...กลุ่มกิจกรรมจำเป็นต้องเสนอแผนการจัดกิจกรรม ทั้งปีเพื่อขอพิจารณางบประมาณจากคณะฯ จึงทำให้ทราบถึงสถานะทางการเงินของคณะฯ กลุ่มกิจกรรมจึงจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานะทางการเงิน นอกจากนั้นมีการตั้งงบประมาณในกรณีฉุกเฉินไว้ จึงมีเพียงพอต่อการใช้งานตลอดปีการศึกษา...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

เช่นเดียวกับนักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา ที่เห็นว่า “...การจัดทำแผนงบประมาณประจำปี ทำให้กลุ่มกิจกรรมสามารถเลือกจัดกิจกรรมที่เพียงพอกับงบประมาณที่จำเป็นอยู่แล้ว”

ขณะเดียวกันศึกษาบางส่วนเห็นว่าการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมจากคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น ยังไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ตลอดจนการจัดสรร

สัดส่วนงบประมาณของกลุ่มกิจกรรมนั้น ไม่มีความเหมาะสม ไม่ได้มีการสนับสนุนกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการเท่าที่ควร

“...งบประมาณสำหรับกลุ่มกิจกรรมที่เข้าร่วมการแข่งขันในด้านวิชาการค่อนข้างน้อย บางครั้งคณะฯ สนับสนุนงบประมาณได้เพียง 25% ของรายจ่าย ทำให้นักกิจกรรมต้องใช้เวลาไปกับการหาผู้สนับสนุนค่อนข้างนาน จนนำไปสู่ผลการเรียนที่ลดลง...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...คณะฯมีความต้องการให้นักศึกษาจัดกิจกรรมที่สร้าง Impact ในวงกว้าง ยกตัวอย่าง เช่น การแข่งขันหุ่นยนต์ซูโม ในสัปดาห์ ม.อ.วิชาการ แต่กลับตัดงบประมาณไปใช้จ่ายในส่วนอื่นๆ จึงทำให้เกิดปัญหาอยู่บ่อยครั้ง ...” (นักกิจกรรมคนที่ 14, ชุมนุมโรโบติกส์)

เช่นเดียวกันกับนักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ เห็นว่า “...สัดส่วนงบประมาณมักจะตกไปอยู่ในกิจกรรมรูปแบบที่ไม่มีความจำเป็น เช่น ดาวเดือน เดินพาเหรด เป็นต้น เชื่อว่างบประมาณโดยรวมแล้วมีเพียงพอ แต่การจัดสัดส่วนที่เหมาะสมถือเป็นสิ่งสำคัญกว่า...”

“...การจัดสรรงบประมาณสำหรับกลุ่มกิจกรรมที่เริ่มก่อตั้งใหม่ค่อนข้างน้อย นักกิจกรรมเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ รู้สึกไม่ได้รับการผลักดันจากคณะฯ เท่าที่ควร เชื่อว่าเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้กลุ่มกิจกรรมใหม่ๆ ในคณะฯ ไม่สามารถเกิดขึ้นมาได้ เช่น ชุมนุมสันตนาการ ชุมนุมไต้วาที เป็นต้น ...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

(2.2) สถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสำหรับจัดกิจกรรม

ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทุกคน ล้วนให้ความเห็นถึงการสนับสนุนด้านสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมภายในคณะวิศวกรรมศาสตร์ว่า ไม่เพียงพอเป็นอย่างมาก การไม่ได้รับการจัดสรรห้องสำหรับกลุ่มกิจกรรมส่งผลกระทบต่อความมุ่งมั่นและสามัคคีที่ลดลงของกลุ่มกิจกรรม นอกจากนี้การไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกด้านอุปกรณ์จากเจ้าหน้าที่ ยังส่งผลให้กิจกรรมที่จัดขึ้นเกิดความผิดพลาด

“...การที่วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ไม่มีความพร้อม ทำให้การจัดกิจกรรมบางกิจกรรมที่สำคัญเป็นหน้าตาของคณะฯ ต้องโดนลดทอนลง ส่งผลต่อแรงใจในการทำงานของนักกิจกรรมเป็นอย่างมาก..” (เจ้าหน้าที่กิจกรรมนักศึกษาคนที่ 1)

“...ด้วยข้อจำกัดของการใช้สถานที่ ทำให้ในบางกิจกรรม จึงต้องลดขนาดของกิจกรรมลงทำให้บรรยากาศโดยรวมมักจะผิดไปจากแผนงานที่วางไว้...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...สถานที่ที่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการต่อความคาดหวังกิจกรรมจึงจัดออกมาไม่ได้อย่างที่ตั้งใจ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ยังมีข้อจำกัดในการซื้อใช้งานอยู่มาก ไม่ค่อยเอื้ออำนวยให้สามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวก...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...ชุมชน โรโบติกส์ สร้างชื่อเสียงให้คณะฯและมหาวิทยาลัยฯ แต่กลับไม่มีแม้กระทั่งห้องชุมชน นักกิจกรรมพยายามร้องขอไปยังผู้บริหาร ผู้ดูแลอาคารสถานที่ แต่ก็ไม่ได้รับตามคำร้องขอ...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมชนโรโบติกส์)

เช่นเดียวกับนักกิจกรรมคนที่ 14, ชุมชนโรโบติกส์ ที่เห็นว่า “...การไม่มีห้องสำหรับกลุ่มกิจกรรม ทำให้ไม่มีสถานที่ในการรวมตัว ส่งผลให้นักกิจกรรมไม่ได้รู้สึกว่าคุณเองมีตัวตน สมาชิกในชุมชนแต่ละปีก็ลดน้อยลง...”

“...การโดนลดขนาดห้องชุมชนพัฒนาสังคม ทำให้นักกิจกรรมรู้สึกถึงการไม่สนับสนุนของคณะฯ ทั้งที่ชุมชนมีความจำเป็นต้องจัดเก็บอุปกรณ์สำหรับออกค่าย ในการประชุมสมาชิกชุมชนจึงต้องปรับเปลี่ยนจากห้องชุมชนไปยังบริเวณลานคณะฯ ซึ่งบรรยากาศไม่ได้เหมาะสมกับการประชุมแต่อย่างใด...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมชนพัฒนาสังคม)

“...สำหรับด้านสถานที่นั้นชุมชนดนตรี มีห้องสำหรับฝึกซ้อมดนตรีอยู่แล้ว ถึงแม้จะคับแคบ และทำให้รู้สึกอึดอัด แต่ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อมาก สำหรับอุปกรณ์บ่อยครั้งที่ขอใช้เครื่องเสียงจากทางคณะฯ มักจะประสบปัญหา คือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ด้านเครื่องเสียงส่งผลให้เกิดความผิดพลาดเมื่อถึงเวลาจัดกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมชนดนตรีสากล)

“...สถานที่ที่ไม่เพียงพอสำหรับรองรับกลุ่ม นักกิจกรรม ส่งผลชัดเจน คือ เมื่อสถานที่ไม่เพียงพอ เวลาการอยู่ร่วมกันในกลุ่มนั้นลดน้อยลง มีการพูดคุยกันซึ่งหน้า น้อยลง จึงส่งผลต่อเสถียรภาพและความสามัคคีของกลุ่มกิจกรรม ตามที่เคยเกิดขึ้นในกรณีชุมนุมคนตรีไทย ที่คณะฯลดขนาดห้องจนปัจจุบัน ชุมนุมคนตรีไทยได้หายไปจากคณะฯ” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...ข้อจำกัดเล็กน้อยบางอย่างนั้น ส่งผลกระทบต่อกำลังใจในการทำงานของนักกิจกรรมเป็นอย่างมาก เช่น การขอเปิดประตูในกรณีฉุกเฉิน (ไม่ได้ขออนุญาตไว้ล่วงหน้า) เพื่อแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า กลับไม่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบางท่าน ไร้ซึ่งความยืดหยุ่นใดๆ...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ของคณะฯนั้นไม่พร้อมใช้งานในความเป็นจริงแล้วคณะฯมีอุปกรณ์ใหม่ที่สามารถใช้งานได้ดี แต่มักจะให้ใช้เฉพาะบุคลากร โดยอุปกรณ์เก่าที่ไม่มีคุณภาพจะให้นักศึกษาใช้...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา)

“...ชุมนุมดาวเทียมถือเป็นชุมนุมใหม่มีความเข้าใจถึงสถานที่ที่จำกัดของคณะฯ แต่ในอนาคตอยากให้คณะพิจารณาจัดสรรห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์เพื่อดึงดูดนักศึกษาที่จะเข้าร่วมเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมดาวเทียม)

“...ผิดหวังเป็นอย่างมากเนื่องจากคณะฯเคยรับปากจะจัดสรรห้องให้ชุมนุม แต่ปัจจุบันกลับนำห้องไปให้เช่า และเก็บของ คณะฯควรสนับสนุนสวัสดิการเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษามากกว่านี้...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมกีฬา)

(3) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

จากการสัมภาษณ์นักกิจกรรม ทุกคนให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม และจูงใจให้เป็นนักกิจกรรม เนื่องจากการมีสังคมที่มีความชอบ และสนใจในกิจกรรมเหมือนกัน ทำให้การทำกิจกรรมเป็นไปด้วยความสุข ความสนุก ตลอดจนเป็นการสร้างเครือข่ายนักกิจกรรมต่อไป

“...กลุ่มเพื่อนมีผลกระทบต่อการเลือกที่จะเป็นนักกิจกรรม เพราะจุดเริ่มต้นส่วนใหญ่นอกจากความชอบส่วนตัวแล้ว ก็อยู่ที่กลุ่มเพื่อนที่ใช้ชีวิตด้วยกันตลอด

การศึกษา กล่าวคือ หากเพื่อนคนใดคนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้มีโอกาที่อีกคนจะเข้ามาเป็นนักกิจกรรมด้วย...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...มีผล เนื่องจากคณะฯ ไม่ได้เป็นการรับสมัครแบบคัดเลือกจากอาจารย์ ทำให้นักกิจกรรมส่วนมากจะมาจากการรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อน...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...กลุ่มเพื่อนมีผลต่อการเป็นนักกิจกรรมอย่างแน่นอน กลุ่มเพื่อนนั้นคือ Connection ที่ดีของการทำกิจกรรม หรือเป็นนักกิจกรรม เราไม่สามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตัวคนเดียว นักกิจกรรมต้องการทีม ต้องการกำลังกายและสมองในการทำงาน...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...ถ้ามีเพื่อนที่ชอบทำกิจกรรมเหมือนกันก็จะชักชวนกันง่ายและเข้าใจซึ่งกันและกัน ได้มากกว่าเพื่อนที่ไม่ชอบทำกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

“...จุดเริ่มต้นการเข้าสู่วงการกิจกรรมของตน ลำดับที่ 2 รองจากความชอบส่วนตัวนั้นมาจากเข้าร่วมตามกลุ่มเพื่อนใหม่ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 การมีกลุ่มเพื่อนเป็นนักกิจกรรมด้วยจะทำให้บรรยากาศในการทำกิจกรรมสนุกขึ้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย คือ การต้องปรับตัวเข้าหาเพื่อนกลุ่มใหม่ โดยมากจะรู้จักผ่านทางกิจกรรมที่ชักชวนกันปากต่อปาก...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...ได้รับการชักชวนจากเพื่อนให้มาเป็นผู้นำกิจกรรม จึงทำให้มีความกล้าที่จะลงสมัครเลือกตั้งสโมสรนักศึกษา เชื่อว่ายังไงเข้ามาแล้วเพื่อนก็จะไม่ทิ้งกันระหว่างทางแน่นอน จึงง่ายต่อการตัดสินใจ...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา)

(4) ความต้องการของผู้ประกอบการ

จากข้อมูลของหน่วยพัฒนาวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่าคณะฯ ได้ทำข้อตกลงร่วมกับบริษัทในทุกสาขาวิชาที่ครอบคลุมตามหลักสูตร สำหรับการแลกเปลี่ยนนักศึกษาฝึกงาน สหกิจ และการรับนักศึกษาที่มีเงื่อนไขตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการเข้า

ทำงานรวมถึงข้อมูลเอกสาร โครงการตลาดงานด้านวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นโครงการที่เชิญผู้ประกอบการในทุกสาขาวิชามาเปิดรับสมัครงานภายในคณะฯ

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยทุกคนล้วนเห็นว่าการเป็นนักกิจกรรม มีผลต่อการรับสมัครเข้าทำงานในอนาคต โดยองค์กรพิจารณาควบคู่กับผลการเรียน ซึ่งหากผลการเรียนอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ จึงจะพิจารณาถึงการทำกิจกรรมระหว่างศึกษา เพราะอย่างน้อยที่สุดนักกิจกรรมจะมีทักษะทางสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่เกิดปัญหา อันจะเป็นผลดีแก่สภาพแวดล้อม สภาพสังคมภายในองค์กร และองค์กรจะสามารถขับเคลื่อนไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพจากความสามัคคี ปัจจัยดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเป็นนักกิจกรรม

“...เชื่อว่าผลแค่ระดับกลาง ถึงแม้มีตำแหน่งเป็นนักกิจกรรมมาตลอด การศึกษา แต่ผลการเรียนแย่ บริษัทก็ไม่น่าจะพิจารณา” (นักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา)

“...ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละบริษัท โดยส่วนตัวเชื่อว่าหากเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับใกล้เคียงกันกับคู่แข่ง บริษัทจะเลือกนักกิจกรรมก่อน เนื่องจากผ่านการฝึกทักษะต่างๆ เช่น การวางแผน การประสานงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ ในเบื้องต้นมาแล้ว...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้มองทักษะแค่วิชาชีพ การที่จะรับคนงานเข้ามาสักคนหนึ่ง จะต้องมิตักษะการอยู่ในสังคม เพื่อให้การทำงานในองค์กรได้มีความราบรื่นทั้งเรื่องงานและสังคมในองค์กร ซึ่งทักษะในส่วนนี้ล้วนเป็นทักษะพื้นฐานที่ล้วนติดตัวมาจากการเป็นนักกิจกรรมหรือการทำกิจกรรมทั้งสิ้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...คงไม่อาจจะฟันธงได้ว่ามีผลมากหรือน้อย แต่มั่นใจว่านักกิจกรรมได้ผ่านการพัฒนาทักษะทางสังคม พร้อมทั้งจะเข้าสู่วัยทำงานได้อย่างเต็มภาคภูมิ และคิดว่าองค์กรจะรับบุคลากรที่เป็นมิตร สามารถเข้ากับผู้อื่นได้...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...ขึ้นอยู่กับลักษณะงานว่าจะเน้นด้านวิชาการหรือไม่ ส่วนตัวตั้งใจจะเลือกสายงาน Sale Engineer และคิดว่าตนเองมีความพร้อมด้านทักษะสังคม การสื่อสาร เจรจา ประสานงาน และอื่นๆ ล้วนหล่อหลอมมาจากการเป็นนักกิจกรรมตลอด 4 ปี และมั่นใจว่าบริษัทจะเชื่อมั่นในศักยภาพทักษะของตนเอง...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมสอนให้เราทำงานเป็น บริษัทต้องการคนทำงานเป็น...”
(นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรมักศึกษา)

“...การเป็นนักกิจกรรมทำให้เรามี Soft Skills และทักษะสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ทุกองค์กรต้องการบุคลากรเช่นนี้ในการพัฒนาองค์กร...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

“...ทุกองค์กรไม่ได้ต้องการเพียงคนเก่ง แต่ต้องการคนที่ทำงานเป็น และอยู่ร่วมสังคมในองค์กรได้ ซึ่งทั้งหมดหาได้จากนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรมักศึกษา)

“...เชื่อว่าบริษัทจะเลือกบุคคลที่มีจิตสาธารณะ ทำงานเป็น เข้ากับผู้อื่นได้ มากกว่าพิจารณาเรื่องผลการเรียน...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรมักศึกษา)

“...การสร้างหุ่นยนต์ไปเข้าแข่งระดับประเทศหลายต่อหลายครั้ง สามารถนำมาเป็นจุดขายได้ กล่าวคือ เมื่อถึงเวลาการสัมภาษณ์งานคิดว่า ผลงานที่เคยทำสมัยเรียนจะมีน้ำหนักกว่าคำพูดลอยๆที่บอกว่าตนเองทำได้...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...นักกิจกรรมคือนักบริหาร อย่างน้อยที่สุดก็สามารถบริหารเวลาเรียนและเวลาช่วยเหลือสังคมผ่านกิจกรรม จนเรียนจบมาได้ นั่นก็ถือเป็นการการันตี ถึงความสามารถที่เหนือจากนักศึกษาทั่วไป อย่างไรก็ตามที่กล่าวมาข้างต้น คือ สิ่งที่พิจารณาหลังจากผลการเรียน...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...ความรู้ความสามารถฝึกได้หลังจากเข้าอยู่ในบริษัท และสิ่งที่สำคัญกว่าคือ จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้หรือไม่ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดนักกิจกรรมก็ได้พิสูจน์ในเบื้องต้นแล้ว หลังจากนั้นก็ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของประธานบริษัท...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...มีหลากหลายบริษัทที่ต้องการนักศึกษาที่เป็นนักกิจกรรม แม้จะไม่ได้ระบุไว้ในประกาศรับสมัคร แต่จากการที่เคยติดต่อประสานงานกับบริษัทที่ขอให้ประกาศรับสมัครเข้าทำงาน พบว่าบริษัทต้องการคนที่มีอรรถาศัยดี เข้ากับผู้อื่นได้ และจะพิจารณาจากการทำกิจกรรม

ในกรณีที่มีผู้สมัครมีความสามารถใกล้เคียงกัน เพราะความรู้สามารถฝึกกันได้ และการเข้าสังคมเป็นเรื่องยากที่จะฝึก...” (เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษาคนที่ 1)

(5) รูปแบบของกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม และเห็นว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ และส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม นำไปสู่การเป็นนักกิจกรรมในอนาคต โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

(5.1) รูปแบบกิจกรรม

กิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ และสร้างสรรค์ จะเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรม

(5.2) วันและเวลาที่เหมาะสม

กิจกรรมที่กำหนดวันจัดอย่างเหมาะสม ไม่จัดในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการสอบ และเวลาจัดกิจกรรมต้องไม่ยาวนานเกินความจำเป็น

(5.3) สถานที่

เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเลือกเข้าร่วม สถานที่จัดกิจกรรมที่มีเครื่องปรับอากาศ หรือ มีระบบการถ่ายเทอากาศเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วม

(5.4) การประชาสัมพันธ์

สื่อประชาสัมพันธ์ความทันสมัยของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความน่าสนใจ สั้นกระชับเข้าใจง่ายถึงหลักการเหตุผลของกิจกรรม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม

(5.5) ชั่วโมงกิจกรรม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เหน้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะต้องผ่าน ชั่วโมงการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 100 ชั่วโมง ชั่วโมงกิจกรรมจึงถือเป็นแรงจูงใจสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม

(5.6) วิธีการสื่อสาร แลบรรยากาศภายในกิจกรรม

ความประทับใจในกิจกรรมที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เข้าร่วม กล่าวคือ หากบรรยากาศในกิจกรรมเต็มไปด้วยความอบอุ่น การพูดคุยที่ตรงไปตรงมา และการสื่อสารที่สะท้อนถึงความห่วงใย ระหว่างรุ่นพี่ที่จัดกิจกรรมต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม จะก่อให้เกิดความประทับใจสำหรับนักศึกษา และเกิดแรงบันดาลใจ ในการเป็นนักกิจกรรมในอนาคต นอกจากนั้นยังมีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และรุ่นพี่ที่เล่าต่อกันมาสู่รุ่นน้อง ยังมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมอีกด้วย

“...ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมโดยพิจารณาจากรูปแบบกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ วันเวลาที่ไม่ว่างเกินไปกับช่วงสอบ ผู้เข้าร่วมไม่มากจนเกินไป รุ่นพี่ที่จัดมีความเป็นกันเอง พุดคุยสนุกสนาน และเป็นกิจกรรมที่มีชั่วโมงกิจกรรมสอดคล้องกับกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...เวลาที่ว่างจากการเรียนจะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่น่าสนใจ...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...แรงจูงใจที่ทำให้อยากเข้าร่วมกิจกรรม คือ รูปแบบหัวข้อกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ อธิบายที่ดีของพี่ๆสตาฟ อีกทั้งด้วยระยะเวลาระหว่างศึกษาในคณะฯ ได้ถูกจำกัดด้วยเรื่องของระยะเวลาตามหลักสูตรที่เรียน ดังนั้นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างทางของการเรียนนั้นคือสิ่งที่ควรเก็บเพื่อเป็นประสบการณ์ระหว่างที่เป็นนักศึกษาอยู่ ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยส่วนตัวเป็นนักศึกษาที่ทำกิจกรรมมา...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...ในส่วนรูปแบบกิจกรรม ส่วนตัวแล้วไม่ได้นำมาเป็นประเด็นมาก ขอเพียงสมเหตุสมผล กระชับ เป็นกิจกรรมที่ไม่น่าเบื่อก็เพียงพอแล้ว และบรรยากาศที่อบอุ่นก็เพียงพอแล้ว...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมชนพัฒนาสังคม)

“...การพุดคุย ดูแลของพี่สตาฟ มีส่วนสำคัญต่อทัศนคติที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรม หากผู้เข้าร่วมเยอะเกินไป จนทำให้พี่สตาฟไม่สามารถดูแลผู้เข้าร่วมได้เพียงพอ ก็จะทำให้ภาพรวมของกิจกรรมน่าเบื่อ...” (นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรนักศึกษา)

“...ความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชียร์เป็นครั้งแรก ที่จัดโดยสโมสรฯ ร่วมกับพี่สตาฟจากทุกสาขาวิชา มีบรรยากาศความเป็นครอบครัว เปิดใจ พุดคุยราวกับเป็นคนในครอบครัว เป็นส่วนสำคัญมาก ส่วนตัวแล้วเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำตามแบบอย่างรุ่นพี่...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา)

“...การเล่ากันมาแบบปากต่อปากจากรุ่นพี่ที่รู้ๆ ทำให้สามารถเลือกและตัดสินใจเข้าหรือไม่เข้าในบางกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

“...เลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากรูปแบบ ตนเองชื่นชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะ การช่วยเหลือสังคม จึงมองหากิจกรรมลักษณะนี้ และได้ทำความรู้จักชุมนุมพัฒนาสังคม ได้รู้จักพี่ๆ ที่พูดคุยกันแล้วอบอุ่น คอยไถ่ถาม ดูแลห่วงใย ถือเป็นเรื่องเกินคาดหมายมากสำหรับการทำกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...นอกจากกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีแล้ว กิจกรรมที่เลือกเข้าร่วมก็จะเลือกรูปแบบในเชิงสันตนาการ เพราะได้ผ่อนคลายมากกว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาการ...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

จากการสัมภาษณ์นักกิจกรรมยังพบประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมในกรณีนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ คือ ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีเหตุผลในการเลือกจะเป็นนักกิจกรรม มาจากความต้องการที่จะเข้าสังคม และกลุ่มเพื่อนใหม่ๆ ในสังคมมหาวิทยาลัย เนื่องจากตนเองไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงไม่มีกลุ่มเพื่อนที่สนิทสนม การเข้าร่วมกิจกรรมจึงเป็นช่องทางหนึ่งในการแสวงหากลุ่มเพื่อนที่มีความชอบความสนใจที่คล้ายคลึงกัน ตลอดจนการใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนให้เป็นประโยชน์

“...การเป็นคนนอกพื้นที่ทำให้รู้สึกเหมือนกับได้เริ่มชีวิตใหม่ เพื่อที่เคยศึกษาด้วยกันตอนมัธยมปลาย ต่างแยกย้ายไปตามทางของตัวเอง คนที่อยู่ใน ม.อ. เหมือนกัน ก็อยู่ต่างคณะ โอกาสพบปะกันก็ค่อนข้างน้อย จึงคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมจึงเป็น โอกาสดีที่จะได้ประสบการณ์ใหม่ๆ เข้าสังคมใหม่ๆ และเป็นสังคมที่จะต้องอยู่ร่วมกัน ไปจนจบการศึกษา...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

“...การเข้าศึกษาในช่วงแรกค่อนข้างปรับตัวยาก เนื่องจากตนเองไม่ค่อยมีความกล้าที่จะเริ่มต้นในการผูกมิตรกับผู้อื่นๆ จึงตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมเพราะเป็นหนทางหนึ่งในการได้พบเพื่อนใหม่ๆ ที่มีความชอบเหมือนกัน...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...เวลาว่างจากการเรียน รู้สึกเหมือนตนเองตัวคนเดียว กิจกรรมจึงเป็นทางออกที่ดี ที่จะได้เจอเพื่อนใหม่ ทั้งภายในคณะและต่างคณะ เพราะการมีเครือข่ายกลุ่มเพื่อน ย่อมดีกว่าตัวคนเดียว...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...เมื่อก่อนเคยมีกลุ่มเพื่อนที่ร่วมเล่นดนตรี และทำกิจกรรมต่างๆด้วยกัน แต่เมื่อเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ต่างคนก็ต่างไปเรียนต่างที่กัน คนจึงเริ่มมองหาชุมนุมดนตรีของคณะฯ เพราะอยากเล่นดนตรี และทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ ที่มีใจรักในเสียงดนตรีเหมือนกัน...” (นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...เพื่อนที่เป็นคนอำเภอหาดใหญ่ หลังเลิกเรียนก็มีกลุ่มเพื่อนและสถานที่ที่ไปพักผ่อนกัน แต่ตนเองมาจากต่างจังหวัด จึงไม่มีสถานที่รู้จักให้ไปมากนักนอกจากหอพัก และลานคณะฯ จึงเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อหากกลุ่มเพื่อนใหม่ๆ...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...ตนเองมาจากนครศรีฯ ซึ่งมีเพื่อนที่มาเรียนในมหาวิทยาลัยฯด้วยกันพอสมควรแต่ก็ต่างคณะกัน และด้วยตนเองเป็นนักฟุตบอลจึงอยากแลกเปลี่ยนทักษะกันเพื่อนๆ ที่มาจากต่างภูมิภาคกันออกไป ปัจจุบันจึงกลายมาเป็นชุมนุม...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมกีฬา)
โดยผู้วิจัยได้สรุปจำนวนนักกิจกรรมตามภูมิลำเนาได้ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนนักกิจกรรมแยกตามภูมิลำเนา ในพื้นที่ อำเภอหาดใหญ่

กลุ่มกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรม	ภูมิลำเนา ในพื้นที่ อำเภอหาดใหญ่
สโมสรนักศึกษา	35 คน	5 คน
ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรม ยานยนต์	20 คน	5 คน
ชุมนุมโรโบติกส์	7 คน	2 คน
ชุมนุมดาวเทียม	22 คน	2 คน
ชุมนุมวิชาการ	5 คน	0 คน
ชุมนุมพัฒนาสังคม	15 คน	0 คน
ชุมนุมดนตรีสากล	15 คน	2 คน
ชุมนุมกีฬา	20 คน	2 คน
รวมทั้งสิ้น	139 คน	18 คน (คิดเป็น 13%)

ตาราง 4.2 จำนวนนักกิจกรรมแยกตามภูมิฐานะ ในพื้นที่ จังหวัดสงขลา

กลุ่มกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรม	ภูมิฐานะ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา
สโมสรนักศึกษา	35 คน	8 คน
ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรม ยานยนต์	20 คน	8 คน
ชุมนุมโรโบติกส์	7 คน	2 คน
ชุมนุมดาวเทียม	22 คน	10 คน
ชุมนุมวิชาการ	5 คน	3 คน
ชุมนุมพัฒนาสังคม	15 คน	6 คน
ชุมนุมดนตรีสากล	15 คน	2 คน
ชุมนุมกีฬา	20 คน	7 คน
รวมทั้งสิ้น	139 คน	46 คน (คิดเป็น 33%)

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า เกินกว่าครึ่งของผู้ให้ข้อมูลหลัก กล่าวถึงบรรยากาศภายในกิจกรรม ที่เป็นแรงจูงใจให้แก่นักกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมในช่วงแรกที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นผู้เข้าร่วม เนื่องจากการจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบที่เหมาะสมทั้งด้านช่วงเวลา สถานที่ และอัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้จัดและผู้เข้าร่วม ที่เหมาะสม ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกได้ถึง การได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ทั่วถึงจากนักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นผู้จัด ปัจจัยดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งความอบอุ่นภายในกิจกรรม และผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความประทับใจ ตั้งแต่ครั้งแรกที่เข้าร่วมกิจกรรมในรั้วมหาวิทยาลัยฯ ตลอดจนเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรม และพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักกิจกรรม เพื่อส่งต่อความรู้สึกดังกล่าวจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป

“...กิจกรรมที่มีความเหมาะสมผล กระชับ เป็นกิจกรรมที่ไม่น่าเบื่อ และบรรยากาศที่อบอุ่นก็เพียงพอแล้ว เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรม และอยากเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...การดูแลของพี่สตีฟ มีส่วนสำคัญที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าหากผู้เข้าร่วมเยอะเกินไป จนทำพี่สตีฟไม่สามารถดูแลผู้เข้าร่วมได้เพียงพอก็จะทำให้ภาพรวมของกิจกรรมไม่น่าสนใจ...” (นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรนักศึกษา)

“...ความประทับใจในการเข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชียร์เป็นครั้งแรก ที่จัดโดยสโมสรฯ ร่วมกับพี่สตีฟจากทุกสาขาวิชา มีบรรยากาศความเป็นครอบครัว เป็นส่วนสำคัญมาก ส่วนตัวแล้วเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำตามแบบอย่างรุ่นพี่...” (นักกิจกรรมคนที่ 9, สโมสรนักศึกษา)

“..มีข้อมูลหนึ่งที่ค่อนข้างชัดเจน คือ ในแต่ละปีสมาชิกสโมสรฯส่วนหนึ่ง จะมาจากนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม “ค่ายหล่อว้เกียร์” (เป็นกิจกรรมนักเรียนมัธยมปลาย ทดลองเรียนวิชาเกี่ยวกับวิศวกรรม เป็นเวลา 7 วัน พร้อมมีกิจกรรมละลายพฤติกรรม และสร้างความสัมพันธ์ ต่างๆ) โดยกิจกรรมดังกล่าว มีจำนวนสตีฟที่เป็นพี่เลี้ยงค่อนข้างเยอะ โดยเฉลี่ยคือ พี่ 1 คน ต่อผู้ร่วมโครงการ 2-3 คน และเป็นกิจกรรมที่มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง จึงอนุมานได้ว่า รูปแบบ และบรรยากาศในกิจกรรม มีผลต่อการนำกิจกรรม...” (เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษาคนที่ 1)

ผลจากการศึกษาข้อมูลแรงจูงใจภายนอก ทั้ง 5 ประเด็น พบว่า นโยบายและการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยที่จูงใจแวดล้อมที่จูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม ในขณะที่นโยบายและการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม

4.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเป็นนักกิจกรรม

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักกิจกรรม ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ให้นักศึกษาไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ ว่ารูปแบบกิจกรรม และรายละเอียดการดำเนินงาน เช่น วันเวลาสถานที่ จำนวนผู้เข้าร่วม การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนความน่าเชื่อถือของผู้จัด มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจในการเลือกที่จะเข้าหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

(1) **รูปแบบกิจกรรม** การจัดกิจกรรมในรูปแบบเดิมทุกปี ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความตื่นเต้นและความท้าทายใดๆ โดยเฉพาะกิจกรรมพิธีการ และกิจกรรมบังคับ

“...รูปแบบกิจกรรมที่ไม่น่าสนใจ ใช้เวลานานเกินความจำเป็น กิจกรรมการบังคับ รวมถึงเครดิตผู้จัดกิจกรรม เช่น เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่กลุ่มกิจกรรมกลุ่มหนึ่งจัด และเกิดความรู้สึกไม่ประทับใจ จำนวนผู้เข้าร่วมมีส่วนในการตัดสินใจ เพราะหากมากเกินไปทำให้รู้สึกไม่ทั่วถึง...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมเป็นรูปแบบเดิมๆ ไม่มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาให้น่าสนใจขึ้น และช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมทำให้ความน่าสนใจที่จะเข้าร่วมลดลง...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมบางรูปแบบ ทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจว่าจัดแล้วเกิดประโยชน์อะไรกับใคร ทำให้ไม่มีเหตุผลมากพอที่จะเข้าร่วม...” (นักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา)

“...มักจะมีรุ่นพี่ที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม มาบอกล่วงหน้าว่า กิจกรรมนี้จะเกิดอะไรขึ้น บางครั้งทำให้ความตื่นเต้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมหายไป...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมที่มีรูปแบบซ้ำซาก น่าเบื่อ และกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมบังคับ มักจะใช้เวลานาน และนัดก่อนเวลาเริ่มเกิน 30 นาที เช่น ไหว้ครู เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมที่ใช้รูปแบบพิธีการนั้น มีเยอะจนเกินไป เช่น มอบไทด์ มอบหัวเข็มขัด มอบเกียรติ ใช้เวลานานจนเกินไป ควรจัดในวันเดียวกัน ...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมนุมการออกแบบฯ)

(2) ช่วงเวลาและสถานที่ การจัดกิจกรรมในวันและเวลาใกล้เคียงกับช่วงการสอบวัดผลของนักศึกษา และสถานที่ที่ไม่มีระบบการระบายอากาศที่ดี ไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ล้วนเป็นเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรม

“...สถานที่ของคณะฯไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมใหญ่ ห้องที่ใหญ่ที่สุดมีความจุประมาณ 300 คน แต่นักศึกษาต่อ 1 ชั้นปี มีมากถึง 600 คน ...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...กลุ่มกิจกรรมบางกลุ่ม (กรู๊ป) มักจะใช้โอกาสช่วงใกล้สอบที่นักศึกษาส่วนใหญ่ว่างจากกิจกรรมอื่นๆ บังคับกดดันให้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้หลายคนเกิดทัศนคติในด้านลบกับกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรนักศึกษา)

“...บางครั้งกิจกรรมมีความไม่ชัดเจน เช่น เวลา สถานที่ รวมถึงรูปแบบของกิจกรรมมีส่วนเป็นอย่างมาก ที่ตัดสินใจไม่เข้าร่วมกิจกรรม ...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...กิจกรรมที่ไม่ชอบอย่างยิ่ง คือกิจกรรมที่นานเกินความจำเป็น บางครั้งไม่ทราบว่าตั้งใจใช้เวลานาน หรือ เกิดความผิดพลาด...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมชุมดาวเทียม)

(3) จำนวนผู้เข้าร่วม การประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการที่มีจำนวนน้อยและมีการแข่งขันในการสมัครสูง ทำให้นักศึกษารู้สึกไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม และเสียโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ นอกจากนั้นกิจกรรมที่มีการประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมเยอะจนเกินกว่าสถานที่ และจำนวนผู้เข้าร่วมไม่เหมาะสมกับการดูแลของผู้จัด ส่งผลโดยตรงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

“...ข้อจำกัดของการเข้าร่วมกิจกรรม ในบางกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจมาก แต่ถูกจำกัดด้วยจำนวนคน ระดับชั้นปีที่สามารถเข้าร่วมได้ หรือเวลาที่สามารถเข้าร่วม ที่ไม่สามารถยืดหยุ่นได้ เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...การดูแลของพี่สตาฟ มีส่วนสำคัญที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าหากผู้เข้าร่วมเยอะเกินไป จนทำพี่สตาฟไม่สามารถดูแลผู้เข้าร่วมได้เพียงพอก็จะทำให้ภาพรวมของกิจกรรมน่าเบื่อ...” (นักกิจกรรมคนที่ 7, สโมสรนักศึกษา)

(4) การประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่ไม่น่าสนใจ ไม่ทันสมัย ไม่สามารถดึงดูดใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมได้ นอกจากนั้นการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ มีน้อยจนเกินไป ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความไม่ตั้งใจเต็มที่ของผู้จัด ทำให้นักศึกษาไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

“...การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง ไม่ดึงดูด หรือ ทำให้มีอาคาร ตื่นเต้นก็เป็นอีกเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาไม่ยอมเข้าร่วมครับ...”(นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรร นักศึกษา)

“...ช่องทางการประชาสัมพันธ์มีน้อยจนเกินไป เกิดความรู้สึกว่า เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เกิดมาจากความต้องการจัดอย่างเต็มที่ของกลุ่มกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 14, ชุมนุมโรโบติกส์)

“...กิจกรรมของบางหน่วยงานในคณะฯ (ไม่ได้จัดโดยนักศึกษา) ใช้โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ที่ไม่ดึงดูด มีเพียงรูปภาพพื้นหลัง และข้อความตัวอักษรจำนวนมาก ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนตัวคิดว่าควรใช้ INFO Graphic มาใช้ในการ ประสัมพันธ์ให้มากขึ้น...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล) เช่นเดียวกัน นักกิจกรรมคนที่ 12, ชุมนุมดนตรีสากล กล่าวว่า “...ในส่วนกิจกรรมที่จัดโดยนักกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ค่อนข้าง ดี แต่ในส่วนคณะฯ สื่อประชาสัมพันธ์ที่ออกมาไม่ได้ทำให้เกิดความรู้สึกอยากอ่านด้วยซ้ำ...”

(5) **ความน่าเชื่อถือของผู้จัด** ความน่าเชื่อถือของกลุ่มกิจกรรม เป็นอีก ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเลือกที่จะเข้า หรือ ไม่เข้าร่วม กิจกรรมที่กลุ่มนั้นๆจัด เนื่องจากการเข้า กิจกรรมในครั้งก่อนๆ ที่ไม่เกิดความประทับใจ

“...ก่อนเป็นนักกิจกรรมเคยรู้สึกผิดหวังกับกิจกรรมไหว้ครู ที่จัด โดยสโมสรรฯ มีการนัดก่อนเวลาถึง 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นเพื่อนนักศึกษาหลายคน เลือกที่จะปฏิเสธ การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยสโมสรรอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...กิจกรรมของคณะฯ เป็นกิจกรรมที่ทางนักกิจกรรมคิดกันเอง โดยอาจารย์ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องทำให้บางครั้ง เมื่ออธิบายนักศึกษาไปอาจจะทำให้ไม่หนักแน่นพอ เพราะนักกิจกรรม ก็เป็นนักศึกษาเหมือนกัน ถ้ามีอาจารย์เข้ามาเกี่ยวข้องบ้างอาจจะทำให้นักศึกษา ต่างๆอาจจะเข้าร่วมกิจกรรมได้ไม่ยากก็เป็นไปได้...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรรนักศึกษา)

4.3 แนวทางการพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

ข้อมูลจากแผนกลยุทธ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มุ่งสร้างวิศวกรที่มีทัศนคติที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรู้และทักษะระดับสากล โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา นักศึกษาตั้งแต่การกำหนดจำนวนนักศึกษาแรกเข้าให้เป็นไปตามแผน และมีคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนพร้อมสร้างระบบการเตรียมพร้อมให้นักศึกษามีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ และสำเร็จ การศึกษาตามแผน ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสื่อสาร การทำงานเป็นทีมและการสร้างนวัตกรรม

โดยหน่วยกิจการนักศึกษา กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นหน่วยงานที่พัฒนานักศึกษาด้านทักษะสังคม รับผิดชอบในการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบัณฑิตที่ พึ่งประสงค์ จัดการบริการ และสวัสดิการที่ดี เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมคุณภาพชีวิต แก่นักศึกษา พัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านร่างกาย จิตใจ ทัศนคติ และสติปัญญา โดยส่งเสริม กิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน (ข้อมูลจากนโยบายการ พัฒนานักศึกษาผ่านกิจกรรม 4 ด้าน) ดังนี้

(1) ด้านวิชาการและวิชาชีพ : พัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการแก่นักศึกษา ให้เป็น เลิศทางวิชาการ วิชาชีพ ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ ที่มีการนำ ความรู้ทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการแข่งขัน เช่น การแข่งขันรถฟอร์มูล่า การแข่งขันหุ่นยนต์ ระดับอุดมศึกษา ที่นำความรู้ด้านวิศวกรรมเครื่องกล คอมพิวเตอร์ และอื่นๆ มาประยุกต์ใช้

(2) ด้านสุนทรียศาสตร์ : พัฒนาสุนทรียศาสตร์ เช่น ศิลปะ ดนตรี และความคิด สร้างสรรค์ให้นักศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดจิตใจ อ่อนโยน ตลอดจนรู้จักนำสุนทรียศาสตร์ไปใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

(3) ด้านการพัฒนาสุขภาพ : พัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย และน้ำใจนักกีฬา เช่น การจัดการกีฬาสามัคคี กีฬาน้องใหม่ ฟุตบอลประเพณี (ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน)

(4) ด้านจิตสาธารณะ : พัฒนาทัศนคติเชิงบวก ด้านการมีจิตสาธารณะ และการ รับผิดชอบต่อสังคม เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา และการช่วยเหลือสังคมเมื่อเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น

เพื่อการพัฒนาดังกล่าว คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษารวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาการเรียนรู้ทักษะตามด้านต่างๆ ที่นักศึกษาสนใจ ซึ่งกลุ่มกิจกรรมที่จัดตั้ง จะต้องมิวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดให้มีอาจารย์หรือบุคลากรเป็น ที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรมนักศึกษา พร้อมจัดสรรสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้แก่ กลุ่มกิจกรรม เช่น ห้องสำหรับกลุ่มกิจกรรม(สำหรับบางกลุ่มกิจกรรม) การให้บริการห้องเรียน

และห้องประชุมสำหรับจัดกิจกรรม บริการด้านยานพาหนะ สิทธิการจูงหอพักนักกิจกรรม สิทธิการใช้รถจักรยานยนต์ภายในเขตหอพัก โดยปัจจุบันมีจำนวน 9 กลุ่มกิจกรรม ดังนี้

ตาราง 4.3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กลุ่มกิจกรรม	งบประมาณ	ห้องปฏิบัติงาน	จำนวนสมาชิก	ประเภทของกลุ่มกิจกรรม
สโมสรนักศึกษา	300,000	✓	35 คน	ทุกด้าน
ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์	300,000	✓	20 คน	ด้านวิชาการ
ชุมนุมโรโบติกส์	80,000	✗	7 คน	ด้านวิชาการ
ชุมนุมดาวเทียม	15,000	✗	21 คน	ด้านวิชาการ
ชุมนุมวิชาการ	15,000	✗	15 คน	ด้านวิชาการ
ชุมนุมพัฒนาสังคม	80,000	✓	15 คน	ด้านจิตสาธารณะ
ชุมนุมดนตรีสากล	30,000	✓	16 คน	ด้านสุนทรียศาสตร์
ชุมนุมกีฬา	30,000	✗	20 คน	ด้านพัฒนาสุขภาพ

โดยสโมสรนักศึกษา ถือเป็นกลุ่มกิจกรรมหลัก ที่มีหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในทุกด้าน ตั้งแต่กิจกรรมรับน้องประชุมเชียร์ กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด อีกทั้งยังเปรียบเสมือนพี่เลี้ยงที่คอยแนะแนวทางการใช้ชีวิต ความเป็นอยู่ภายในรั้วมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กล่าวคือ เป็นกลุ่มกิจกรรมหลักที่จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาทั้งคณะฯ และเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านตามความสนใจของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์จึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาก่อตั้งชุมนุมนักศึกษา โดยให้นักศึกษาสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมเพื่อพัฒนาทักษะที่ตนเองมีความถนัดและสนใจเป็นพิเศษ

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา และนักกิจกรรม ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

(1) การปรับโครงสร้างการบริหารและบทบาทของผู้บริหาร

ตามข้อมูลจากเว็บไซต์คณะฯ พบว่าหนึ่งในคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ในการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งมีรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นประธาน และมีคณาจารย์จากทุกสาขาวิชาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จัดการประชุมเป็นประจำทุกเดือน ทั้งนี้ยังข้อกำหนดให้คณะกรรมการต้องมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรม และในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบในวงกว้าง และกิจกรรมที่จะต้องใช้งบประมาณในการจัดเกิน 50,000 บาท รวมถึงกิจกรรมด้านวิชาการที่จะต้องเป็นตัวแทนคณะฯ เดินทางไปแข่งขันในรายการต่างๆ ตัวแทนกลุ่มกิจกรรมจะต้องมาเสนอโครงการในที่ประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการก่อนดำเนินกิจกรรม

ในปัจจุบันหลังจากการปรับโครงสร้างใหม่ คณะกรรมการดังกล่าวได้ยกเลิกไป และจัดตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ที่ 1.1 การพัฒนาวิศวกรที่มีคุณภาพระดับสากล (ระดับปริญญาตรี) ขึ้นแทน โดยมีคณาจารย์จากทุกสาขาวิชาดูแลในภาพรวมการพัฒนานักศึกษาทั้งหมด ทั้งงานรับนักศึกษา งานด้านวิชาการ งานด้านกิจการนักศึกษา และอื่นๆ

ทั้งนี้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา ทั้ง 2 คน ให้ความเห็นว่า จากภาระงานที่มีความหลากหลายของคณะกรรมการยุทธฯ จึงมีความจำเป็นต้องคัดเลือกภาวะในการประชุมตามลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วน จึงทำให้บทบาทของงานด้านกิจกรรมลดลง ลดน้อยลง

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักกิจกรรม โดยส่วนใหญ่เห็นว่าจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างดังกล่าว ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่าง นักกิจกรรม คณาจารย์ และผู้บริหารที่ดูแลงานด้านกิจการนักศึกษา การพบปะพูดคุยลดน้อยลง ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกัน รวมถึงการก่อตั้งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาที่จะต้องมียาจารย์ที่ปรึกษานั้นทำได้ยากขึ้น เนื่องจากไม่ได้มียาจารย์ที่มีหน้าที่กำกับดูแลตามโครงสร้างเหมือนในอดีต

การจากรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เสนอแนะแนวทางการพัฒนางานด้านกิจการนักศึกษาไว้ว่า ผู้บริหาร คณะวิศวกรรมศาสตร์ ควรลดช่องว่างระหว่างนักกิจกรรมและผู้บริหาร และให้ความสำคัญกับกลุ่มกิจกรรมนักศึกษามากขึ้น ตั้งแต่กระบวนการสรรหาและคัดเลือกนักกิจกรรม ควรจัดให้มีการพบปะพูดคุยกับนักกิจกรรมบ่อยขึ้นซึ่งปัจจุบันการพูดคุยดังกล่าวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเกิดปัญหาเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อทำความเข้าใจถึงนโยบายและทิศทางการทำงานด้านกิจกรรมในภาพรวม ตลอดจนการสะท้อนปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มกิจกรรมพบเจอ เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่ราบรื่น และเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ักกิจกรรมต่อไป

“...นักกิจกรรมทุกคนมีความพร้อมที่จะทำงาน คณะฯควรปรับที่บุคลากรที่อนุมัติโครงการ เพราะเชื่อว่ากิจกรรมทุกกิจกรรม นักกิจกรรมมักจะไต่ตรงมาแล้วว่ามีความเหมาะสม บ่อยครั้งที่ไม่ได้รับการอนุมัติจากคณะฯ ในบางครั้งจะทำให้ให้นักกิจกรรมหมดกำลังใจที่จะเดินหน้าต่อไป...” (นักกิจกรรมคนที่ 1, สโมสรนักศึกษา)

“...คณะฯควรให้ความสำคัญกับนักกิจกรรมมากขึ้น ตั้งแต่กระบวนการสรรหาสโมสรนักศึกษา ก่อนสมัครควรมีการสัมภาษณ์จากคณาจารย์ โดยคณาจารย์จะเป็นผู้พิจารณาจากใบสมัครว่า นักศึกษาแต่ละคนมีความเหมาะสมเพียงพอต่อตำแหน่งที่เลือกหรือไม่...” (นักกิจกรรมคนที่ 2, สโมสรนักศึกษา)

“...ลดช่องว่างระหว่างทีมผู้บริหารหรือความคิดของผู้ใหญ่กับกลุ่มนักกิจกรรมให้มากขึ้น รับฟังกลุ่มของนักศึกษาอย่างซึ่งหน้า ดังนั้น การที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาใหม่ทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ทางผู้ใหญ่ควรรับฟังเด็ก ไม่ควรจัดการโดยการออกคำสั่ง หรือ แนวปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดแรงต่อต้าน...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...คณะฯคอยติกรอบต่างๆ โดยปราศจากการพูดคุย ทำให้กำลังใจในการทำงานเพื่อส่วนรมนั้นลดลงไปด้วย ตลอดจนยังส่งผลต่อไปยังนักศึกษารุ่นใหม่ที่มีความสนใจในกิจกรรมน้อยลง...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...ผู้บริหารควรหาเวลาในการนัดพบนักกิจกรรมประจำเดือน เพื่อรับฟังปัญหา บางครั้งการสื่อสารผ่านคนกลางจะทำให้เกิดความล่าช้า เนื่องจากคนกลางไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ นอกจากนี้บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลังจากคณะฯมีการปรับปรุงโครงสร้าง ทำให้อาจารย์ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาลดน้อยลง เพราะถือว่าตนเองไม่มีหน้าที่ในส่วนนี้ ผลกระทบดังกล่าวจึงตกไปอยู่ที่เจ้าหน้าที่ที่ต้องเป็นที่ปรึกษาให้ทั้งสโมสรฯ และชุมนุมอีกหลายชุมนุม...” (นักกิจกรรมคนที่ 5, สโมสรนักศึกษา)

“...คณะฯควรเข้ามากำกับดูแลกิจกรรมที่จัดโดยกลุ่มกิจกรรม โดยเฉพาะในกิจกรรมแรกเริ่มที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วม(ประชุมเชียร์) ลดบรรยากาศที่ตึงเครียด และสร้างบรรยากาศความอบอุ่น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยฯควรลดกิจกรรมบังคับ...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...ในยุคหลังอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมน้อยมาก เนื่องจากอาจารย์ไม่มีตำแหน่งในคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา จึงไม่ถือเป็นการบังคับอาจารย์ ทำให้กลุ่มกิจกรรมมีความรู้สึกโดดเดี่ยว...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

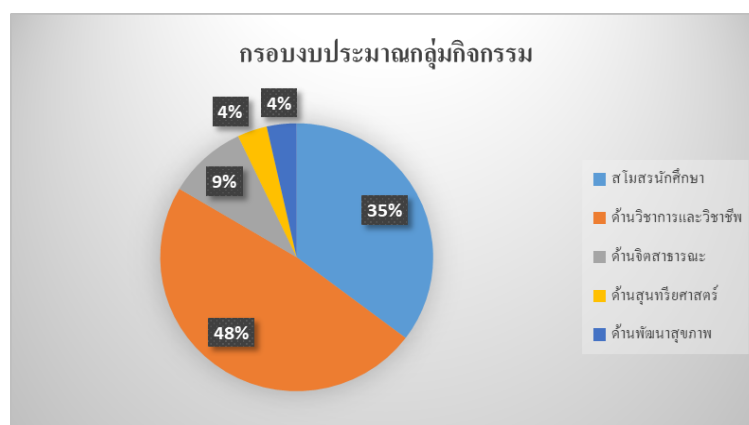
“...อยากมีการพูดคุยกับคณะผู้บริหาร เพื่อวางเป้าหมายร่วมกันว่าชุมชนจะดำเนินงานไปยังทางทิศทางไหน...” (นักกิจกรรมคนที่ 15, ชุมนุมกีฬา)

(2) สถิติการสำหรับกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา

(2.1) งบประมาณ ข้อมูลจากเอกสารการจัดสรรงบประมาณกลุ่มกิจกรรมของหน่วยกิจการนักศึกษา พบว่าหน่วยกิจการฯ จัดสรรงบประมาณออกเป็น 4 ด้านตามนโยบายการพัฒนานักศึกษา ดังนี้

ตาราง 4.4 งบประมาณของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา แยกตามนโยบายการพัฒนานักศึกษา 4 ด้าน

ประเภทของกลุ่มกิจกรรม	งบประมาณที่จัดสรร
สโมสรนักศึกษา	300,000
ด้านวิชาการและวิชาชีพ	410,000
ด้านจิตสาธารณะ	80,000
ด้านสุนทรียศาสตร์	30,000
ด้านพัฒนาสุขภาพ	30,000

ภาพประกอบ 4.1 งบประมาณของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา แยกตามนโยบายการพัฒนานักศึกษา 4 ด้าน

จากข้อมูลดังกล่าว เห็นว่าการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่สร้างการพัฒนาทักษะ การประยุกต์ความรู้ด้านวิชาการเป็นลำดับแรก (ไม่นับรวมสโมสรนักศึกษา) แต่เนื่องจากงบประมาณของกลุ่มกิจกรรมด้านวิชาการ (ชุมนุมการ ออกแบบฯ และชุมนุมโรโบติกส์) ในการแข่งขันนั้นค่อนข้างสูง

ตาราง 4.5 งบประมาณของชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์ และชุมนุมโรโบติกส์

กลุ่มกิจกรรม	งบประมาณที่จัดสรร	งบประมาณที่ใช้จริง
ชุมนุมการออกแบบและวิศวกรรมยานยนต์ (Formula)	300,000	1,500,000
ชุมนุมโรโบติกส์	80,000	100,000

โดยงบประมาณจากส่วนต่างกลุ่มกิจกรรมต้องขอสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และองค์กรภายนอก ในบางครั้งการได้รับการสนับสนุนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้นักศึกษา ต้องปรับลดรูปแบบวัสดุอุปกรณ์ในการแข่งขัน ทำให้เกิดความผิดหวัง

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของนักกิจกรรมที่สังกัดชุมนุม ในด้านวิชาการ ซึ่งให้ความเห็นว่าคณะฯ ควรเพิ่มงบประมาณให้มีความเหมาะสมและใกล้เคียงกับ รายจ่ายจริง หรือ ปรับลดกิจกรรมที่มองว่าไม่จำเป็นมากนักเพื่อนำงบประมาณมาส่งเสริมกลุ่ม กิจกรรมทางวิชาการที่สร้างชื่อเสียงให้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตลอดจนสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย นอกจากนี้คณะฯ ควรส่งเสริมการก่อตั้งกลุ่มกิจกรรมใหม่ โดยการสนับสนุนงบประมาณตั้งต้นที่เหมาะสมเพื่อเป็นการดึงดูดนักกิจกรรมรุ่นใหม่ และเพื่อการ ก่อตั้งกลุ่มกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาทักษะต่อไป

(2.2) อาคารกิจกรรม จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา

ทำให้ทราบข้อมูลว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์เคยมีห้องปฏิบัติงานให้แก่ทุกกลุ่มกิจกรรมอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย การต้องการพัฒนา และนโยบายหารายได้ใน การเช่าพื้นที่ของผู้บริหารในแต่ละยุคสมัย จึงมีการขอคืนพื้นที่ชุมนุมจากนักศึกษา ด้วยเหตุนี้ หลายชุมนุมที่ เคยมีชื่อเสียงของคณะฯ จึงได้ลดขนาดลง และบางกลุ่มกิจกรรมต้องยุบไปโดยปริยาย

ตาราง 4.6 สถานะห้องปฏิบัติงานของกลุ่มกิจกรรมในปัจจุบัน

กลุ่มกิจกรรม	สถานะห้องปฏิบัติงานปัจจุบัน	สถานะกลุ่มกิจกรรม
ชุมนุมภาษาอังกฤษ	ปรับปรุงเป็นห้องประชุมคงยาง1	ไม่ดำเนินงานต่อ
ชุมนุมดนตรีไทย	ปรับปรุงให้หน่วยงานภายนอกเช่า	ไม่ดำเนินงานต่อ
ชุมนุมโรโบติกส์	ห้องเก็บอุปกรณ์ของกลุ่มงานอาคารฯ	ดำเนินงาน (ลดขนาด) ใช้ห้องปฏิบัติการเมคราทรอนิกส์แทน
ชุมนุมกีฬา	ปรับปรุงให้หน่วยงานภายนอกเช่า	ดำเนินงาน ขอใช้ห้องประชุมเป็นครั้งคราว
ชุมนุมพัฒนาสังคม	ลดขนาดห้องลง 50% ปรับปรุงเป็น อาคารช่างไม้คณะฯ (ส่วนที่เหลือไว้เก็บอุปกรณ์สำหรับค่าย)	ดำเนินงาน ขอใช้ห้องประชุมเป็นครั้งคราว

จากปัญหาดังกล่าวคณะวิศวกรรมศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลจึงมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า คณะฯควรจัดสรรพื้นที่ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักกิจกรรม โดยเสนอแนะให้สร้างอาคารกิจกรรมเป็นศูนย์กลางสำหรับทุกกลุ่มกิจกรรม รวมถึงการจัดสรรสวัสดิการพื้นฐานในเบื้องต้น เช่น คอมพิวเตอร์พร้อมปริ้นท์เตอร์ โต๊ะทำงานส่วนบุคคล ชุดสูทสำหรับการปฏิบัติงานทางการ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อยกระดับกลุ่มกิจกรรมให้มีความเป็นทางการ และมีตัวตนเสมือนเป็นหนึ่งในหน่วยงานของคณะวิศวกรรมศาสตร์ อันจะทำให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจต่อไปให้นักศึกษารุ่นต่อไปในการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรม

“...คณะควรสร้างตึกสำนักงานกิจกรรม รวมทุกกลุ่มกิจกรรมคล้ายกองกิจการนักศึกษาจัดให้เป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะฯ ...” (นักกิจกรรมคนที่ 11, ชุมนุมดนตรีสากล)

“...ชุดเครื่องแบบกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในกลุ่มกิจกรรม ยกตัวอย่างเช่น ชุมนุมการออกแบบฯ นักกิจกรรมระดมเงินทุนในการจัดทำซื้อด้วยตนเอง แต่สโมสรฯที่เป็นดังกลุ่มกิจกรรมหลักกลับไม่มีชุดเครื่องแบบ คณะฯควรให้ความสำคัญ พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดทำชุดดังกล่าว...” (นักกิจกรรมคนที่ 6, สโมสรนักศึกษา)

“...ควรจัด ชุดสูทออกงาน เครื่องพิมพ์ โต๊ะทำงาน รวมถึงการปรับปรุงอาคารสโมสรในรูปแบบคล้ายห้องทำงาน เพื่อความมาตรฐานและเป็นทางการ...” (นักกิจกรรมคนที่ 8, สโมสรนักศึกษา)

(3) การเชิดชูเกียรติ

ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอความเห็นว่าคุณควรเชิดชูเกียรติในกิจกรรม หรือ นักศึกษาที่ได้รับรางวัลต่างๆ บริเวณรอบคณะฯ และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Social Network และจัดทำสื่อในรูปแบบ Infographic แทนที่รูปและข้อความที่ไม่ได้ผ่านการสรุปใจความสำคัญ ตลอดจนเสนอให้มีการมอบโล่เพื่อเป็นเกียรติแก่นักกิจกรรมในระดับคณะ

“...ควรเชิดชุนักกิจกรรมผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ให้นักกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจ และนักศึกษาทั่วไปจะให้เห็นเป็นแรงบันดาลใจเพื่อยกระดับทักษะของตนเอง...” (นักกิจกรรมคนที่ 3, สโมสรนักศึกษา)

“...การสนับสนุนให้ทุนการศึกษา มอบโล่มอบรางวัลยกย่องนักกิจกรรมออกสู่สื่อสาธารณะ จะก่อให้เกิดแรงจูงใจแก่นักศึกษาให้เลือกเป็นนักกิจกรรม...” (นักกิจกรรมคนที่ 4, สโมสรนักศึกษา)

“...อยากเห็นบรรยากาศเหมือนคณะอื่นๆ ไลน์แสดงความยินดี หรือพิธีเซนเตอร์รอบคณะเป็นจุดๆ...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมนุมพัฒนาสังคม)

“...สื่อประชาสัมพันธ์คณะไม่น่าสนใจ โพสต์เพียงรูปและข้อความยาวๆที่ไม่อ่าน...” (นักกิจกรรมคนที่ 13, ชุมนุมโรโบติกส์)

(4) รูปแบบกิจกรรม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ รูปแบบกิจกรรม และความเหมาะสมของกิจกรรม โดยเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญในการเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ตามรายละเอียด ดังนี้

(4.1) วันและเวลา มีความเหมาะสมไม่ตรงกับช่วงสอบวัดผล เวลาที่มีความกระชับ ไม่นัดก่อนเวลานานเกินไป

(4.2) สถานที่ มีเครื่องปรับอากาศ หรือ มีอากาศถ่ายเทสะดวกรองรับสำหรับจำนวนผู้ร่วมกิจกรรม

(4.3) จำนวนผู้เข้าร่วม จำนวนผู้จัดและผู้เข้าร่วมที่เหมาะสม มีการดูแลกันอย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับสถานที่ที่เหมาะสม

(4.4) ชั่วโม่งกิจกรรม มีชั่วโม่งกิจกรรมที่สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรม

หากปัจจัยดังกล่าวมีความเหมาะสม สิ่งที่สะท้อนออกมาจากกิจกรรม คือ บรรยากาศภายในของกิจกรรมที่มีความอบอุ่น การดูแลอย่างทั่วถึงของผู้จัดกิจกรรม ก่อให้เกิดความประทับใจสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม นำไปสู่แรงบันดาลใจในการเป็นนักกิจกรรมในอนาคต

“...ถ้าลดความเป็นกิจกรรมบังคับ และสร้างบรรยากาศในกิจกรรมที่ดีๆ รุ่นพี่เทคแคร์ จะทำให้ออกอยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วยใจ และมีแรงจูงใจที่อยากให้น้องทำตามและอยากเป็นนักกิจกรรมแบบพี่...” (นักกิจกรรมคนที่ 17, ชุมชุมพัฒนาสังคม)

“...จัดรูปแบบกิจกรรมให้ดีเหมาะสมทั้งสถานที่ เวลา หลักการ นักศึกษาก็จะสนใจเข้าเองโดยไม่ต้องบังคับ...” (นักกิจกรรมคนที่ 10, ชุมชุมการออกแบบฯ)

4.4 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจ นักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยผู้วิจัยแบ่งแรงจูงใจที่เป็นตัวแปรในการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก พบว่า

แรงจูงใจภายใน ที่สำคัญในการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรมได้แก่ ความชอบส่วนบุคคล และความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง และความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นแรงจูงใจภายใน ที่นักกิจกรรมให้ความสำคัญ ในขณะที่ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศนั้น ไม่ได้จัดว่าเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์

แรงจูงใจภายนอก ที่สำคัญในการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรมได้แก่ นโยบายและการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยที่จูงใจแวดล้อมที่จูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม ในขณะที่นโยบายและการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา และแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาทิศทางนโยบายด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ และเอกสารอื่นๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้วิจัยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก ตามรายละเอียด ดังนี้

แรงจูงใจภายใน

จากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายในของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรม มีดังนี้

1. ความชอบส่วนบุคคลและความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก นักกิจกรรมทุกคนมีความเห็นว่าปัจจัยลำดับแรกที่ทำให้นักศึกษาอยากเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นนักกิจกรรม คือ ความชื่นชอบและความสนใจในกิจกรรม
2. ความท้าทายในการพัฒนาตนเอง ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน ดัดสันใจเป็นนักกิจกรรม เพราะความต้องการพัฒนาศักยภาพ และทักษะสังคม โดยเห็นว่าทักษะสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นการท้าทายความสามารถของตนเอง
3. การเป็นที่ยอมรับในสังคม ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่านักกิจกรรมเป็นที่ยอมรับในสังคมมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม และเป็นหนึ่งในแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเห็นว่านักกิจกรรมไม่ได้เป็นที่ยอมรับใน

สังคมมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม จึงไม่ได้เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เลือกเป็นนักกิจกรรม

4. ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเห็นว่าอำนาจ และเกียรติยศ ไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษา เป็นนักกิจกรรมนักศึกษา

แรงจูงใจภายนอก

จากการศึกษาพบว่าแรงจูงใจภายนอกของนักศึกษาในการเป็นนักกิจกรรม มีดังนี้

1. นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเห็นตรงกันว่านโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ผ่านหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบขั้นบันได ไม่ได้เป็นแรงจูงใจที่ให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพราะเป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพให้การร่วมกิจกรรม ขณะที่บางส่วนเห็นถึงความสำคัญของหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยให้ความเห็นว่าการกำหนดเกณฑ์ ช่วยยืนยันว่าบัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยฯ เป็นผู้มีความรู้ทางด้านวิชาการ และทักษะสังคม

2. นโยบายการพัฒนานักศึกษาและการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์
ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่เห็นว่านโยบายการพัฒนานักศึกษา และการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทางด้านสถานที่สำหรับกลุ่มกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณ กลุ่มกิจกรรม สวัสดิการหอพักนักศึกษา และสวัสดิการอื่นๆ เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเห็นว่านโยบายและการสนับสนุนดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้เป็นนักกิจกรรม เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับ

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนล้วนมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า กลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วม และเป็นนักกิจกรรม

4. ความต้องการของผู้ประกอบการ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเห็นว่า ความต้องการของผู้ประกอบการมีผลต่อการพิจารณารับสมัครเข้าทำงาน ในอนาคต จึงเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม

แรงจูงใจอื่นๆที่ค้นพบ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบแรงจูงใจอื่นๆเพิ่มเติมที่น่าสนใจในกรณีนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คือ ภูมิลาเนารูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม การดูแลอย่างทั่วถึงจากรุ่นพี่ผู้จัดกิจกรรม บรรยากาศภายในกิจกรรม และความประทับใจครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ นำไปสู่การเป็น “นักกิจกรรมนักศึกษา”

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

แรงจูงใจภายใน

1. ความชอบส่วนบุคคลและการความต้องการพื้นที่ในการแสดงออก
นักกิจกรรมทุกคนล้วน มีความชอบในการทำกิจกรรมเป็นการส่วนตัว โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นถึงคุณค่าในการทำกิจกรรม ประสพการณ์ระหว่างการดำเนินกิจกรรม บทสรุปและสิ่งที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ซึ่งเป็นคุณค่าและประสบการณ์อยู่นอกเหนือจากการศึกษาตามหลักสูตร นอกจากนี้การทำกิจกรรมยังเป็นพื้นที่ให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความสามารถ ความคิด การพูดตลอดจนการกระทำ อันจะเป็นส่วนเติมเต็มความปรารถนา ความต้องการ และความสุขของตัวนักศึกษา

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ถึงความสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจในสถาบันการศึกษาที่อธิบายทฤษฎีแรงจูงใจภายใน โดย Ryan & Deci (2000) ที่อธิบายว่านักศึกษายกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสนใจ ชื่นชอบ โดยไม่ได้คาดหวังผลตอบแทน ประกอบด้วยปัจจัยความท้าทาย ความอยากรู้อยากเห็น จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่สำคัญในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายใน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐาน (Basic Psychological Needs Theory) ที่อธิบายว่า ความต้องการสิทธิเสรีภาพ เป็นความต้องการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานของมนุษย์

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยโดย กนกวรรณ เสงนุกุล (2556) ที่ได้ศึกษาทัศนคติและปัจจัยจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาของคณะกรรมการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า นักศึกษาที่ตัดสินใจเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมล้วนมาจากความชอบส่วนตัว และเป็นผู้ที่รักในการทำกิจกรรม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อนุ เจริญวงศ์ระยับ (2552) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจประเภทต่างๆ ซึ่งพบว่า การเห็นคุณค่าในการทำดีให้กับสังคมเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

2. ความท้าทายในพัฒนาตนเอง นักกิจกรรมทุกคนเห็นว่า ความต้องการความท้าทายในการพัฒนาตนเอง เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม นักกิจกรรมทุกคนต่างมีความต้องการพื้นฐานที่เลือกเป็นนักกิจกรรมไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความปรารถนาที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ความต้องการเสาะแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ ความท้าทายใหม่ๆ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มากขึ้น นอกเหนือจากการศึกษาตามหลักสูตร

โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนเห็นว่า “กิจกรรม” เปรียบเสมือนสถานที่ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในทักษะต่างๆ เพื่อตอบสนองความปรารถนา และความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งนี้การต่อยอดจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไปสู่การเป็นนักกิจกรรม ถือเป็นความท้าทายอีกขั้นที่นักศึกษาจะต้องใช้ทักษะให้หลายหลายนุ่มมอง เพื่อการคิดวิเคราะห์ การวางแผน นำไปสู่การสร้างกิจกรรมจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเพื่อนนักศึกษา ซึ่งเป็นประสบการณ์และองค์ความรู้ที่ไม่สามารถหาได้จากการศึกษาตามหลักสูตร อันเป็นการยกระดับศักยภาพ ทักษะของตนเอง เช่น ทักษะการเข้าสังคม การสื่อสาร การติดต่อประสานงาน การบริหารและการวางแผน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนประสบการณ์อื่นๆ เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมผู้ช่วยทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมต่อไปในอนาคต

จากผลการวิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับทฤษฎีจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) ที่อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับขั้น โดยความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for self-actualization) ซึ่งนำไปสู่การทำทนายและพัฒนาตนเองเพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จ เป็นความต้องการขั้นสูงสุดในทฤษฎีดังกล่าว และทฤษฎีความต้องการของแมคคิลแลนด์ (McClelland's Need Theory) ซึ่งอธิบายความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ โดยความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement : n-Ach) เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อกระทำบางสิ่งอย่างเต็มที่และทำให้ดีที่สุด เช่นเดียวกับความต้องการเอาชนะต่ออุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) ด้วยความพยายามพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นตามทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของเมอร์เรย์ (Murray) นอกจากนี้ยังสอดคล้องทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ Jean Piaget ที่กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาพื้นฐานของมนุษย์ คือการพัฒนาตนเองเพื่อปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมตามสัญชาตญาณ

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าว โดยงานวิจัยของอนุ เจริญวงศ์ระยับ (2552) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบแบบวัดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจประเภทต่างๆ พบว่าความต้องการในการพัฒนาความสามารถของตนเองนั้น เป็นแรงจูงใจสำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ชื่อสัตย์ (2542) พบว่า หนึ่งในปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาทำกิจกรรม คือ ความต้องการพัฒนาทักษะในด้านความเป็นผู้นำของตนเอง

3. การเป็นที่ยอมรับในสังคม ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าการเป็นที่ยอมรับของสังคมเป็นแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม พร้อมอธิบายเหตุผลว่า นักกิจกรรมเป็นผู้นำและตัวแทนนักศึกษา ซึ่งเป็นกระบอกเสียง ในการเรียกร้องสิทธิของนักศึกษาเพื่อความเป็นอยู่และสิทธิเสรีภาพของเพื่อนนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้รับประโยชน์สูงสุด จากผลการศึกษา

ดังกล่าวพบว่ามีผลสอดคล้องกับทฤษฎีจิตใจของ มาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) ที่ศึกษาถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง จำนวน 5 ขั้น (Hierarchy & Need) โดยความต้องการความผูกพัน หรือการยอมรับ (Affiliation or acceptance needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในขั้นที่ 4 ก่อนถึงความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for self-actualization) เช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการของแมกคลีแลนด์ (McClelland's Need Theory) ที่กล่าวถึงความต้องการสัมพันธ์ภาพที่ดี (Need for Affiliation : n-Aff) และความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในตนเองว่า เป็นความต้องการพื้นฐานที่นำไปสู่แรงจูงใจในตัวบุคคล และทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของเมอร์เรย์ (Murray) ที่อธิบายว่า ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่ได้รับสัมพันธ์อันดีจากผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นรักใคร่ เอาอกเอาใจ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งเป็นแรงจูงใจพื้นฐานที่พบได้ในตัวบุคคล นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมเป็นกระบวนการตามสัญชาตญาณพื้นฐาน เพราะมนุษย์จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา และทฤษฎีการอยู่ร่วมกัน (Organismic Integration Theory) การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ในขณะที่งานวิจัยของ อนุ เจริญวงศ์ระยับ (2552) ได้ศึกษาองค์ประกอบแบบวัดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจประเภทต่างๆ พบว่า “ความต้องการการยอมรับของสังคม” เป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเลือกทำกิจกรรม

อย่างไรก็ดี ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนกลับเห็นว่า การต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคมไม่ได้เป็นแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรม โดยให้เหตุผลว่านักกิจกรรมเป็นเพียงนักศึกษารธรรมดา ที่ใช้เวลาว่างกับการเข้าร่วมหรือจัดกิจกรรมไม่ได้เป็นที่ยอมรับมากกว่านักศึกษาอื่นๆ แต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้น

4. ความต้องการอำนาจ และเกียรติยศ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าการได้รับชื่อเสียง เกียรติยศ ตำแหน่งทางสังคม ไม่ได้เป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม ซึ่งพบว่าในกรณีศึกษานี้ไม่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีจิตใจของมาสโลว์ที่อธิบายว่า ความต้องการยกย่องและเห็นคุณค่า เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และไม่สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของแมกคลีแลนด์ (McClelland's Need Theory) ที่กล่าวว่าความต้องการอำนาจ (Need for Power : n-Pow) ในการควบคุมสิ่งต่างๆ เป็นความต้องการตอบสนองของตัวบุคคล รวมถึงยังไม่สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการทางด้านจิตวิทยาขั้นพื้นฐาน (Basic Psychological Needs Theory) ที่ระบุว่าความต้องการมีอำนาจ เป็นความต้องการทางจิตวิทยาพื้นฐานของมนุษย์

แรงจูงใจภายนอก

1. นโยบายการพัฒนา นักศึกษา และการสนับสนุน จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า นโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะสังคม โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ตามแผนการพัฒนานักศึกษาตามประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบขั้นบันได มีผลให้นักศึกษา “เข้าร่วมกิจกรรม” เพราะเป็นหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นตรงกันว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ไม่จัดว่าเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม โดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตรดังกล่าว พร้อมให้เหตุผลว่าการกำหนดเกณฑ์ดังกล่าว เป็นการปิดกั้นอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาตามด้านที่นักศึกษาสนใจ โดยเฉพาะกิจกรรมแบบขั้นบันได (กิจกรรม Y) ที่กำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ตามชั้นปีที่กำหนดเท่านั้น นอกจากนี้จำนวนกิจกรรมแบบขั้นบันไดตามหลักสูตร ของคณะฯ และกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยฯ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา และกิจกรรมมักจะกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในสัดส่วนที่น้อยจนเกินไปหากเทียบต่อสัดส่วนนักศึกษาทั้งหมด ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลในการขอสำเร็จการศึกษา อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลบางส่วน ยังเห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าว มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในการเข้าสังคมของนักศึกษา และยังเป็นเตรียมความพร้อมผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นการยืนยันว่านักศึกษาทุกคนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยฯ ล้วนเป็นผู้มีทักษะพื้นฐานครบในทุกด้านตามที่บัณฑิตพึงมี พร้อมเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาผ่อนปรนหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตร แบบขั้นบันได

2. นโยบายการพัฒนา นักศึกษา และการสนับสนุนจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นที่แตกต่างกันส่วนใหญ่ เห็นว่านโยบายการพัฒนา นักศึกษา และการสนับสนุนด้านสวัสดิการของคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ สวัสดิการหอพัก และยานพาหนะ ถือเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ที่อธิบายว่า สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (Working conditions) คือ สภาพทางกายภาพเป็นปัจจัยจูงใจในการสร้างความคาดหวังเพื่อทำทนายตนเองและบรรลุเป้าหมายได้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนผลการวิจัยดังกล่าวโดยงานวิจัยของ ผาจิติ คุณรักคน (2545) ได้ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า นักศึกษามีความต้องการได้รับการสนับสนุนด้าน วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดกิจกรรม

นอกจากนี้ แรงจูงใจจากนโยบายและการสนับสนุนของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ยังมีประเด็นย่อยที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 สวัสดิการอาคารสถานที่สำหรับกลุ่มกิจกรรม จากข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กิจการนักศึกษา พบว่าคณะฯจัดสรรพื้นที่สำหรับนักกิจกรรม เช่น อาคารกิจกรรมสโมสรนักศึกษา ห้องชุมนุม สิทธิในการขอใช้ห้องเรียน และห้องประชุม สำหรับการปฏิบัติงานของนักกิจกรรม ซึ่งจากสวัสดิการดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรม โดยเฉพาะสวัสดิการด้านอาคาร กิจกรรม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าอาคารกิจกรรมเป็นมากกว่าห้องปฏิบัติงานสำหรับนักกิจกรรม หากแต่ยังเป็นสถานที่ให้นักกิจกรรมได้พักผ่อนหลังเสร็จสิ้นจากการเรียน และระหว่างการเปลี่ยน รายวิชา โดยที่ไม่จำเป็นต้องกลับไปรอที่บ้าน หรือ หอพักของตนเอง อีกทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น เครื่องปรับอากาศ ห้องน้ำภายในอาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ นอกจากนี้อาคารกิจกรรม ห้องประชุม และห้องเรียนยังเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้อ่าน หนังสือ แลกเปลี่ยนความรู้ในช่วงเวลาก่อนสอบวัดผล โดยกลุ่มกิจกรรมสามารถขออนุญาตจากคณะฯ สำหรับการขอใช้งานเกินกว่าเวลากำหนดเพื่อการเตรียมสอบได้

2.2 งบประมาณสำหรับกลุ่มกิจกรรม ตามเอกสารการจัดสรร งบประมาณคณะฯ พบว่าคณะฯมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโดยแบ่งประเภท ของกลุ่มกิจกรรมออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านสุนทรียศาสตร์ ด้านการพัฒนา สุขภาพ และด้านจิตสาธารณะ ทั้งนี้การจัดสรรกรอบงบประมาณจะดำเนินการ โดยการให้กลุ่ม กิจกรรม นำเสนอแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาตลอดปีการศึกษาและต้องสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนมีความเห็น เหมือนกันว่า งบประมาณสำหรับกลุ่มกิจกรรมไม่ได้เป็นแรงจูงใจ ในการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรม

2.3 ยานพาหนะ นักกิจกรรมจะได้รับสิทธิพิเศษ โดยสามารถขอใช้ ยานพาหนะประจำคณะฯ สำหรับการบริการใช้ในการจัดหรือเตรียมกิจกรรมได้ โดยคณะมีบริการ รถตู้ จำนวน 4 คัน , รถกระบะ 2 คัน และรถ SUV 2 คัน

2.4 หอพักนักกิจกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ร่วมกับงานหอพัก

กำหนดให้นักกิจกรรมจะได้รับสิทธิ์พิเศษในการจองหอพักก่อนนักศึกษาทั่วไป สิทธิ์ในการใช้ยานพาหนะภายในบริเวณหอพักได้ และอื่นๆ สวัสดิการดังกล่าวเป็นหนึ่งในแรงจูงใจที่สำคัญในการประกอบการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความเห็นว่า การได้รับสิทธิ์จองหอพักก่อนกำหนดถือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเป็นนักกิจกรรม ทั้งนี้เพราะปริมาณหอพักและห้องพักรักษาสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รองรับนักศึกษาเพียง 8,500 คน จากนักศึกษาทั้งหมด 19,100 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา จึงมีการแข่งขันในการจองหอพักดังกล่าว นอกจากนี้สิทธิ์ในการใช้รถจักรยานยนต์ในบริเวณหอพัก ก็มีผลต่อแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมเช่นกัน เนื่องจากสำนักงานหอพัก กำหนดให้นักศึกษาจอดรถบริเวณนอกเขตหอพัก และระยะทางในการเดินเท้าจาก จุดจอดรถจักรยานยนต์ไปยังหอพักค่อนข้างไกลและจุดจอดรถจักรยานยนต์ดังกล่าวก็มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งนักกิจกรรมมักเสร็จสิ้นจากกิจกรรมในช่วงเวลากลางคืน จึงเป็นเรื่องยากสำหรับการหาที่จอดรถ รวมกับความเหนื่อยล้าจากกิจกรรมและต้องเดินเท้ากลับไปยังหอพัก สวัสดิการหอพักจึงเป็นแรงจูงใจสำคัญหนึ่งที่ประกอบการตัดสินใจเป็นนักกิจกรรมของนักศึกษา

อย่างไรก็ดี ก็มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนแสดงความเห็นว่านโยบายและการสนับสนุนดังกล่าวนั้นถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานของนักกิจกรรมที่พึงจะได้ จึงไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักกิจกรรมซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีใดๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้น

3. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ผู้ให้ข้อมูลทุกคนล้วนแสดงความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า กลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วม และเป็นนักกิจกรรม โดยให้เหตุผลว่าการมีสังคมที่รวบรวมผู้ที่มีความชอบ และสนใจในกิจกรรมเหมือนกัน จะทำให้การทำกิจกรรมเป็นไปด้วยความสุข ความสนุก ตลอดจนเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายนักกิจกรรมต่อไป จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการความผูกพันของนักศึกษา (Need for Affiliation (nAff)) เป็นความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Need Theory) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ฟิลด์แมน และ นิวคอมบ์ (1973) ที่กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนและทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้น และยังเป็นการศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ในการเข้าสังคมของนักศึกษาได้

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ที่มีผลการวิจัย และแนวคิดที่สนับสนุนผลการศึกษาดังกล่าว โดยศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

พบว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่ประสานชีวิตจากสังคมในบ้านสู่สังคมมหาวิทยาลัยที่กว้างขึ้น ทำให้ นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ

4. ความต้องการของผู้ประกอบการ นักกิจกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์
 ทุกคน มีความเห็นว่า การเป็นนักกิจกรรมมีผลต่อการรับสมัครเข้าทำงานในอนาคต โดยเห็นว่าใน การสมัครงานองค์กรจะพิจารณาการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และผลการเรียน ซึ่งหากผลการเรียน อยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ จึงจะพิจารณาการเป็นนักกิจกรรมซึ่งเป็นผู้มีทักษะทางสังคม สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นผลดีแก่สภาพแวดล้อม และสังคม ภายในองค์กรซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนานักศึกษา ภายใต้หลักเกณฑ์กิจกรรมเสริม หลักสูตรแบบขั้นบันได สำหรับการพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมด้วยทำงาน หลักสูตรทักษะการ เป็นผู้ประกอบการ (Y401) ที่กำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนการเรียนรู้และทำความเข้าใจในมุมมองของผู้ประกอบการ

แนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน เห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การสื่อสารตามลักษณะการสื่อสารที่ดี ระหว่างผู้จัดกิจกรรม และผู้ร่วมกิจกรรม ที่มีความชัดเจน จริงใจ และเอาใจใส่ ส่งผลต่อทัศนคติที่ดี ในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งเสนอแนวทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสาร เพื่อสร้างจูงใจ (Motivating Language Theory) ซึ่งอธิบายถึงลักษณะการสื่อสารที่แตกต่างกันตาม สถานการณ์ที่เหมาะสมของผู้นำ เพื่อการสร้างบรรยากาศที่ดีภายในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนสร้าง แรงจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามตนเองไปยังเป้าหมาย ดังนี้

(1) การใช้ภาษาบอกถึงทิศทาง (Perlocutionary) ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ เห็นว่ากลุ่มกิจกรรมในคณะวิศวกรรมศาสตร์ส่วนมาก สื่อสารถึงรูปแบบกิจกรรม ผลที่จะได้จาก กิจกรรมอย่างชัดเจนตั้งแต่ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ และคิดว่าเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือก เข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรม ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเห็นว่าในบางกิจกรรมผู้จัด กิจกรรมไม่ได้อธิบายถึงเหตุผล และความจำเป็นของการเข้าร่วมกิจกรรมมากเท่าที่ควร ทำให้ผู้เข้าร่วมไม่ เข้าใจถึงประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ พร้อมเสนอแนะแนวทางว่า ผู้จัดกิจกรรมควร สื่อสารให้ชัดเจนถึงรูปแบบกิจกรรม หลักการและเหตุผล รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับตั้งแต่ขั้นตอนการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม เพื่อประกอบการตัดสินใจ หรือ จูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วม

(2) การใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรง (Locutionary) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ทุกคนล้วนเห็นว่าการที่ผู้จัดกิจกรรมในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีช่วงวัยที่ไม่แตกต่างกันมากนัก การสื่อสารระหว่างกันจึงเป็นไปได้ง่าย ตรงไปตรงมา เข้าใจได้ง่าย และมีความเห็นว่าการสื่อสารที่

กระชับ เข้าประเด็นตรงไปตรงมาของกลุ่มกิจกรรม มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรมนั้นๆ ในครั้งต่อไป โดยผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะว่าวิธีการสื่อสารแบบตรงไปตรงมาเป็นสิ่งที่นักกิจกรรมควรรักษาไว้ เพราะแสดงถึงความจริงใจของผู้จัดกิจกรรมต่อผู้ร่วมกิจกรรม

(3) การใช้ภาษาที่แฝงเจตนา และมีอารมณ์ร่วม (Illocutionary) ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาที่แฝงไปด้วยเจตนาเชิงบวก เนื่องจากทำให้เกิดความรู้สึกที่อบอุ่น เป็นกันเองระหว่างผู้จัดและผู้ร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดบรรยากาศ และภาพลักษณ์ของกิจกรรมที่ดี มีผลต่อการบอกต่อแบบปากต่อปาก และส่งผลดีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเสนอแนะแนวทางว่า วิธีการสื่อสารดังกล่าวหากใช้ในเชิงบวก จะก่อให้เกิดมิตรภาพ โดยรูน นักกิจกรรมที่ควรปลูกฝังและส่งต่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมแบบครอบครัววิเศษ แก่ทุกกลุ่มกิจกรรม

งานวิจัยของ Idham Razak และคณะ (2019) ที่ได้ศึกษาถึง เครื่องมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสร้างแรงจูงใจให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย โดยพบว่า บรรยากาศในการสื่อสาร การสื่อสารของผู้นำ และการสื่อสารของผู้ตาม ล้วนเป็นการสื่อสารที่สร้างแรงจูงใจให้กับทุกคนในองค์กร และมีผลต่อการดำเนินงานในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งในที่นี้สามารถประยุกต์ใช้ในการจูงใจนักศึกษาในการทำนักกิจกรรม เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้ เปรียบเสมือนผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายงานที่ชัดเจนในการพัฒนา และขับเคลื่อนกิจกรรมนักศึกษา

แรงจูงใจอื่นๆที่ค้นพบ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบแรงจูงใจอื่นๆเพิ่มเติมที่น่าสนใจในกรณีนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. ภูมิลำเนา จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารการแต่งตั้งกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 139 คน จากกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 8 กลุ่ม พบว่ามีเพียง 18 คน เท่านั้น (คิดเป็น 13%) ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้ให้ข้อมูลหลักที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ ได้ให้ความเห็นในทิศทางเดียวกันว่า การย้ายมาศึกษาต่างภูมิลำเนาของตน ทำให้นักศึกษาต้องการค้นหากลุ่มเพื่อนใหม่ๆที่มีความชอบ และความสนใจคล้ายคลึงกัน กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการตอบสนองดังกล่าว โดยนักศึกษาจะใช้เวลาว่างเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักกิจกรรมในที่สุด

2. รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม กิจกรรมต้องมีหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รวมถึงรูปแบบกิจกรรมที่มีความทันสมัย เหมาะสมทั้งด้านช่วงเวลา สถานที่ ถือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

3. การดูแลอย่างทั่วถึงจากรุ่นพี่ผู้จัดกิจกรรม นอกจากความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมแล้ว บทบาทของผู้จัดกิจกรรม การดูแลเอาใจใส่ และให้ความสำคัญแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ถือเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

4. บรรยากาศภายในกิจกรรมที่มีความอบอุ่นเป็นกันเอง จากรูปแบบกิจกรรม ผู้การสื่อสาร ดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงจากผู้จัดกิจกรรม การใช้ภาษา และลักษณะการสื่อสารที่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดบรรยากาศภายในกิจกรรมที่มีความอบอุ่นความรู้สึกถึงการเป็นครอบครัว ของนักศึกษารุ่นน้องและรุ่นพี่ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษา

5. ความประทับใจครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม จากเหตุปัจจัยทุกข้อที่กล่าวมาข้างต้น บรรยากาศที่มีความอบอุ่น ก่อให้เกิดความประทับใจ นำไปสู่แรงบันดาลใจในการเป็น “นักกิจกรรม” เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ ส่งต่อความสุข และสร้างครอบครัวในสังคมมหาวิทยาลัยต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีเชิงสาเหตุ (Causality Orientations Theory) ที่อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่หล่อหลอมตนเองมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยได้รับแรงบันดาลใจจากตัวแบบ ผู้แรงจูงใจในการปรับพฤติกรรม และแสดงพฤติกรรมออกมาตามบุคคลตัวอย่าง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. พิจารณาหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบขั้นบันได

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรพิจารณาผ่อนปรนหลักเกณฑ์กิจกรรมเสริมหลักสูตร ในหมวดกิจกรรมมหาวิทยาลัยแบบขั้นบันได 4 ชั้นปี (กิจกรรม Y) ที่กำหนดให้นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีทุกคน เข้าร่วมกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ ตามชั้นปีที่กำหนด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ดังกล่าว ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ในอนาคต โดยเป็นเครื่องยืนยันว่านักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกคน เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทั้ง 4 ด้านอย่างครบถ้วน (ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นการเรียนรู้ชุมชนและสังคม ขั้นการสัมผัสโลกกว้าง และขั้นความพร้อมสู่การทำงาน) แต่ในทางปฏิบัติ ด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านการเรียน ชีวิตส่วนตัวของนักศึกษาในแต่ละคน มีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน จึงไม่อาจจะเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามแผน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงควรพิจารณาผ่อนปรนเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมตามชั้นปี โดยผ่อนปรนให้นักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมข้ามชั้นปีได้ เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หากมีความพร้อมและเหตุปัจจัยอื่นๆ เพียงพอ ก็สามารถร่วมกิจกรรมสัมผัสโลกกว้าง (กิจกรรม Y3)

ของชั้นปีที่ 3 ได้ โดยนับเป็นกิจกรรมมหาวิทยาลัยฯ กล่าวคือ นักศึกษามีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองในด้านใดก็สามารถเลือกเข้าได้ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

2. โครงสร้างการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยมีรองคณบดีที่กำกับดูแลงานด้านการพัฒนานักศึกษาเป็นประธาน และแต่งตั้งอาจารย์ประจำสาขาวิชาที่มีหน้าที่ดูแลงานกิจกรรมนักศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อกำกับดูแลงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในภาพรวม พร้อมร่วมกำหนดทิศทางการบริหารงานกิจกรรมของคณะฯ และกำหนดให้ตัวแทนกลุ่มกิจกรรมสามารถเข้าร่วมประชุมได้ตามความเหมาะสม เพื่อทราบถึงทิศทางการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา รวมถึงให้ตัวแทนกลุ่มกิจกรรมนำเสนอแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษา สะท้อนถึงปัญหาที่พบเจอ ตลอดจนรายงานผลการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาได้ภาพรวมในการพัฒนานักศึกษาที่ตรงกัน

ทั้งนี้ โครงสร้างการบริหารงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบันนั้น อยู่ในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ที่ 1.1 ว่าด้วยการพัฒนาวิศวกรที่มีคุณภาพระดับสากล (ระดับปริญญาตรี) และแต่งตั้งคณะกรรมการจากอาจารย์ที่ดูแลงานวิชาการในทุกสาขาวิชา โดยกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านการพัฒนานักศึกษาทั้งหมด ทั้งงานงานรับนักศึกษางานพัฒนาวิชาการ งานพัฒนาทักษะ และงานทะเบียน เป็นต้น ด้วยภาระงานที่มีความหลากหลาย และคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่ดูแลด้านวิชาการ ในการประชุมจึงมีความจำเป็นต้องคัดเลือกวาระในการประชุมตามลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งงานด้านวิชาการจัดว่าเป็นงานที่สำคัญเป็นลำดับต้นๆเสมอ ด้วยเหตุนี้บทบาทของงานพัฒนานักศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา จึงได้รับความสนใจน้อยลง ส่งผลทำให้การพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล การสะท้อนปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและนักกิจกรรมลดน้อยลงไป นำไปสู่ความไม่เข้าใจกับระหว่างนักกิจกรรมและผู้บริหารคณะวิศวกรรมศาสตร์

3. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรมนักศึกษา

กำหนดให้อาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา ต้องเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรม โดยสามารถเลือกกลุ่มกิจกรรมได้ตามความสนใจ เพื่อให้คำปรึกษาแก่นักกิจกรรมนักศึกษา

โครงสร้างการบริหารที่ไม่มีคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนักศึกษา ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการรวมกลุ่ม และขอขึ้นทะเบียนกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ เนื่องจากการขึ้นทะเบียนกลุ่มกิจกรรมนั้น จำเป็นต้องเสนอรายชื่ออาจารย์หรือบุคลากรที่ปรึกษาประจำกลุ่มกิจกรรม ซึ่งการเรียนเชิญอาจารย์นั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากอาจารย์ประจำ

คณะฯ ส่วนมีงานสอน และกิจการส่วนตัว ทำให้ไม่ได้มีเวลาว่างเพียงพอสำหรับการเป็นที่ปรึกษา และจำนวนอาจารย์ที่มีความพร้อมในการเป็นที่ปรึกษากลุ่มกิจกรรมก็มีค่อนข้างน้อย ทำให้อาจารย์หรือบุคลากรบางท่านจำเป็นต้องเป็นที่ปรึกษาในหลายกลุ่มกิจกรรม ส่งผลให้การดูแล ให้คำปรึกษานักกิจกรรม ไม่ทั่วถึง และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

4. สถิติการสำหรับนักกิจกรรม

4.1 ด้านงบประมาณ คณะวิศวกรรมศาสตร์ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการประกวดหรือแข่งขันทางด้านวิชาการ และวิชาชีพให้ใกล้เคียงกับงบประมาณที่ใช้จริง

ปฏิเสธไม่ได้ว่ากลุ่มกิจกรรมที่สร้างชื่อเสียงให้กับคณะฯ และมหาวิทยาลัยฯ ในเวทีระดับนานาชาติ มาจากกลุ่มกิจกรรมทางด้านวิชาการ คือ ชุมนุมการออกแบบ และวิศวกรรมยานยนต์ และชุมนุมโรโบติกส์ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มกิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากคณะฯ และมหาวิทยาลัยฯ ค่อนข้างน้อย หากเทียบกับงบประมาณที่ใช้จริง ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาในการประชาสัมพันธ์โครงการพร้อมเปิดรับบริจาค และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเป็นจำนวนมาก เพื่อสมทบในส่วนต่างของงบประมาณที่ใช้จริง ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาสำหรับการหาผู้สนับสนุนมากกว่าการปรับปรุง และพัฒนาผลของตนเอง การจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม จะเป็นการช่วยลดภาระด้านงบประมาณเพื่อให้นักกิจกรรมมีเวลาในการพัฒนาผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเป็นขวัญกำลังใจให้นักกิจกรรมเข้าใจว่าคณะวิศวกรรมศาสตร์อยู่เคียงข้างและพร้อมสนับสนุนให้นักกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานในระดับนานาชาติต่อไป

4.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จัดสรรอาคารหรือห้องปฏิบัติการพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ให้เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มกิจกรรม พร้อมปรับปรุงสภาพลักษณะให้กลุ่มกิจกรรม เสมือนว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดคณะฯ ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนคณะฯ ไปยังจุดมุ่งหมาย ตลอดจนการพิจารณาแนวคิดในการสร้างอาคารกิจกรรมรวม โดยจัดสรรห้องปฏิบัติงานพร้อมอุปกรณ์สำนักงาน และชุดยูนิฟอร์มสำหรับงานพิธีการให้ทุกกลุ่มกิจกรรม โดยทุกกลุ่มกิจกรรมจะอาศัยอยู่ภายในอาคารเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบและความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

รูปแบบกิจกรรม จากการศึกษาพบว่าหนึ่งแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คือ ความประทับใจในบรรยากาศกิจกรรม กล่าวคือ กิจกรรมที่นักศึกษาได้เข้าร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมในช่วงแรกของการเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เปรียบเสมือนประตูบานแรกที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเป็นนักกิจกรรม หากรูปแบบกิจกรรมจัดออกมาและเกิดความประทับใจให้แก่ผู้เข้าร่วม จะส่งผลต่อแรงบันดาลใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองจากผู้ร่วมกลายเป็นผู้จัด ผู้การเป็นนักกิจกรรม เพื่อส่งต่อความสุข บรรยากาศที่อบอุ่นไปยังรุ่นน้องรุ่นต่อไป โดยไม่รู้จบ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวคิดและรูปแบบกิจกรรม เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดกิจกรรมรุ่นใหม่ๆ โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ ควรมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมที่มีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นผู้เข้าร่วม กำหนดรูปแบบที่มีความทันสมัย มีหลักการและเหตุผลที่สมเหตุสมผล สร้างสรรค์และแปลกใหม่ กำหนดช่วงเวลาของกิจกรรมอย่างเหมาะสม ไม่นัดก่อนเวลา ระยะเวลาในการจัดต้องกระชับ และไม่จัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับการสอบวัดผล ในด้านสถานที่ควรจัดในสถานที่ที่มีเครื่องปรับอากาศ หรือสถานที่ที่อากาศถ่ายเทได้สะดวกรองรับปริมาณผู้เข้าร่วมกิจกรรม และลักษณะทางกายภาพของสถานที่ต้องมีความเหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมสำหรับสัดส่วนของผู้เข้าร่วมและผู้จัดกิจกรรม ควรจะมีสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อการดูแลอย่างทั่วถึง มีการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ และจำนวนชั่วโมงกิจกรรมที่สอดคล้องกับระยะเวลา และการดำเนินกิจกรรม หากรูปแบบกิจกรรมโดยรวมมีความเหมาะสมเพียงพอ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมก็จะเป็นไปอย่างอบอุ่น องค์กรประกอบเหล่านี้จะนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจ และแรงจูงใจให้แก่นักศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองสู่การเป็นนักกิจกรรมสืบต่อไป

การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ รูปแบบกิจกรรม เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการสร้างบรรยากาศ ผู้การพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักกิจกรรม ทั้งนี้อีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเอง ก็คือ “การสื่อสาร” ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดี ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบันล้วนแล้วแต่เป็นนักศึกษา Generation Z ที่มีลักษณะพิเศษ คือ ความต้องการความชัดเจน ความมีเหตุและมีผล ทำไมถึงต้องทำ ถ้าทำแล้วจะได้อะไร? และอีกสำคัญ คือความรวดเร็วตรงไปตรงมา ผู้จัดกิจกรรมจึงต้องให้ความสำคัญกับการเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้ทั้งผู้ร่วมกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมทุกคน เข้าใจถึงเหตุผลของกิจกรรมที่ตนกำลังเข้าร่วม โดยการเลือกใช้ลักษณะของการสื่อสาร ตามทฤษฎีการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ ดังนี้

(1) **การใช้ภาษาบอกถึงทิศทาง (Perlocutionary)** ผู้จัดกิจกรรม จำเป็นต้องสื่อสารให้ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคน ทราบถึงหลักการและเหตุผล ความจำเป็น เนื่องจากนักศึกษา

Generation Z มีลักษณะพฤติกรรม ในการตั้งคำถามว่า ฉันมาทำกิจกรรมนี้เพื่ออะไร และฉันจะได้ อะไรจากกิจกรรมนี้ การมีคำตอบ ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดกิจกรรมในยุคสมัยนี้ ความ ชัดเจนจะทำให้ทั้งผู้จัด และผู้ร่วมมีเป้าหมายที่ตรงกัน ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น

(2) การใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยตรง (Locutionary) นักศึกษา Generation Z เป็นผู้ที่ต้องการความรวดเร็วในทุกจังหวะของชีวิต การสื่อสารที่กระชับจึงตอบใจพ้องกับ ลักษณะ และพฤติกรรมของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ผู้จัดกิจกรรมควรสื่อสารกับผู้ร่วมกิจกรรม ในประเด็นหลัก ด้วยรูปประโยคที่มีความชัดเจน เข้าประเด็น ไม่อ้อมค้อม

(3) การใช้ภาษาที่แฝงเจตนา และมีอารมณ์ร่วม (Illocutionary) ถึงแม้ นักศึกษา Generation Z จะเป็นผู้ที่ต้องการความเร็ว และกระชับ และในการสื่อสารบางสถานการณ์ ที่อาจจะไม่ใช่ประเด็นหลักของกิจกรรม ผู้จัดกิจกรรมควรเลือกใช้ลักษณะการสื่อสารภาษาแบบแฝง เจตนาที่ดี การถามถึงความรู้สึกของผู้ร่วมกิจกรรมด้วยความอ่อนโยน หรือ การพูดคุยในเรื่องที่อาจ กระทบกระเทือนต่อจิตใจของผู้ร่วมกิจกรรม การสื่อสารลักษณะนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากผู้จัดกิจกรรมเลือกใช้ในสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อาจนำไปสู่สร้างความสัมพันธ์ และเกิด ความรู้สึกอบอุ่น ได้รับการเอาใจใส่จากผู้จัดนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจให้เป็นนักกิจกรรมต่อไป

นอกจากการสื่อสารระหว่างนักศึกษาภายในกิจกรรมแล้ว การสื่อสารระหว่าง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และนักกิจกรรม ก็ถือเป็นสิ่งสำคัญที่คณะฯ ไม่ควรมาข้าม และควรหาโอกาส พูดคุยกันให้มากขึ้น โดยเลือกสื่อสารที่จะให้นักกิจกรรมทราบถึง ความสำคัญของกลุ่มกิจกรรม ที่ เปรียบเสมือนหนึ่งในหน่วยงานหลักของคณะฯ ที่กำหนดทิศทาง และพัฒนานักศึกษาผ่านการจัด กิจกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติเชิงบวก และแรงจูงใจแก่นักกิจกรรม ตลอดจนเป็นการรักษา แรงจูงใจ สร้างแรงผลักดันแก่นักกิจกรรมในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตประชากรไปยังนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรม เพื่อศึกษา ความแตกต่างในแนวคิดและทัศนคติที่มีต่อกิจกรรม
2. ควรศึกษาภูมิหลังและพฤติกรรมของนักกิจกรรม และนักศึกษาที่ไม่เป็นนักกิจกรรม
3. ควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการ ผู้ใช้งานบัณฑิต และข้อมูลลักษณะ ของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ประกอบการ
4. ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบกิจกรรม
5. ควรเพิ่มเติมการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสพูดคุยและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กนกวรรณ เสงณุกุล. (2556). **ทัศนคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะกรรมการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2560). **ประกาศคณะวิศวกรรมศาสตร์ เรื่องระเบียบข้อบังคับสโมสรนักศึกษาและชุมนุม คณะวิศวกรรมศาสตร์ พุทธศักราช 2561**. ค้นหวันที่ 14 เมษายน 2563. จาก <https://www.academic.eng.psu.ac.th/act>.

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2560). **รายละเอียดกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. ค้นหวันที่ 14 เมษายน 2563. จาก <https://www.academic.eng.psu.ac.th/act>.

คันสร แสงศรีจันทร์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. (2546). **แรงจูงใจและการจูงใจ สร้างปาฏิหาริย์**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

ชนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2550). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.

ชร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูปฯ ทฤษฎี วิจัย และการปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

ธิดา สุขใจ. (2548). **แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ: ศึกษากรณีส่วนโรงงานฟอกย้อม 2 บริษัท ยูเนียนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด (มหาชน)**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารทั่วไป, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิตยา เพ็ญศิริินภา และสุรชาติ ณ หนองคาย. (2554). **พฤติกรรมองค์การและการจัดการทรัพยากรมนุษย์**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

นิพนธ์ ชาญอัมพร และชาติรี ใต้ฟ้าฟู. (2558). **รูปแบบการดำเนินชีวิตและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ของเด็กเจนเนอร์เรชั่นแซด**. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **จิตวิทยาบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

- ปัญญา ซื่อสัตย์. (2542). การดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาการบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฝากจิต คุณรัตน์. (2545). แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็น ของ
 คณะกรรมการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. (2545). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พรทิพย์ วานิชจรูญเกียรติ. (2553). ความคิดเห็นของผู้แทนยาของบริษัทยาข้ามชาติในประเทศไทย
 ที่มีต่อปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงเพชร วัชรอยู่. (2537). แรงจูงใจในการทำงาน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มนัส นิลสวัสดิ์. (2547). แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2560). ประกาศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดให้นักศึกษา
 เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา. ค้นหาวินาที 14 เมษายน 2563. จาก
<https://activity.psu.ac.th/?q=files&n=regulate&download=33>
- โยชิน ศันสนยุทธ. (2530). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสารจำกัด.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). การพัฒนานิสิตนักศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะครุ
 ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา ชีวรุโณทัย. (2555). รักและผูกพันเจเนอเรชั่น แชนด์ = Generation Z with love and care
 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ฐานบุ๊คส์.
- ศิริพร จันทศรี. (2550). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน สังกัด. สำนัก
 บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตน
 แตกต่าง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไอซ์เท็กซ์.

- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์)อรธมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์)อรธมานะ. (2550). พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: พื้นฐานและบริการนักศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2539). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา . กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุชา จันทร์เอม. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวศ์ จันทวานิช. (2549). การวิเคราะห์และนำเสนอผลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2552). แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา:
การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์โพรไฟล์. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- อารี พันธุ์ฉณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไชยใหม่ คีเอทีพี กรุ๊ป.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2562). การวิเคราะห์และนำเสนอผลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Pattitta Thewet-Udom. (2019). พฤติกรรมของ GEN Z และบทบาทใหม่กับการขับเคลื่อนทาง
สังคม. ค้นหาววันที่ 10 กันยายน 2563. จาก <https://today.line.me/th/v2/article>.
- Pornphanh. (2016). เรื่องจริงวัยรุ่นยุคใหม่ Gen Z คนเกิดหลัง 1995. ค้นหาววันที่ 10 กันยายน 2563.
จาก <http://teen.mthai.com/variety/62288.html>.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. (1989). **Human agency in social cognitive theory**. *American Psychologist*, 44(9), 1175–1184.
- Bauer, K.N., Orvis, K. Ely, and E.A. Surface, (2016). Re-examination of motivation in learning contexts: Metaanalytically investigating the role type of motivation plays in the prediction of key training outcomes. **Journal of Business and Psychology**, 31, 1, 33-50.
- Beata Souders. (2020). **Motivation in Education: What it Takes to Motivate Our Kids**. ค้นหาวินาที 2 กันยายน 2563. จาก <https://positivepsychology.com/motivation-education>
- Grail Research. (2011). **Consumers of Tomorrow: Insights and Observations About Generation Z:Grail Research.Healy, R., Chua, K. & Davin,S.** Generation Z rejects traditional TV ValuePartners.
- Gregory Moorhead and Ricky W Griffin. (1989). **Organizational behavior**. Boston : Houghton Mifflin.
- Idham Razak. (2019). **Effective Communication As a Tool for Achieving Organizational Goals**. Universiti Teknologi MARA.
- Ivanova,A. and Smrikarov.A. (2009). **The New Generations of Students and the Future of e-Learning in Higher Education**. Paper presented at the International Conference on e-Learning and the Knowledge Society e-Learning’09, Berlin, Germany.
- Keller, J.M. (1987). Development and use of the ARCS model of instructional design. **Journal of instructional development**, 10, 3, 2-10.
- Kidd, J. R. (1973). **How Adults Learn**. New York : Association Press.
- Mahutga, Justin. (2019) "**The Generation Z Handbook: A Grounded Theory Approach to Motivation in the Workplace**". Electronic Theses and Dissertations. 3655. <https://openprairie.sdstate.edu/etd/3655/>

- Malone, T.W. and Lepper, M.R. (1987). **Making Learning Fun: A Taxonomy of Intrinsic Motivations for Learning**. In: Snow, R.E. and Farr, M.J., Eds., *Aptitude, Learning and Instruction III: Conative and Affective Process Analyses*, Erlbaum, Hillsdale.
- Mayfield, J., Mayfield, M. (2009). **The role of leader motivating language in employee absenteeism**. *Journal of Business Communication*, 46, 455-479.
- McQueen, M. (2011). **Ready or not...Here come Gen Z**. Available at:
<http://michaelmcqueen.net/phocadownload/parentsteachers/Ready%20or%20not,%20here%20come%20Gen%20Z.pdf> (accessed 2 September 2020).
- Palley, W. (2012). **GEN Z: Digital in their DNA**. New York : JWTIntelligence.
- Pérez-López, D., and M. Contero (2013). “Delivering Educational Multimedia Contents through an Augmented Reality Application: A Case Study on Its Impact on Knowledge Acquisition and Retention,” **Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET**, 12, 4, 19-28.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). **Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions**. *Contemporary Educational Psychology* 25, 54–67.
- Sladek, S., and Grabinger, A. (2014). **Gen Z the first generation of the 21st century Has arrived! XYZ University**.

ภาคผนวก ก

ผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	สังกัด	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
นักกิจกรรมคนที่ 1	สโมสรนักศึกษา	10 ก.ค.63	14.00-14.20 น.	ห้องสโมสรนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 2	สโมสรนักศึกษา	10 ก.ค.63	14.20-14.40 น.	ห้องสโมสรนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 3	สโมสรนักศึกษา	10 ก.ค.63	14.40-15.10 น.	ห้องสโมสรนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 4	สโมสรนักศึกษา	10 ก.ค.63	15.30-16.00 น.	ห้องสโมสรนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 5	สโมสรนักศึกษา	10 ก.ค.63	16.00-16.45 น.	ห้องสโมสรนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 6	สโมสรนักศึกษา	11 ก.ค.63	15.30-16.00 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 7	สโมสรนักศึกษา	12 ก.ค.63	12.00-12.35 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 8	สโมสรนักศึกษา	11 ก.ค.63	16.00-16.25 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 9	สโมสรนักศึกษา	12 ก.ค.63	12.00-12.35 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 10	ชุมนุมการออกแบบฯ	18 ก.ค.63	18.00-18.30 น.	(Google Hangout)
นักกิจกรรมคนที่ 11	ชุมนุมดนตรีสากล	19 ก.ค.63	12.00-12.30 น.	ห้องชุมนุมดนตรี
นักกิจกรรมคนที่ 12	ชุมนุมดนตรีสากล	19 ก.ค.63	12.30-13.00 น.	ห้องชุมนุมดนตรี
นักกิจกรรมคนที่ 13	ชุมนุมโรโบติกส์	17 ก.ค.63	11.30-11.50 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 14	ชุมนุมโรโบติกส์	17 ก.ค.63	11.50-12.15 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 15	ชุมนุมกีฬา	17 ก.ค.63	12.15-12.40 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 16	ชุมนุมดาวเทียม	20 ก.ค.63	12.15-12.45 น.	ห้องบริการนักศึกษา
นักกิจกรรมคนที่ 17	ชุมนุมพัฒนาสังคม	11 ก.ค.63	19.00-19.30 น.	(Google Hangout)
เจ้าหน้าที่ กิจการนักศึกษา คนที่1	หน่วยกิจการนักศึกษา	6 ก.ย.63	08.45-09.10	ห้องบริการนักศึกษา
เจ้าหน้าที่ กิจการนักศึกษา คนที่2	หน่วยกิจการนักศึกษา	6 ก.ย.63	09.10-09.30	ห้องบริการนักศึกษา

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษาของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ นักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง หรือ จดบันทึก
4. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ให้ตอบบรรยายความคิดเห็น มี 4 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 ข้อมูลแนวทางการพัฒนาแรงจูงใจให้นักศึกษาเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา
ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อ – สกุล.....
2. กลุ่มกิจกรรมที่สังกัด.....
3. ภูมิลำเนา.....

ตอนที่ 2 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. ในฐานะที่เป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษา ท่านมีแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้อยากเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ท่านเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้างต่อการสร้างความร่วมมือ และการขับเคลื่อนการพัฒนานักศึกษาให้เติบโตตามเป้าประสงค์ของคณะและมหาวิทยาลัย
3. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรทั้งในระดับคณะ และมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการกระตุ้นจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากขึ้น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....ถึง.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายปยุตต์วัชร วิเชียมณูลักษณ์

รหัสนักศึกษา 5810521525

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2555

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการอุดมศึกษา หน่วยพัฒนาทักษะ กลุ่มงานพัฒนาวิชาการ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่